

MEMÒRIA D'ACTIVITAT

2023

Índex

1. Introducció	4
2. Àmbit organitzatiu	5
2.1. Recursos humans	5
2.2. Guàrdies	9
2.3. Relacions amb el Departament de Justícia, Drets i Memòria	10
2.4. Relacions amb altres institucions	11
2.5. Actuacions a instal·lacions de l'IMLCFC	20
2.6. Dipòsit de peces de convicció	22
3. Dades d'activitat	24
3.1. Dades generals	24
3.2. Dades del Servei de Patologia Forense	26
3.2.1. Dades de la Unitat d'Antropologia Forense	38
3.2.2. Dades de la Secció d'Histopatologia	40
3.2.3. Extracció de teixits humans	45
3.2.4. Unitat de Mort Sobtada	47
3.3. Dades del Servei de Clínica Medicoforense	51
3.3.1. Dades de la Unitat de Psicologia Forense	55
3.3.2. Dades de la Unitat d'Infermeria Forense	58
3.3.3. Dades de la Unitat de Valoració Forense de Víctimes de Tràfic d'Éssers Humans	64
3.3.4. Unitat de Valoració Forense de Praxis Mèdiques	69
3.3.5. Programa Unitat de Valoració Forense Integral (UVFI)	71
3.4. Dades del Servei de Laboratori Forense	72
3.5. Pericials extrajudicials	78
4. Formació, docència i recerca	79
4.1. Docència, ponències i sessions invitades a congressos i jornades científiques	79
4.2. Docència a màsters universitaris de Catalunya i altres col·laboracions	84
4.3. Formació continuada	85
4.3.1. Programa formatiu per al col·lectiu de metges forenses	85
4.3.2. Sessions clíniques de l'IMLCFC	86
4.4. Pràctiques d'institucions externes a l'IMLCFC	89
4.5. Projectes de recerca	89
4.6. Participació en projectes competitius i finançats	89
4.7. Publicacions. Articles de metges forenses	90
5. Unitat Docent de Medicina Legal i Forense	94

6. Biblioteca de l'IMLCFC	97
7. Presència de l'IMLCFC als mitjans i les xarxes socials	104

1. Introducció

L'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya (en endavant IMLCFC) és un òrgan tècnic al servei de l'Administració de justícia, adscrit al Departament de Justícia, Drets i Memòria¹ i dependent de la Secretaria per a l'Administració de Justícia. El Reglament de l'IMLCFC, aprovat pel Decret 411/2006, de 31 d'octubre de 2006, n'estableix les funcions i l'estructura.

D'acord amb aquest Reglament, l'IMLCFC està dirigit per un director o directora. Territorialment està estructurat en sis divisions (Barcelona Ciutat i l'Hospitalet de Llobregat, Barcelona Comarques, Girona, Lleida, Tarragona i Terres de l'Ebre), al capdavant de les quals hi ha un subdirector o subdirectora. Funcionalment està integrat per tres serveis (Clínica Medicoforense, Patologia Forense i Laboratori Forense). Disposa, a més, de la Secció de Formació, Docència i Recerca i de la Gerència, que s'encarrega del funcionament i la gestió administrativa dels seus mitjans personals, materials i econòmics. S'ha acreditat, també, com a Unitat Docent de l'especialitat de Medicina Legal i Forense.

La memòria mostra les principals actuacions dutes a terme a l'IMLCFC durant l'any 2023, desglossades per serveis i tipus d'activitat.

Durant l'any 2023 l'IMLCFC va fer 107.589 actuacions, unes xifres que representen un increment del 5,5 % respecte de les actuacions de l'any 2022 (102.006) i consoliden les actuacions de l'Institut per damunt de les 100.000.

dadJUS | Justícia en dades

Aquestes dades provenen de l'aplicació departamental [dadJUS](#) (sistema d'informació que compila el conjunt de dades de les matèries que són competència del Departament: indicadors, quadres de comandament i informes predefinits), que, al seu torn, es nodreix de les dades de l'e-justícia.cat.

Les dades es completen amb dades de registres propis sobre activitats concretes, com per exemple les autòpsies (registre del Servei de Patologia Forense), els casos del Servei de Laboratori, les pericials extrajudicials o els reconeixements de víctimes de violència sexual i de detinguts de la Divisió 1 (Barcelona Ciutat i l'Hospitalet de Llobregat).

Es mantenen pràcticament els mateixos percentatges per jurisdiccions: el 67,2 % de les actuacions correspon a actuacions de la jurisdicció penal, el 20,8 % a actuacions en altres jurisdiccions, un 9,8 % són citacions a judicis i les pericials extrajudicials representen un 2,2 %.

Aquests percentatges són pràcticament els mateixos que els dels anys 2021 i 2022. El 24,6 % de les intervencions estan relacionades amb la psiquiatria forense, si bé l'any 2023 les actuacions d'internaments psiquiàtrics involuntaris es van reduir i les actuacions sobre capacitat civil van augmentar un 34 %.

Tipologia d'actuacions:

- Continua l'increment de les actuacions relacionades amb el reconeixement de víctimes d'agressions sexuals, que pugen a 1.696 a Catalunya, fins a assolir un altre cop el màxim de la sèrie històrica. Igualment, l'any 2023 van augmentar de forma important les determinacions forenses de l'edat.

---

¹ El Decret 133/2024, d'11 d'agost, de creació, denominació i determinació de l'àmbit de competència dels departaments en què s'organitza el Govern i l'Administració de la Generalitat de Catalunya canvia la denominació del Departament de Justícia, Drets i Memòria, que passa a denominar-se Departament de Justícia i Qualitat Democràtica.

- D'altra banda, es van dur a terme 4.562 autòpsies, la qual cosa representa un increment del 2,4 %, el 70 % de les quals es van fer al Centre de Patologia Forense de la Ciutat de la Justícia. Per primera vegada se superen, doncs, les 3.000 autòpsies. Cal destacar que des de l'any 2018 el nombre d'autòpsies supera les 4.000 anuals. El Servei de Laboratori va superar un altre cop els 6.000 casos; ha assolit, també, el màxim històric des de la seva posada en funcionament, amb un increment del 2,4 % respecte de l'any 2022.
- Les citacions a judici continuen com la tercera actuació més freqüent de l'Institut, si bé l'any 2023 la xifra es va mantenir estable (-0,2 %).
- Finalment, les pericials extrajudicials s'estabilitzen en dades semblants a les del 2022 (-0,4 %). Des de la posada en marxa d'aquestes actuacions l'any 2016, a l'IMLCFC s'han tramitat quasi 19.000 pericials extrajudicials.

2. Àmbit organitzatiu

Quant a l'àmbit organitzatiu, durant el 2023 s'han produït canvis en els següents càrrecs de comandament:

- Subdirectora de la Divisió de Lleida: nomenament de la Dra. Alicia Loste Ramos en data 17.04.2023.
- Cap del Servei de Clínica Medicoforense: nomenament de la Dra. Jordina Corrons Perramon en data 16.09.2023.
- Cap de la Secció de Valoració del Dany Corporal: nomenament de la Dra. Ana Maria Taranilla Castro en data 01.09.2023.

Consell de Direcció

El Consell de Direcció, òrgan assessor de la Direcció, va celebrar dues reunions ordinàries —tal com preveu l'article 11.1 del seu Reglament— el 23 de maig i el 12 de desembre de 2023, de manera presencial a la seu de l'Institut.

2.1. Recursos humans

La plantilla de l'IMLCFC està formada per un total de 288 persones; la majoria pertany al cos de metges forenses i a altres cossos de l'Administració de justícia (en total 239 persones), i també hi ha 49 persones que són personal de la Generalitat de Catalunya, de diferents cossos de funcionaris i de personal laboral.

En data 17 de gener de 2023 es va autoritzar la dotació d'un **metge o metgessa forense de reforç a Barcelona**, amb la finalitat de poder atendre l'increment d'activitat derivat de l'entrada en funcionament d'una oficina de reforç per als judicis ràpids de l'àmbit penal a Barcelona. A més a més, es va mantenir durant el 2023 la **plaça de reforç aprovada l'any anterior** per atendre l'increment d'activitat derivat dels canvis que ha implicat l'entrada en vigor de la Llei 8/2021, de 2 de juny, per la qual es reforma la legislació civil i processal per al suport a les persones amb discapacitat en l'exercici de la seva capacitat jurídica, que comporta la revisió en un termini màxim de tres anys de totes les mesures acordades anteriorment en aquesta matèria.

Així mateix, en data 2 d'octubre de 2023 es van autoritzar **dues places de reforç del cos de tramitació processal i administrativa per a la Divisió de Barcelona Comarques**, una ubicada a Granollers i l'altra a Mataró.

La distribució territorial del personal de l'IMLCFC, per cossos, és la següent:

Cossos Administració de justícia	TOTAL	BARCELONA CIUTAT I L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	BARCELONA COMARQUES	GIRONA	LLEIDA	TARRAGONA	TERRES EBRE
Metges forenses	195	58	75	23	13	20	6
Gestió Processal Administrativa	1	1					
Tramitació Processal Administrativa	27	22	2	1		1	1
Auxili judicial	16	13		1	1	1	
Total personal AJ	239	94	77	25	14	22	7

Personal Generalitat de Catalunya

Personal funcionari

Cos superior	1	1					
Secretàries administratives	3			1	1	1	
Cos gestió administració	1	1					
Administratius	2	2					
Auxiliars administratius	1	1					
Titulats superiors químics	4	4					
Titulats superiors psicòlegs	2	2					
Diplomats Salut Pública	1	1					
Tècnics especialistes analista laboratori	2	2					
Auxiliars de laboratori	1	1					
Personal laboral							
Tècnics especialistes patologia forense	31	20		3	3	3	2
Total Generalitat (funcionaris + laborals)	49	35	0	4	4	4	2
TOTAL IMLCFC	288	129	77	29	18	26	9

L'any 2023 es va convocar un **concurs de trasllats del cos de metges forenses**, que es va resoldre mitjançant la [Resolució JUS/3957/2023](#), de 24 d'octubre, per la qual s'atorguen destinacions definitives corresponents al concurs de trasllats per a la provisió de llocs de treball genèrics vacants a l'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya entre funcionaris del cos de metges forenses, convocat per la Resolució de 25 de gener de 2023. Com a conseqüència d'aquest concurs, entre els dies 27 de novembre i 4 de desembre es van produir els canvis següents:

- 20 persones van canviar de partit judicial dins de Catalunya.
- 7 persones van obtenir una destinació fora de Catalunya i van ser baixa de l'IMLCFC.
- 1 persona provinent d'una altra comunitat autònoma va obtenir la destinació a Catalunya.

Pel que fa al **personal de la Generalitat de Catalunya**, durant l'any 2023 es van resoldre diversos **processos de convocatòria d'estabilització** mitjançant el sistema excepcional de concurs de mèrits que van afectar el personal següent:

- Personal laboral ([Resolució PRE-4052/2022](#)):

- o 10 places de tècnic especialista en patologia forense, que van prendre possessió entre el dia 9.01.2023 i l'1.02.2023
- Personal funcionari ([Resolució PRE-4051/2022](#)), que va prendre possessió en data 9.01.2023:
  - o 1 psicòleg
  - o 1 diplomada en Salut Pública

En data 23 de gener, Dia de la Justícia 2022, es va lliurar a la **Dra. Lluïsa Puig i Bausili**, cap de la Secció de Valoració del Dany Corporal, la **medalla d'honor per serveis excepcionals a la justícia**, atorgada per la [Resolució JUS/4022/2022](#), de 20 de desembre:

c) a la senyora Lluïsa Puig i Bausili.

Llicenciada en Medicina i Cirurgia per la Universitat de Barcelona l'any 1978, doctora en Medicina per la mateixa Universitat el 1981, és també diplomada en Psiquiatria, especialista en Medicina del Treball, especialista en Medicina Legal i Forense i màster en Valoració del Dany Corporal. Metgessa forense des de 1979, va començar la seva trajectòria als jutjats de l'Hospitalet del Llobregat i després es va incorporar als jutjats de la ciutat de Barcelona, on exerceix actualment.

Va ser metgessa forense degana de Barcelona durant 10 anys i amb la posada en funcionament de l'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya és la cap de la Secció de Valoració del Dany Corporal des de l'any 2005. Dins la seva trajectòria destaquen nombroses publicacions en revistes científiques i llibres, així com moltes participacions en congressos científics, amb ponències i comunicacions.

També ha exercit com a professora de Medicina Legal a la Facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona. Actualment és la número 1 de l'escalafó de metges forenses.

La medalla d'honor per serveis excepcionals a la justícia es concedeix a la Dra. Lluïsa Puig i Bausili per la seva trajectòria de 43 anys com a metgessa forense a Catalunya i, molt especialment, per ser un exemple i per ser mestra de moltíssims metges i metgesses forenses.

En data 16 de novembre, Dia de la Justícia 2023, es va lliurar al **Dr. Jordi Medallo Muñiz la medalla d'honor per serveis excepcionals a la justícia**, atorgada per la Resolució JUS/3677/2023, de 27 d'octubre:

g) Al senyor Jordi Medallo i Muñiz.

És metge forense, llicenciat en Medicina i Cirurgia per la Universitat Autònoma de Barcelona l'any 1983 i especialista en medicina del treball i medicina legal i forense. També és diplomad en Genètica i en Valoració del Dany Corporal per la Universitat de Barcelona.

Ha estat vinculat i compromès amb l'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya des dels seus inicis l'any 2002, primer com a subdirector de la Divisió de Barcelona Ciutat, entre els anys 2002 i 2006, i després com a director de l'Institut, durant onze anys, fins al 2017.

És membre de les principals societats i associacions de medicina forense nacionals i internacionals, de les juntes directives de l'Associació Catalana de Metges Forenses i de la Societat Catalana de Medicina Legal i Toxicologia, i també de la Comissió Nacional de l'Especialitat de Medicina Legal i Forense.

Ha estat reconegut amb la Medalla d'Honor de la Guàrdia Urbana (2010), la Medalla de Bronze al Mèrit Policial del Departament d'Interior (2011) i la Creu Distingida de Segona Classe de Sant Raimon de Penyafort (2014).

És autor de diverses publicacions de medicina legal i forense en revistes nacionals i internacionals. També ha presentat ponències i articles en diferents congressos de medicina legal. Ha estat membre de l'equip d'investigació del Projecte Eulàlia, estudi sobre la mort sobtada, en col·laboració amb l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau de Barcelona i l'Associació Catalana de Metges Forenses, i ha format part, també com a investigador i en col·laboració amb l'Institut Carles III, de xarxes temàtiques d'investigació corporativa i característiques epidemiològiques.

Se li concedeix una medalla d'honor per serveis excepcionals a la justícia, per la seva trajectòria exemplar de més de 33 anys com a metge forense a Catalunya i com a professor associat de medicina legal a la Facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona.

Pel que fa a les **retribucions del personal de l'Administració de justícia adscrit a l'IMLCFC**, en data 19.09.2023 el Govern va aprovar un acord per regularitzar-les.

[El Govern aprova un increment salarial per a... - Govern.cat](#)

El Govern aprova un increment salarial per als metges forenses de 438,116 euros

També s'han regularitzat les retribucions d'auxilis, gestors i tramitadors judicials de l'Institut de Medicina Legal.

El Govern ha acordat regular les retribucions de tots els cossos generals adscrits a l'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya (IMLCFC), fet que comporta una millora retributiva per a tots els metges forenses de 438,116 euros incloses les cotitzacions a la seguretat social. Es dona resposta a una de les reclamacions històriques d'aquest col·lectiu. Pel que fa a la resta de cossos generals que presten servei a l'IMLCFC –auxilis, gestors i tramitadors judicials–, les retribucions corresponents es veuen millorades o bé regularitzades, d'acord amb la normativa vigent.

La implementació d'aquestes millores, a través de la modificació de la relació de llocs de treball (RLT), avancen en la voluntat del Departament de Justícia, Drets i Memòria de reconèixer la tasca que es duu a terme des de l'IMLCFC i de les persones que hi treballen, com a peça essencial de la prestació del servei públic de la justícia.

Aquest Acord, pel qual s'aproven els complements específics de la relació de llocs de treball del personal al servei de l'Administració de justícia a Catalunya de l'IMLCFC, es va aprovar aquest passat dimarts 19 de setembre, després que la Comissió Tècnica de la Funció Pública n'emetés un informe favorable i amb el vistiplau del Consell Tècnic.

La mesa de negociació del personal al servei de l'Administració de justícia de data 6 de juliol va tractar la proposta de modificació de les retribucions, que va ser aprovada per totes les organitzacions sindicals.

2.2. Guàrdies

L'any 2023 s'ha mantingut la mateixa dotació de guàrdies de metges forenses de l'any anterior. El nombre d'efectius en la dotació de guàrdia és de 25 diaris en guàrdies de 24 h (26 els caps de setmana i el període d'estiu) i de 4 metges forenses en torns de guàrdia setmanal, amb la distribució per divisions i àrees de guàrdia que tot seguit s'indica:

Divisió	Àrea	Seu	24 h	Permanència
1. Barcelona Ciutat i l'H			8	
2. Barcelona Comarques	2.1. Àrea Llobregat	Sant Feliu de Llobregat	2	
	2.2. Àrea Sud	Vilanova i la Geltrú	2	
	2.3. Àrea del Vallès	Sabadell	3	
	2.4. Àrea del Maresme	Mataró	2	
	2.5. Barcelona Central	Manresa	1	
	Subtotal		10	
3. Girona	3.1. Àrea de Girona Central	Girona	1	
	3.2. Àrea de Girona Nord	Figueres	1	
	3.3. Àrea de Girona Sud	Blanes	1	
	3.4. Àrea de Girona Pirenaica	Olot		2
	Subtotal		3	2
4. Lleida	4.1. Àrea de Lleida	Lleida	1	
	4.2. Àrea de Lleida-Aran	Tremp		1
	4.3. Àrea de Lleida-Alt Pirineu	La Seu d'Urgell		1
	Subtotal		1	2
5. Tarragona *			2 / 3 *	
6. Terres de l'Ebre			1	
	TOTAL		25 / 26	4

* Divisió de Tarragona, 2 MF de guàrdia. De juny a setembre: 3. D'octubre a maig, els caps de setmana i festius: 3

2.3. Relacions amb el Departament de Justícia, Drets i Memòria

- Participació de la Direcció de l'IMLCFC en les reunions del Consell de Direcció de la Secretaria per a l'Administració de Justícia.
- Participació del director de l'IMLCFC en les reunions del Consell de Direcció del Departament de Justícia, Drets i Memòria.
- Visita de la consellera de Justícia el 22.06.2023 per conèixer la Unitat de Mort Sotada.

- Participació de la Direcció com a vocal de l'Observatori Català de la Justícia en Violència Masclista, creat per l'[Acord de Govern GOV/28/2019, d'11 de febrer](#), que està integrat en el Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada del Departament de Justícia, Drets i Memòria. Reunió plenària els dies 20 de juny i 14 de desembre.
- Participació en la comissió de seguiment del Protocol de protecció de les víctimes de tràfic d'éssers humans a Catalunya. Departament de Justícia, Drets i Memòria i Fiscalia.
- Participació en el Pla de fosses 2023-2025 impulsat per la Direcció General de Memòria Democràtica.
- La Direcció de l'Institut és membre del Comitè Tècnic per a la Recuperació i la Identificació de Persones Desaparegudes durant la Guerra Civil i la Dictadura Franquista.

- Reunions de coordinació amb l'Àrea TIC i el Servei d'Implantació i Seguiment de Programes Informàtics (SISPI) per fer el seguiment del mòdul informàtic e-justícia.cat i impulsar-ne les millores necessàries.
- Participació en l'elaboració del Pla departamental del Departament de Justícia, Drets i Memòria.
- Participació en el taller sobre innovació digital organitzat entre la Secretaria per a l'Administració de Justícia del Departament de Justícia, Drets i Memòria i el CTTI (Centre de Telecomunicacions i Tecnologia de la Informació) de la Generalitat de Catalunya.

2.4. Relacions amb altres institucions

Durant l'any 2023 l'IMLCFC va participar, d'acord amb la seva naturalesa i les seves funcions, en diversos grups de treball, reunions de coordinació, etc., amb diverses institucions.

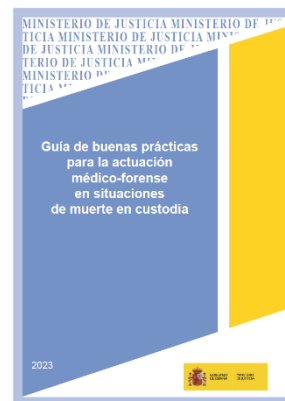
En l'àmbit estatal:

- [Consell Medicoforense](#)

L'IMLCFC va participar en la reunió plenària de data 30 de novembre.

Així mateix, va participar en les reunions del Comitè Científicotècnic del Consell Medicoforense de dates 2 de març, 20 d'abril, 8 de juny i 14 de setembre.

El mes de gener de 2023, el Consell Medicoforense va publicar la [Guía de buenas prácticas para la actuación médico-forense en situaciones de muerte en custodia](#), en la qual ha col·laborat la Dra. Marisa Ortega, cap del Servei de Patologia Forense de l'Institut.

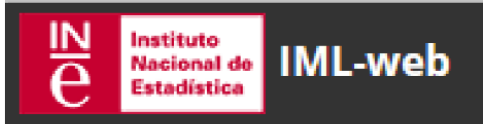
- Institut Nacional de Toxicologia i Ciències Forenses (INTCF)

Col·laboració en l'estudi i publicació d'[Hallazgos toxicológicos en víctimas mortales de accidentes de tráfico](#) de l'any 2022, facilitant les dades d'anàlisis toxicològiques de Catalunya dutes a terme pel Servei de Laboratori Forense de l'IMLCFC. La presentació pública de l'estudi es va fer el 2023. (Versió en anglès de l'estudi: [Toxicological Findings in road traffic fatalities 2022 Annual report](#)).

- Centre d'Estudis Jurídics. Reunió dels directors dels IMLCF i INTCF

Organitzades pel Centre d'Estudis Jurídics del Ministeri de Justícia, l'any 2023 es va participar en les trobades dels directors dels IMLCF i INTCF, a Càceres els dies 27 i 28 de març i a Santiago de Compostela els dies 2 i 3 d'octubre.

- Institut Nacional d'Estadística

S'han introduït les dades dels anys 2022 (que quedaven pendents) i 2023 a l'aplicació IML-web de l'Institut Nacional d'Estadística (INE) relatives a les defuncions amb intervenció judicial, a fi d'aportar una millor qualitat de les dades, atès que són unes dades importants en la política social i sanitària.

- Comissió Tècnica Nacional per a Successos amb Víctimes Múltiples (CTNSVM), en aplicació del Reial decret 32/2009

Es va assistir a la reunió plenària de la CNTSVM de data 13 de desembre.

En l'àmbit de Catalunya:

- **Departament de Salut**

Col·laboració en el Pla de prevenció del suïcidi a Catalunya.

[Inici](#) > [Administració de justícia](#) > [Què em cal saber](#) > [Notícies](#) > La informació de l'IMLCFC servirà per donar suport als familiars dels morts per suïcidi

La informació de l'IMLCFC servirà per donar suport als familiars dels morts per suïcidi

Les morts per suïcidi suposen el 13 % de les autòpsies que realitza l'IMLCFC, amb 600 casos cada any.

18/9/2023 [Medicina legal](#)

Amb motiu del dia mundial de la prevenció del suïcidi que se celebra cada 10 de setembre, el Departament de Salut, entre altres actuacions, va anunciar que a partir del mes de novembre oferirà suport en la recuperació emocional als supervivents d'una mort per suïcidi, com són la família, els amics i l'entorn. A més, els oferirà informació d'altres recursos comunitaris de suport per part d'associacions de supervivents i de prevenció del suïcidi.

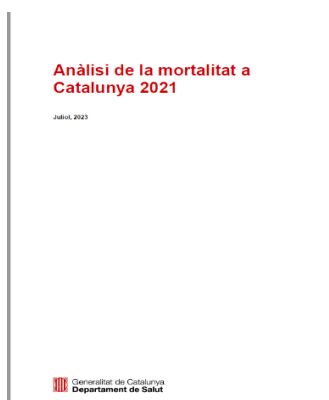
Aquesta actuació ha estat possible gràcies al treball conjunt amb l'[Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya](#) (IMLCFC), que permetrà l'accés a les dades de mortalitat per suïcidi de l'IMLCFC.

Aquestes actuacions es deriven del conveni que es va signar a l'any 2022 entre els departaments de Justícia, Drets i Memòria i de Salut, a partir del qual l'IMLCFC s'ha incorporat al [Pla de Prevenció del Suïcidi de Catalunya](#) i a l'[Observatori del Suïcidi de Catalunya](#).

Les morts per suïcidi suposen el 13 % de les autòpsies que realitza l'IMLCFC, amb 600 casos cada any.

Data d'actualització: 18.9.2023

Col·laboració amb la Direcció General de Planificació i Recerca en Salut, facilitant dades estadístiques d'interès.

El mes de juliol de 2023 el Departament de Salut va publicar l'informe anual de la mortalitat a Catalunya - 2021, en format PDF i taules en format Excel.

[Anàlisi de la mortalitat a Catalunya - 2021 \(gencat.cat\)](#)

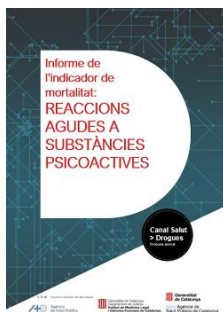
+ Participació en el [Pla operatiu per prevenir els efectes de la calor sobre la salut \(POCS\)](#). El Pla operatiu per prevenir els efectes de la calor sobre la salut a Catalunya és un pla estacional que s'activa anualment en diverses fases, de forma orientativa segons les temperatures observades, entre l'1 de maig i el 30 de setembre.

[Pla operatiu per prevenir els efectes de la calor sobre la salut \(POCS\): estiu 2023 \(1.731Mb\)](#)

- Subdirecció General de Drogodependències

Col·laboració en l'estudi anual de l'*Informe de mortalitat: reaccions agudes a substàncies psicoactives*.

El desembre de 2023 es va publicar l'informe corresponent a l'any 2021: [Informe de l'indicador de mortalitat. REACCIONS AGUDES A SUBSTÀNCIES PSICOACTIVES. Any 2021 \(gencat.cat\)](#)

+ Participació l'11 de maig de 2023 en la 6a reunió de la Comissió Interdepartamental sobre Drogues a Catalunya (CISC), presidida pel conseller de Salut.

+ Participació en el Consell Assessor en Matèria d'Avaluacions Mèdiques (15.06.2023).

- **Departament d'Interior**
- Cos de Mossos d'Esquadra

Els Mossos d'Esquadra fan un reconeixement als metges de l'IMLCFC

28/4/2023

Medicina legal

Amb motiu de la celebració dels dies de les seves Esquadres, els Mossos d'Esquadra han reconegut a metges forenses de l'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya (IMLCFC).

El dimarts 25, a l'acte dut a terme a l'ATRIUM de Viladecans, a proposta de la Unitat d'Investigació de la comissaria de l'Hospitalet de Llobregat de la Regió Policial Metropolitana Sud, es va fer un reconeixement a l'equip de metges forenses de l'Hospitalet de Llobregat. El Dr. Joaquín Recio, en representació dels companys de l'Hospitalet, va recollir el reconeixement.

El dimecres 26, a l'Auditori Palau de Congressos de Girona, es va fer entrega a la Dra. Anna Hospital de la medalla de bronze amb distintiu blau, atorgada pel Director General de la Policia a proposta de la Regió Policial de Girona.

- Protecció Civil

Participació en les sessions plenàries de la Comissió de Protecció Civil de Catalunya els dies 14 de juny i 14 de desembre.

Participació en els simulacres d'activació del Pla especial per a emergències aeronàutiques de Catalunya (AEROCAT) als aeroports d'Alguaire (Lleida, 8 de novembre) i de Reus (Tarragona, 17 de novembre).

- Servei Català de Trànsit

Col·laboració en la recollida de dades de morts per accidents de trànsit a 30 dies (aplicació Reg30 dins del SIDAT-Sistema d'Informació d'Accidents de Trànsit) i aportant-hi les dades toxicològiques de les morts en accidents de trànsit esdevingudes a Catalunya.

- Direcció General de Policia. Comissaria General d'Investigació Criminal. Divisió de Policia Científica
- Institut de Seguretat Pública de Catalunya: col·laboració en activitats formatives.
- **Projecte [Barnahus](#): Unitat integrada d'atenció a infants i adolescents víctimes d'abusos sexuals**

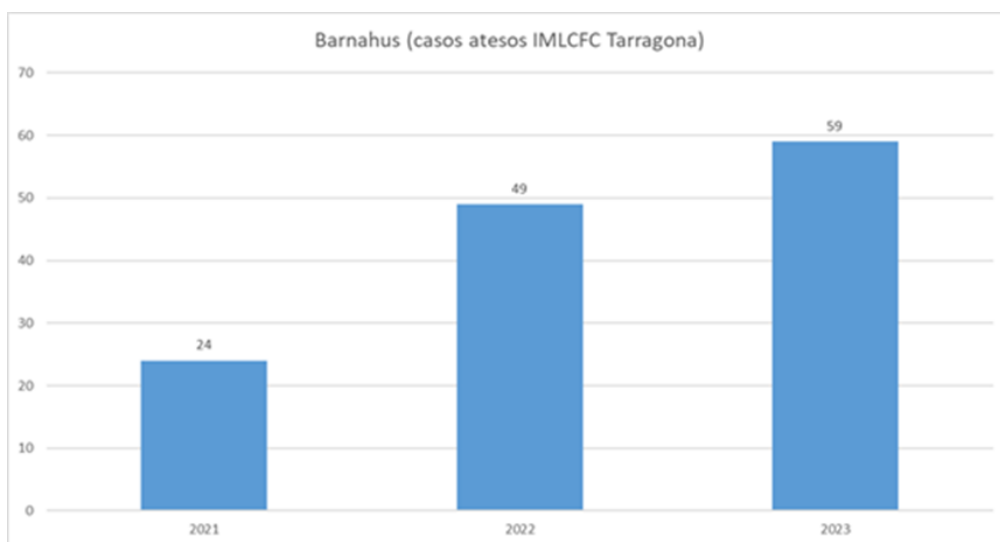
Durant l'any 2023 s'ha treballat en el desplegament del model Barnahus a tot Catalunya. Això ha representat la incorporació de la Direcció de l'IMLCFC a la Comissió Directiva de la Comissió de Seguiment de l'Estratègia Barnahus per a l'abordatge integral dels abusos sexuals contra la infància i l'adolescència a Catalunya i a la Comissió Tècnica de la Comissió de Seguiment de l'Estratègia Barnahus.

Així mateix, la Divisió de Tarragona ha continuat participant en la prova pilot del model d'Unitat integrada d'atenció a infants i adolescents víctimes d'abusos sexuals (Barnahus).

Aquest model, aprovat l'any 2018 al Parlament de Catalunya, en la Resolució 220/XII sobre la protecció dels infants, promou la col·laboració entre diferents departaments en un entorn amigable que ofereix serveis integrals per a l'infant i la família sota un mateix sostre, on la col·laboració multidisciplinària i interinstitucional és clau per fer realitat els drets dels nens i nenes víctimes i testimonis de violència per a la seva protecció, participació, suport i assistència.

La Unitat Barnahus a Tarragona es va començar a desplegar com a pilot al Complex Educatiu l'any 2020. Es disposa de dades de la intervenció de l'IMLCFC a partir del març de l'any 2021. Al gràfic es pot observar un increment del 100 % entre l'any 2021 i l'any 2022 i una tendència creixent d'acord amb les dades de 2023:

- **Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD)**
  - L'IMCLFC va col·laborar amb l'ACCD formant part d'una delegació del Govern de Catalunya que va participar en la trobada internacional celebrada del 27 al 31 de març a Guatemala: *Encuentro internacional compartiendo experiencias en las ciencias forenses para la búsqueda de personas desaparecidas, memoria y educación como medida de no repetición*, organitzada per la Fundació d'Antropologia Forense de Guatemala (FAFG) amb el suport de les agències de cooperació catalana i basca.

En la trobada, es van compartir experiències en ciències forenses per a la cerca de persones desaparegudes i en l'àmbit de la pedagogia de la memòria històrica en contextos diversos com Colòmbia, Mèxic, El Salvador, Ruanda, Catalunya i Euskadi.

A la cita hi han participat el Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, representat pel director de l'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya (IMCLFC), Eneko Barbería; el cap de la Secció de Formació, Docència i Investigació del mateix Institut, Ignasi Galtés; i el director del Memorial

Democràtic de Catalunya, Jordi Font, a més de professionals de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament del Departament d'Acció Exterior i Unió Europea.

La trobada ha estat organitzada per la Fundació d'Antropologia Forense de Guatemala (FAFG), amb el suport de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD) i l'Agència Basca de Cooperació per al Desenvolupament (eLankidetzta). Les dues agències de cooperació tenen una llarga trajectòria de treball conjunt en matèria de justícia de transició i memòria democràtica al país centreamericà.

La FAFG, una entitat referent a escala internacional

Durant la trobada s'ha donat a conèixer la feina que duu a terme la Fundació d'Antropologia Forense de Guatemala en matèria de ciències forenses. Es tracta d'una entitat referent a escala internacional, la qual treballa des del 1997 en la cerca i identificació de persones desaparegudes víctimes del conflicte armat guatemalenc. Segons la Comisión para el Esclarecimiento Histórico de Guatemala, durant els 36 anys de guerra civil –entre 1960 i 1996– hi va haver més de 200.000 víctimes mortals, entre les quals 45.000 persones desaparegudes.

La trobada ha comptat amb la participació d'institucions i entitats destacades com la Jurisdicción Especial para la Paz i el Colectivo Socio Jurídico Orlando Fals Borda (Colòmbia), [amb qui el Govern també col·labora](#); la Comisión Nacional de Búsqueda de Personas Desaparecidas (Mèxic); Pro-Búsqueda de Niñas y Niños Desaparecidos (El Salvador); i el Kigali Genocide Memorial (Ruanda), entre d'altres, a més de Catalunya i el País Basc.

En l'àmbit de les ciències forenses, l'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya ha presentat la seva experiència en la pràctica en patologia forense, clínica i de laboratori. Destaca la seva intervenció, entre d'altres, en l'emblemàtic cas del **sindicalista Cipriano Martos**, torturat i assassinat durant el règim franquista a Catalunya. L'IMCFC també ha explicat la seva tasca vinculada a la investigació del tràfic de persones.

En relació amb l'eix de memòria i educació com a mesura de no repetició, Jordi Font ha explicat l'origen jurídic del Memorial Democràtic de Catalunya i algunes de les activitats més importants, com ara el Banc de Memòria Democràtica i la Xarxa d'Espais de Memòria. Font també ha posat de relleu la importància de reflexionar sobre noves metodologies que apropin la memòria democràtica a la població més jove.

Pel que fa als altres casos presentats, els participants a la trobada han pogut conèixer el cas del genocidi de Ruanda del 1994, i el posterior procés de construcció de pau impulsat pel Kigali Genocide Memorial; o l'experiència del Museo Comunitario de la Memoria Histórica de Rabinal, Guatemala, com a centre de dignificació i reconstrucció del teixit social, entre d'altres. La setmana de treball ha finalitzat amb una sessió on s'han identificat punts comuns entre les diferents experiències i els reptes compartits. També s'ha avançat en possibles col·laboracions i intercanvis entre les institucions i les entitats participants.

Trobades amb familiars

Els participants en la trobada també han visitat el memorial 'Paisatges de la Memòria', a San Juan Comalapa, i han mantingut una trobada amb familiars de víctimes de desaparició forçada. El memorial és una iniciativa de la Coordinadora Nacional de Vídues de Guatemala (CONAVIGUA) i la FAFG per convertir un antic destacament militar en un espai de memòria per a la població. S'hi van trobar 53 fosses individuals i col·lectives amb 220 ossades.

Les dones de CONAVIGUA han compartit els seus testimonis de vida, lluita i expectatives relacionades amb la cerca dels seus éssers estimats. Tot i un context complex i els obstacles existents per avançar en matèria de justícia de transició a Guatemala, expliquen que la cerca de la veritat i la lluita contra la impunitat han de continuar promovent l'exercici de la memòria col·lectiva perquè el passat no es repeteixi.

La cooperació catalana a Guatemala

La política pública de cooperació del Govern a Guatemala se centra en el foment del dret a la pau a través de la prevenció de violències i les garanties de no repetició. En aquesta línia, l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament ha donat suport a l'enfortiment de la cerca de persones desaparegudes durant el conflicte armat per valor de 580.000 euros entre 2020 i 2022. A banda de l'enfortiment de la FAFG, també s'ha fet un intercanvi de coneixements entre administracions públiques catalanes i guatemalenes.

En aquest sentit, una delegació integrada pel procurador de Drets Humans de Guatemala, Augusto Jordán Rodas, i la directora de programes i projectes de la Fundació d'Antropologia Forense de Guatemala, Nancy Valdez, [va visitar Catalunya l'any 2021](#) per conèixer el treball de diversos departaments de la Generalitat en àmbits com la memòria democràtica, els drets humans, la transparència, l'educació i la reinserció juvenil. Moltes de les experiències identificades en el marc d'aquella missió han estat clau per configurar la trobada internacional a Guatemala celebrada recentment.

Un dels actius més importants de la cooperació catalana és precisament la pluralitat d'agents que participen en aquesta política pública i el valor afegit que representen. Exemples com el treball en memòria històrica a l'Amèrica llatina demostren com el Govern promou la col·laboració entre les diferents unitats i departaments per fer una contribució estratègica al desplegament de la política pública de cooperació al desenvolupament, aprofitant les seves experiències i experteses de manera transversal.

[El Govern comparteix la seva experiència en ... - Govern.cat](#)

L'IMLCFC comparteix la seva experiència en la cerca de persones desaparegudes en una trobada celebrada a Guatemala

5/4/2023

Medicina legal

El director de l'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya, Eneko Barberia, va explicar la setmana passada al "*Encuentro Internacional compartiendo experiencias en las ciencias forenses para la búsqueda de personas desaparecidas, memoria y educación como medida de no repetición*", celebrat a Guatemala, l'experiència de Catalunya en la recuperació de la memòria democràtica a través de la cerca i identificació de persones desaparegudes.

Cal destacar la participació dels metges forenses en les exhumacions al Valle de los Caídos o la recent identificació de Cipriano Martos, militant antifranquista.

Relacions amb altres entitats:

- Visita dels bombers del Parc de l'Hospitalet de Llobregat per fer un exercici de valoració de mesures i plans de prevenció per a l'extinció d'incendis.
- Associació Catalana de Metges Forenses.
- Banc de Sang i Teixits de Catalunya.
El 10 de febrer de 2023 es va dur a terme una visita institucional de l'equip directiu de l'IMLCFC a la seu del Banc de Sang i Teixits a Barcelona.

- Organització Catalana de Trasplantaments (OCATT).
- El mes de febrer de 2023 es va oferir a la consellera de Justícia i al Govern de la Generalitat de Catalunya, a través del Comitè Català d'Ajut Humanitari d'Emergència (CCAHE), un equip de 22 professionals de l'IMLCFC per donar resposta humanitària a la crisi provocada pel terratrèmol a Turquia, Síria i el Kurdistan.

Es tracta de professionals en l'àmbit de la medicina forense amb coneixements i expertesa en catàstrofes i dispositius d'emergència de diferent caràcter i que han treballat arreu del món. Dels 22 professionals, 15 són metges forenses i 7 són tècnics d'autòpsies. A més, també s'han posat a disposició del Govern una odontòloga forense i 2 antropòlegs.

[El Govern activa la resposta humanitària cat... - Govern.cat](#)

Convenis signats el 2023 en relació amb l'activitat de l'IMLCFC

Durant l'any 2023 es van signar els següents convenis que afecten l'àmbit d'actuació de l'IMLCFC:

- [Acord de col·laboració, de 22 de juny de 2023, amb Memora Serveis Funeraris](#) per a la cessió d'ús de determinades instal·lacions del tanatori de Memora a Salt per a la instal·lació del Centre de Patologia Forense de Girona mentre es fan obres de reforma a la seva seu. Aquest acord ha estat prorrogat un any més en data 28 de desembre de 2023.

2.5. Actuacions a instal·lacions de l'IMLCFC

- **Licitació del nou equipament de cromatògrafs destinat al Servei de Laboratori Forense**

L'any 2023 s'ha licitat l'expedient de contractació [JU-2023-124](#) de subministrament en règim d'arrendament operatiu sense opció de compra de 4 equips analítics per a determinacions toxicològiques destinats al Servei de Laboratori Forense, que comprèn dos lots:

- Lot 1: equips de cromatografia líquida (dos equips)
- Lot 2: equips de cromatografia de gasos (dos equips)

L'import del valor estimat del contracte és de 1.527.510,60 €.

L'IMLCFC incorpora nous equips per les anàlisis toxicològiques

9/8/2023

Medicina legal

El Servei de Laboratori de l'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya (IMLCFC) adquireix nous equips analítics d'última generació que milloraran la qualitat dels estudis bioquímics, biològics i toxicològics que realitzen els metges forenses a petició del jutge.

Aquest nou equipament, a més, millorarà la detecció i quantificació de drogues noves o emergents en les mostres de sang i orina, substàncies que són actives a molt baixa concentració. Amb aquests nous aparells, per tant, es fa un salt qualitatiu molt important i necessari en el marc del servei fonamental que presta l'IMLCFC a l'Administració de justícia.

[Article complet al web del departament](#)

Data d'actualització: 9.8.2023

[L'Institut de Medicina Legal incorpora nous ... - Govern.cat](#)

L'Institut de Medicina Legal incorpora nous equips d'última generació que milloraran la detecció de drogues noves o emergents en les anàlisis toxicològiques

- Els nous aparells facilitaran identificar i quantificar substàncies en situacions de vulnerabilitat química en contextos d'agressions sexuals, en accidents de trànsit o en morts degudes a reacció aguda a substàncies psicotròpiques

- El nombre d'anàlisis sol·licitades als metges forenses en assumptes judicials –toxicològiques, bioquímiques i biològiques– creix significativament any rere any: 6.055 l'any 2022, un 70 % més que el 2010

El Servei de Laboratori de l'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya (IMLCFC) adquireix nous equips analítics d'última generació que milloraran la qualitat dels estudis bioquímics, biològics i toxicològics que realitzen els metges forenses a petició del jutge. Aquest nou equipament, a més, millorarà la detecció i quantificació de drogues noves o emergents en les mostres de sang i orina, substàncies que són actives a molt baixa concentració. S'adquireixen, concretament, quatre nous aparells d'un alt nivell tecnològic i alta resolució, en règim de lloguer, per a un període de sis anys –fins al 2028– i amb un valor total d'1,8 MEUR.

Es tracta de dos cromatògrafs de gasos acoblats a espectrometria de masses/masses, un cromatògraf de líquids acoblat a espectrometria de masses/masses i un cromatògraf de líquid acoblat a espectrometria de masses, que es basen en les tècniques de toxicologia forense per a la detecció d'alcohol, drogues d'abús o psicofàrmacs, entre d'altres. Els tres primers són similars als aparells de què ja disposa el Laboratori, però molt més moderns i preparats per detectar més substàncies i més ràpid. El darrer aparell destaca perquè és d'alta resolució, la tecnologia més avançada a dia d'avui en toxicologia forense. El seu funcionament és una mica diferent dels aparells tradicionals i es caracteritza perquè permet detectar substàncies a molt baixa concentració.

Això es tradueix en una millor resolució dels casos amb substàncies complexes, com podrien ser situacions de submissió o vulneració químiques en el context d'agressions sexuals i també en casos de morts violentes, com ara accidents de trànsit o morts degudes a reacció aguda a substàncies psicotròpiques.

L'equipament actual del Servei del Laboratori Forense es va incorporar l'any 2009 amb la posada en funcionament de l'edifici de l'IMLCFC a la Ciutat de la Justícia. Tot i que es tracta d'aparells que segueixen sent aptes i vàlids, la renovació i modernització de l'equipament analític permetrà fer un pas més enllà en eficiència i precisió, en un camp –la toxicologia forense– altament exigent des d'un punt de vista tecnològic i que requereix una actualització constant. Amb aquests nous aparells, per tant, es fa un salt qualitatiu molt important i necessari en el marc del servei fonamental que presta l'IMLCFC a l'Administració de justícia.

6.055 anàlisis el 2022, un 70 % més que el 2010

El Servei de Laboratori Forense de l'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya (IMLCFC) rep mostres d'assumptes judicials de tot Catalunya, i en realitza anàlisis toxicològiques, bioquímiques i biològiques. El nombre de casos en els quals se sol·liciten aquests tipus d'anàlisis és elevat i creix de manera important, any rere any.

Així, l'any 2022 el Servei del Laboratori va fer 6.055 anàlisis en total, la qual cosa representa un augment d'un 70,2 % respecte als casos atesos durant l'any 2010. El Servei de Laboratori de l'IMLCFC atén casos judicials i les mostres que analitza provenen de les víctimes dels delictes, dels agressors, dels detinguts o dels casos de les autòpsies judicials.

El laboratori forense: un servei essencial a l'Administració de justícia

El Servei de Laboratori Forense realitza anàlisis toxicològiques, bioquímiques i biològiques, sens perjudici de les competències de l'Institut Nacional de Toxicologia i Ciències Forenses, que és el centre de referència per a la pràctica de les proves complementàries que sol·liciten els diferents instituts de medicina legal de l'Estat, en el marc de les seves competències.

Té un lloc específic a l'Administració de justícia, ja que fa anàlisis toxicològiques de confirmació en mostres biològiques que no fan ni laboratoris hospitalaris ni policials a Catalunya. També fa bioquímica *post mortem* i identificació d'espermatozous mitjançant visualització microscòpica, que tampoc fan aquests laboratoris.

El Servei, format per metges forenses, químics i auxiliars tècnics de laboratori, està ubicat a la ciutat de Barcelona, i el seu àmbit d'actuació és tot Catalunya. Analitza les mostres (tant de vius com de cadàvers) remeses pels metges forenses de les diferents divisions territorials i serveis de l'IMLCFC (Girona,

Tarragona, Lleida i Terres de l'Ebre). A banda, i cada cop més, el Servei fa pericials, dictàmens i assessorament analític. Aquestes pericials són molt importants en els processos judicials ja que ajuden els jutges a prendre decisions més informades i justes des de l'evidència científica.

També porta a terme actuacions de col·laboració amb altres organismes, com ara l'Institut Nacional de Toxicologia i Ciències Forenses (INTCF), el Servei Català de Trànsit (SCT) o l'Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPCAT).

- Divisió de Girona

L'any 2022 Infraestructures de Catalunya SAU va licitar les obres de condicionament d'espais per al Centre de Patologia Forense de Girona, juntament amb altres obres de l'edifici dels jutjats de Girona ([expedient JVX-18317](#)), si bé en data 29 de desembre es va declarar deserta la licitació en no haver-se presentat cap oferta, la qual cosa va comportar haver de tornar a licitar el projecte, amb les modificacions corresponents, durant l'any 2023.

El 2023 Infraestructures de Catalunya SAU va fer una nova licitació ([expedient OP. JVX-18317.A](#)), que es va adjudicar el 18.12.2023 a l'empresa COMSA, la qual ha d'executar les obres durant el 2024.

Mentre es duguin a terme les obres al Centre de Patologia Forense, caldrà traslladar provisionalment el centre al tanatori de Salt de l'empresa Memora Serveis Funeraris, segons el conveni de col·laboració signat el 2023, que ha estat prorrogat per al 2024.

- Divisió de Terres de l'Ebre

Durant el 2023 l'Entitat Pública Empresarial Local Hospital i Llars de Santa Creu Tortosa ha dut a terme les obres de reforma de la seu del Centre de Patologia Forense de les Terres de l'Ebre, a l'avinguda Rosa Maria Molas, 16-18, de Jesús – Tortosa (expedient EPEL 1/2022), segons el protocol d'intencions signat amb l'Ajuntament de Tortosa.

El Centre de Patologia Forense de les Terres de l'Ebre ha estat funcionant temporalment als espais autoritzats del tanatori que l'empresa Remsa Memorial té al carrer Comerç, núm. 72, de Tortosa, en els termes que estableix l'acord de col·laboració signat en data 11 de novembre de 2022.

L'IMLCFC ha tramitat l'expedient de contractació [JU-2023-125](#) de subministrament d'equipament del Centre de Patologia Forense de les Terres de l'Ebre, per un import de 218.945,63 €, dividit en dos lots (lot 1 d'equipament principal i lot 2 d'equipament auxiliar), el qual ha estat adjudicat a principis de 2024.

2.6. Dipòsit de peces de convicció

A l'edifici de la seu central de l'Institut hi ha un dipòsit de peces de convicció, on es custodien a disposició dels òrgans judicials els objectes i les peces de convicció que presenten alguna característica que comporti un risc biològic i que, per aquest motiu, no puguin estar ubicades als dipòsits d'efectes judicials dels òrgans judicials.

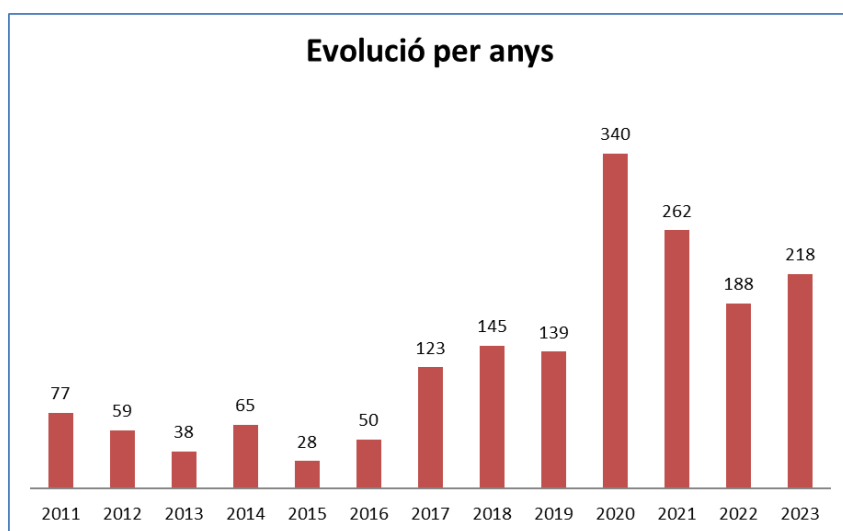
Els objectes i efectes intervinguts s'han de custodiar i conservar d'acord amb les previsions de la normativa processal, en alguns casos fins que se celebri el judici o fins a la sentència definitiva, tot i que també es preveuen altres actuacions, com la destrucció anticipada.

El dipòsit va entrar en funcionament l'any 2011, en el marc del Pla de dipòsits judicials iniciat pel Departament de Justícia l'any 2006. En aquest dipòsit es registren i es fa un inventari de totes les peces que es custodien al dipòsit principal de la Ciutat de la Justícia, amb l'aplicació informàtica Gestió d'Efectes GEF, amb la qual se'n fa la gestió (ingrés de peces, lliurament a la policia judicial, trasllat per a la vista oral, destrucció, trasllat a un altre dipòsit, etc.).

L'any 2022 es van inventariar i custodiar 218 peces de noves entrades dels diferents òrgans judicials.

A continuació es mostra l'evolució de l'activitat registrada al dipòsit des dels seus inicis, en què es pot observar un gran increment a partir de l'any 2017.

En total s'han registrat 1.732 peces, de les quals a finals del 2023 estan actives (a disposició dels òrgans judicials) un total de 1.577. En aquesta quantitat s'inclouen, a més de les peces provinents d'òrgans judicials de la província de Barcelona, peces d'altres divisions (26 de Tarragona i 124 de Girona) que s'hi van traslladar per raons d'espai i de seguretat:

Any	Peces registrades	Actives	Destí legal / destrucció	% Destrucció
2011	77	60	17	22,08%
2012	59	55	4	6,78%
2013	38	30	8	21,05%
2014	65	59	6	9,23%
2015	28	23	5	17,86%
2016	50	47	3	6,00%
2017	123	112	11	8,94%
2018	145	131	14	9,66%
2019	139	120	19	13,67%
2020	340	317	23	6,76%
2021	262	245	17	6,49%
2022	188	175	13	6,91%
2023	218	203	42	19,27%
Total	1.732	1.577	182	10,51%

3. Dades d'activitat

3.1. Dades generals

A continuació es mostren les dades d'activitat de l'IMLCFC durant l'any 2023 extretes del mòdul informàtic IMLCFC d'e-justícia.cat, seguint els criteris que s'han aplicat des de l'any 2019 amb la implementació d'aquest mòdul a totes les divisions. L'extracció de dades s'ha fet amb els mateixos criteris predeterminats per l'IMLCFC que es van establir l'any 2019, i s'han revisat i contrastat amb les dades dels registres propis que es porten per a actuacions concretes.

L'activitat que es mostra a continuació correspon a informes emesos pel col·lectiu de metges forenses de l'Institut en les diferents tipologies de peticions rebudes i registrades al mòdul IMLCFC.

Les dades generals més significatives de l'activitat de l'IMLCFC a tot Catalunya es mostren en la taula següent:

Assumptes penals	Actuacions TOTAL	Assumptes no penals	Actuacions TOTAL
Reconeixement de lesionats (estat i sanitat)	41.691	Capacitat civil	7.468
* Instrucció, Penal, secció penal	33.696	Internament psiquiàtric involuntari	8.757
* Violència sobre la dona	5.788	Desnonaments	6
* Fiscalia de menors, jutjat de menors	2.207	Determinació de l'edat	1.409
Valoracions psiquiàtriques	9.145	Diligències informatives sobre modificació de la capacitat	1.140
* Instrucció, Penal, secció penal	7.740	Registre civil	657
* Violència sobre la dona	1.266	Social	1.849
* Fiscalia de menors, jutjat de menors	139	Vigilància penitenciària	136
Valoració del risc o predicció de violència de gènere	26	Contenciós administratiu	98
Assistència mèdica a detinguts	3.123	Altres	811
Reconeixement de víctimes d'agressions sexuals	1.696	Pericials extrajudicials	2.408
Valoració mala pràctica mèdica	270	Total	24.739
Aixecament de cadàvers	3.798		
Altres	1.836		
Autòpsies	4.562	Assistència a judicis	10.504
Total	66.147		

A continuació es mostren aquestes dades desglossades per divisions de l'IMLCFC:

- Actuacions de l'àmbit penal

Assumptes penals							
	Divisió 1 Barcelona Ciutat i l'H	Divisió 2 Barcelona Comarques	Divisió 3 Girona	Divisió 4 Lleida	Divisió 5 Tarragona	Divisió 6 Terres de l'Ebre	Actuacions TOTAL
Reconeixement de lesionats (estat i sanitat)	11.827	17.348	4.611	2.225	4.648	1.032	41.691
* Instrucció, Penal, secció penal	8.883	14.746	3.705	1.846	3.617	899	33.696
* Violència sobre la dona	1.400	2.597	692	258	711	130	5.788
* Fiscalia de menors, jutjat de menors	1.544	5	214	121	320	3	2.207
Valoracions psiquiàtriques	2.997	3.044	789	652	1.502	161	9.145
* Instrucció, Penal, secció penal	2.401	2.629	719	576	1.265	150	7.740
* Violència sobre la dona	523	414	64	59	196	10	1.266
* Fiscalia de menors, jutjat de menors	73	1	6	17	41	1	139
Valoració del risc o predicció de violència de gènere	5	12	1	0	4	4	26
Assistència mèdica a detinguts	3.024	68	19	0	10	2	3.123
Reconeixement de víctimes d'agressions sexuals	665	549	150	165	124	43	1.696
Valoració mala pràctica mèdica	54	189	4	9	10	4	270
Aixecament de cadàvers	820	1.653	570	200	457	98	3.798
Altres	483	632	228	125	296	72	1.836
Autòpsies	1.127	1.926	627	290	462	130	4.562
Total	21.002	25.421	6.999	3.666	7.513	1.546	66.147

- Actuacions en l'àmbit no penal

Assumptes no penals							
	Divisió 1 Barcelona Ciutat i l'H	Divisió 2 Barcelona Comarques	Divisió 3 Girona	Divisió 4 Lleida	Divisió 5 Tarragona	Divisió 6 Terres de l'Ebre	Actuacions TOTAL
Capacitat civil	940	3.470	664	740	1.368	286	7.468
Internament psiquiàtric involuntari	1.941	4.273	798	609	1.007	129	8.757
Desnonaments	6	0	0	0	0	0	6
Determinació de l'edat	1.107	24	78	82	103	15	1.409
Diligències informatives sobre modificació de la capacitat	128	414	130	174	199	95	1.140
Registre civil	16	17	38	1	20	565	657
Social	1.085	421	88	85	85	85	1.849
Vigilància penitenciària	121	14	0	1	0	0	136
Contencions administratiu	67	4	1	15	11	0	98
Altres	105	156	30	332	61	127	811
Pericials extrajudicials	420	1.050	567	119	231	21	2.408
Total	5.936	9.843	2.394	2.158	3.085	1.323	24.739

- **Assistència a judicis** (tant de l'àmbit penal com de la resta d'ordres jurisdiccionals):

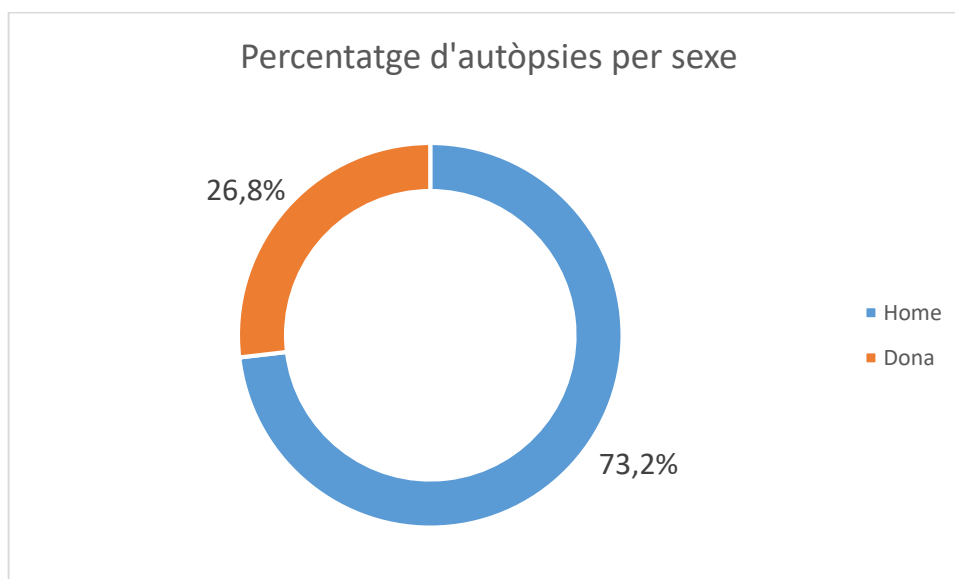
	Divisió 1 Barcelona Ciutat i l'H	Divisió 2 Barcelona Comarques	Divisió 3 Girona	Divisió 4 Lleida	Divisió 5 Tarragona	Divisió 6 Terres de l'Ebre	Actuacions TOTAL
Assistència a judicis	3.445	3.083	1.649	339	1.835	153	10.504

3.2. Dades del Servei de Patologia Forense

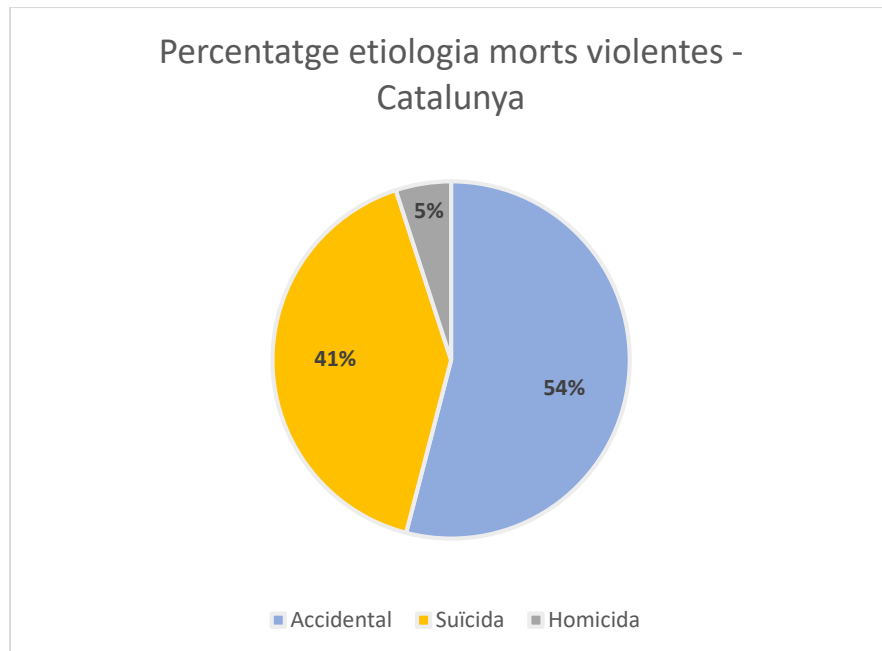
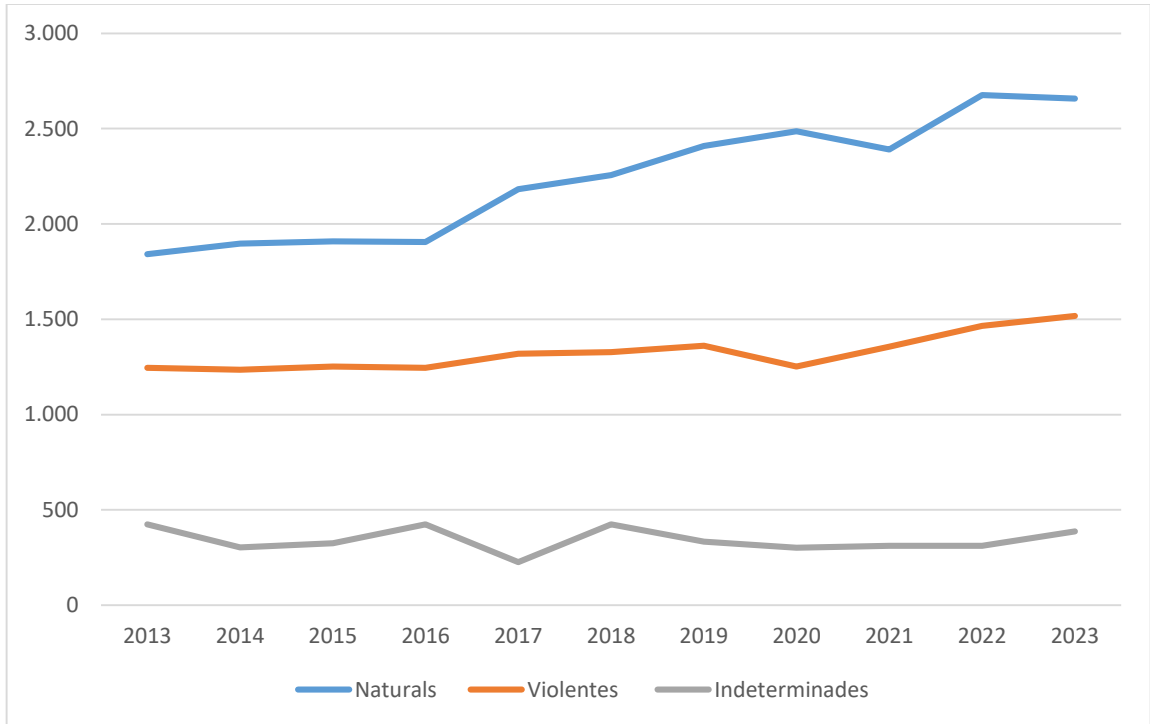
El Servei de Patologia Forense té les funcions relatives a la investigació medicolegal i les autòpsies en tots els casos de mort violenta o sospitosa de criminalitat que hagin succeït a Catalunya, quan les ordeni l'autoritat judicial o el Ministeri Fiscal. També li correspon la funció d'identificar cadàvers i restes humanes.

El nombre total d'autòpsies fetes a l'IMLCFC ha estat de 4.562 a Catalunya, amb la distribució següent per cadascun dels cinc centres de patologia forense i per tipus de mort:

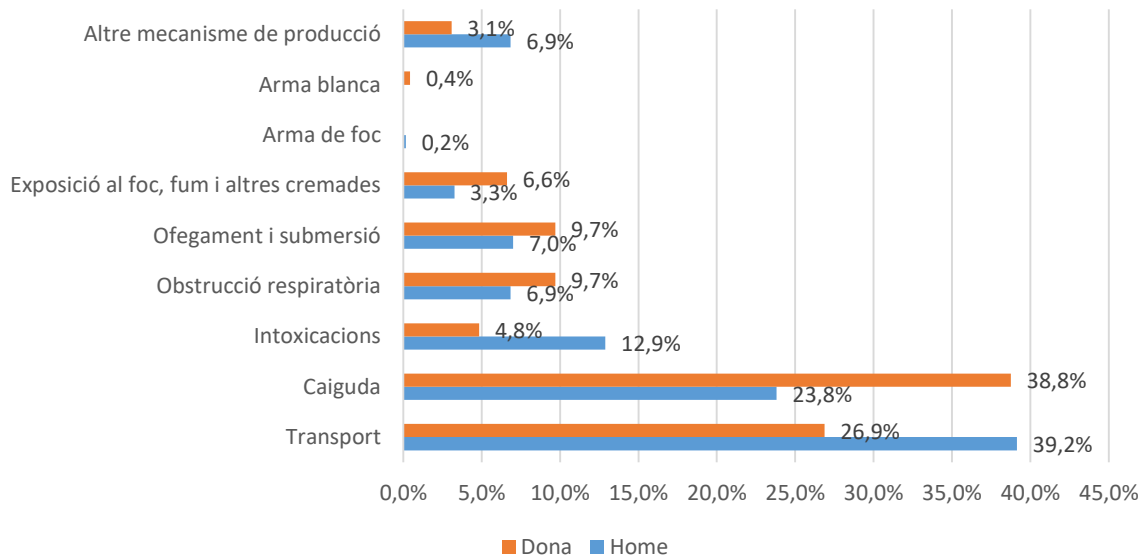
Centre de Patologia	Naturals	Violentes				Indeterminades	Total	% autòpsies del Centre
		Accidental	Homicida	Suïcida	Total			
Barcelona	1.844	468	47	454	969	240	3.053	66,92%
Girona	344	144	7	71	222	61	627	13,74%
Lleida	156	69	1	29	99	35	290	6,36%
Tarragona	255	95	17	58	170	37	462	10,13%
Terres de l'Ebre	58	44	4	9	57	15	130	2,85%
Total	2.657	820	76	621	1.517	388	4.562	100%

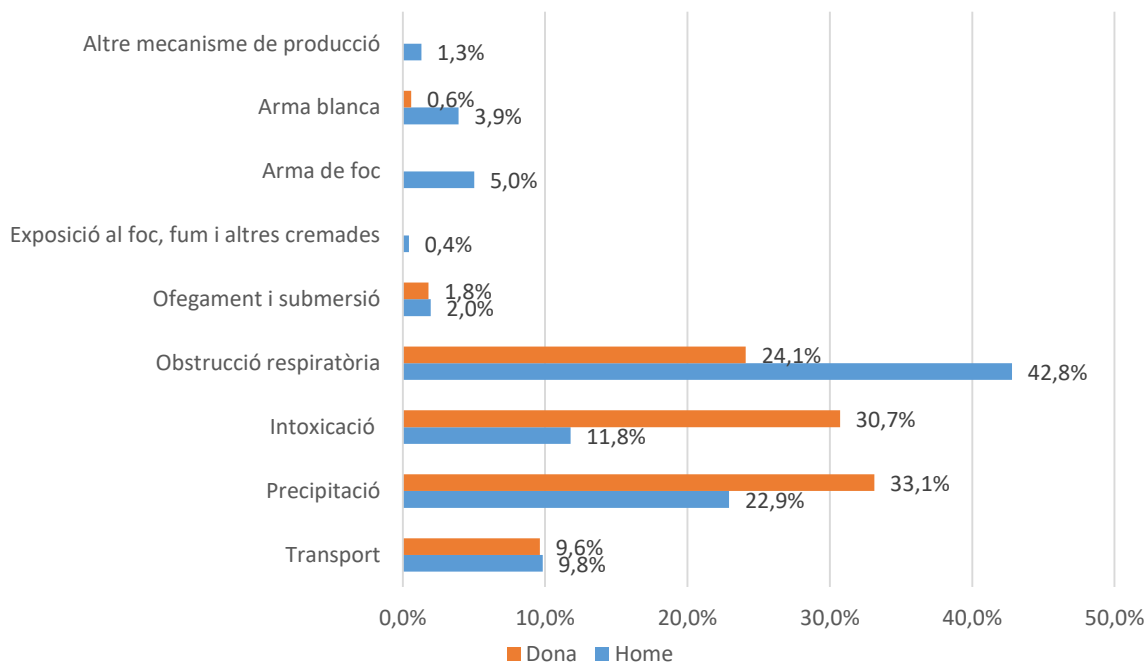
Evolució del nombre d'autòpsies per tipus de mort els darrers 11 anys a Catalunya:

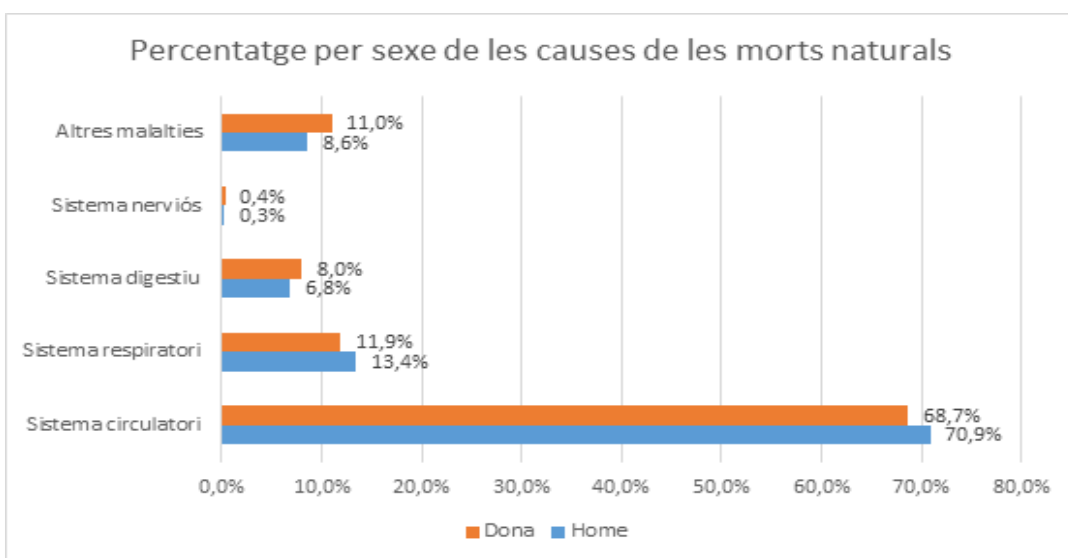
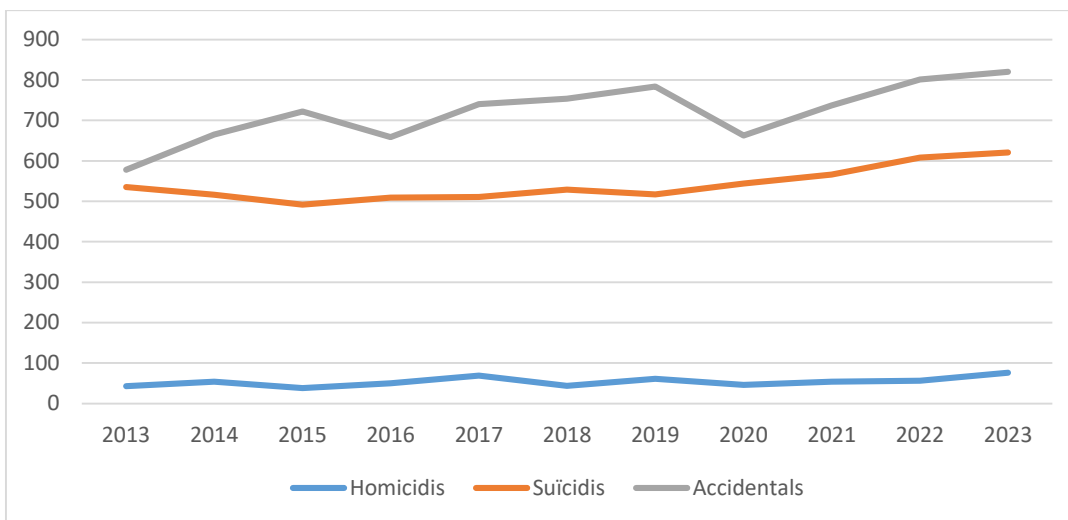
Morts accidentals per causa i sexe (%)

Suïcidis per causa i sexe (%)

L'evolució del nombre d'autòpsies en morts violentes segons l'etiologia a Catalunya els darrers 10 anys es mostra en el gràfic següent:

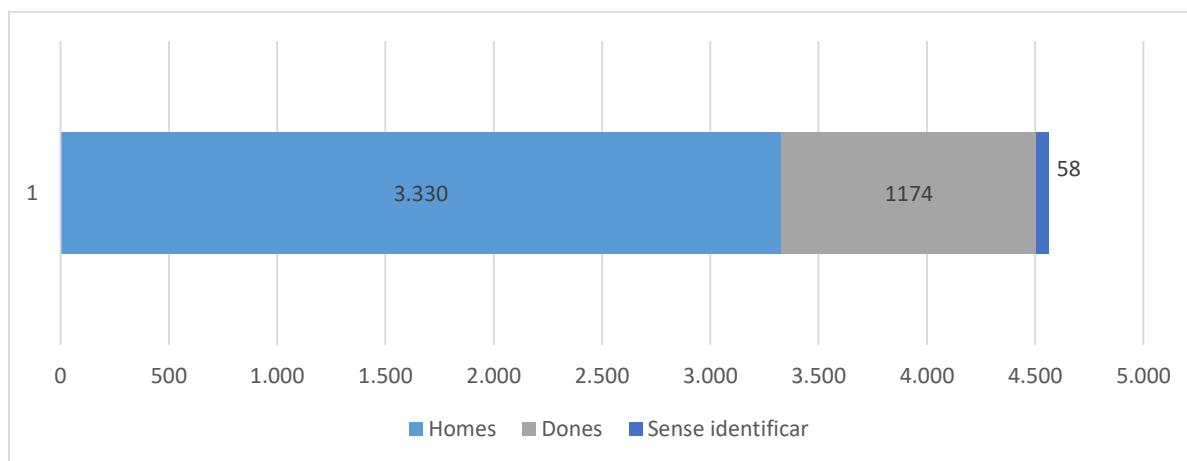

- Dictàmens del Registre Civil per divisions

	Nombre	%
Barcelona Ciutat i l'Hospitalet de Llobregat	93	59%
Barcelona Comarques	36	23%
Girona	0	0%
Lleida	0	0%
Tarragona	28	18%
Terres de l'Ebre	0	0%
Total Catalunya	157	100%

A la taula següent es mostra la distribució del nombre d'autòpsies segons el sexe:

Centre de Patologia Forense	Homes	%	Dones	%	Sense identificar	%	Total
Ciutat de la Justícia de Barcelona i l'Hospitalet de Llobregat	2.231	73,08%	793	25,97%	29	0,95%	3.053
Girona	459	73,21%	166	26,48%	2	0,32%	627
Lleida	227	78,28%	56	19,31%	7	2,41%	290
Tarragona	318	75,00%	131	23,30%	13	1,60%	462
Terres de l'Ebre	95	73,08%	28	21,54%	7	5,38%	130
Total	3.330	72,99%	1.174	25,73%	58	1,27%	4.562

Distribució per centres de patologia forense

Els centres de patologia forense de l'IMLCFC centralitzen la pràctica de les autòpsies judicials derivades de les àrees i divisions de l'Institut. Els articles 17 i 14 del Decret 411/2006, de 31 d'octubre, que aprova el Reglament de l'IMLCFC estableixen els centres de patologia forense de l'Institut i les divisions i àrees que comprenen:

- **Centre de Patologia Forense de Barcelona:**

Actua com a centre de referència de tots els centres de patologia de l'Institut.

S'hi duen a terme totes les autòpsies referents als àmbits d'actuació de la Divisió núm. 1 de Barcelona Ciutat i l'Hospitalet de Llobregat, amb seu a la Ciutat de la Justícia de Barcelona i l'Hospitalet de Llobregat, i de la Divisió núm. 2 de Barcelona Comarques.

- **Centre de Patologia Forense de Girona:**

S'hi duen a terme totes les autòpsies referents a l'àmbit d'actuació de la Divisió núm. 3 de Girona.

- **Centre de Patologia Forense de Lleida:**

S'hi duen a terme totes les autòpsies referents a l'àmbit d'actuació de la Divisió núm. 4 de Lleida.

- **Centre de Patologia Forense de Tarragona:**

S'hi duen a terme totes les autòpsies referents a l'àmbit d'actuació de la Divisió núm. 5 de Tarragona.

- **Centre de Patologia Forense de Tortosa:**

S'hi duen a terme totes les autòpsies referents a l'àmbit d'actuació de la Divisió núm. 6 de Terres de l'Ebre.

- **Barcelona**

Atès el seu àmbit territorial, és el que duu a terme el nombre més alt d'autòpsies (el 67 % del total de Catalunya). D'acord amb el Reglament de l'IMLCFC, actua com a centre de referència de tots els centres de patologia de l'Institut.

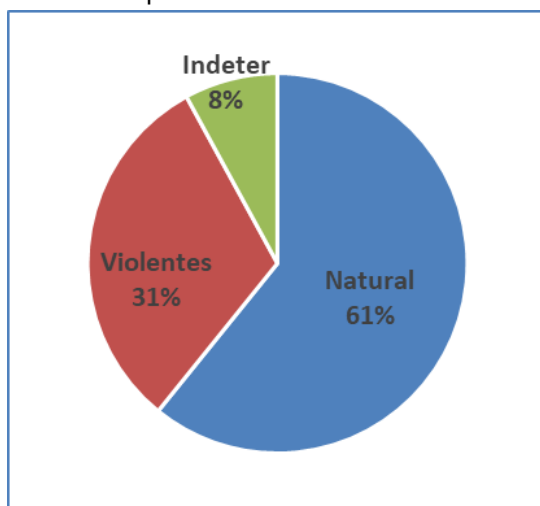
El 2023 s'hi van fer les autòpsies de 3.053 cadàvers, que representen un 3,53 % més que l'any anterior.

A continuació es mostra el nombre d'autòpsies fetes en aquest centre, desglossades pel partit judicial de l'òrgan que ha disposat la realització de l'autòpsia i classificades pel tipus de mort:

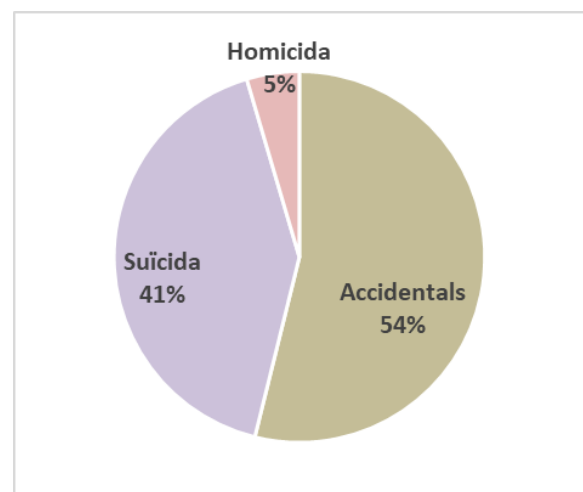
- **Dades de la Divisió núm. 1, Barcelona Ciutat i l'Hospitalet de Llobregat**

Partit judicial	Autòpsies	% sobre el total CPF BCN	Naturals	Violentes	Accidental	Suïcida	Homicida	Indeterminades/Pendents
Barcelona	884	28,96%	542	268	134	119	15	74
L'Hospitalet de Ll.	234	7,66%	138	81	54	26	1	15
Total Divisió 1	1.118	36,62%	680	349	188	145	16	89

% tipus mort Divisió núm. 1

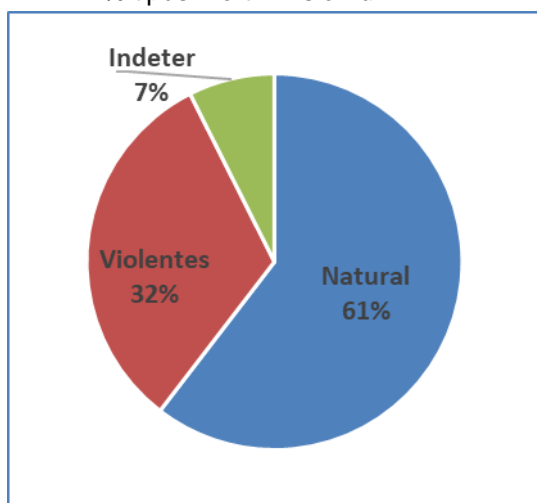
% etiologia morts violentes Divisió 1

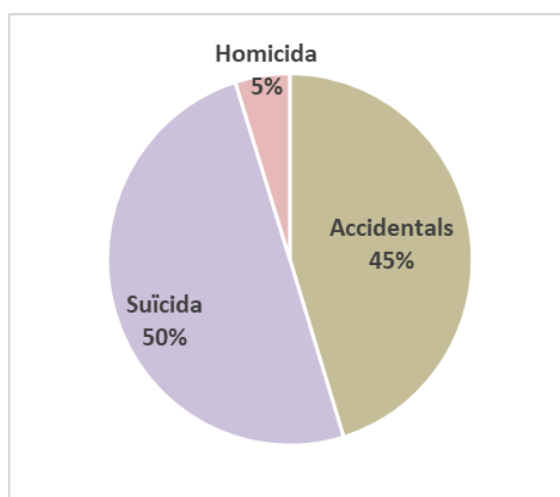
- Dades de la Divisió núm. 2, Barcelona Comarques

Àrea	Partit judicial	Autòpsies	% sobre el total CPF BCN	Naturals	Violentes	Accidental	Suïcida	Homicida	Indeterminades/Pendents
Àrea Llobregat	Gavà	106	3,47%	79	19	7	12	0	8
	Sant Feliu de Llobregat	68	2,23%	48	15	6	9	0	5
	Sant Boi de Llobregat	66	2,16%	43	20	11	8	1	3
	El Prat de Llobregat	35	1,15%	29	5	1	4	0	1
	Cornellà de Llobregat	37	1,21%	26	7	2	3	2	4
	Esplugues de Llobregat	22	0,72%	12	7	4	3	0	3
	Total àrea Llobregat	334	10,94%	237	73	31	39	3	24
Àrea Sud	Martorell	77	2,52%	43	26	8	16	2	8
	Vilanova i la Geltrú	74	2,42%	38	27	10	17	0	9
	Igualada	52	1,70%	35	14	6	8	0	3
	Vilafranca del Penedès	31	1,02%	18	12	3	5	4	1
	Total àrea Sud	234	7,66%	134	79	27	46	6	21
Àrea del Vallès	Sabadell	170	5,57%	86	73	47	25	1	11
	Granollers	165	5,40%	103	59	24	33	2	3
	Terrassa	127	4,16%	77	38	11	25	2	12
	Cerdanyola del Vallès	72	2,36%	48	16	7	7	2	8
	Rubí	67	2,19%	37	20	8	11	1	10
	Mollet del Vallès	59	1,93%	34	21	12	9	0	4
	Total àrea Vallès	660	21,62%	385	227	109	110	8	48
Àrea del Maresme	Mataró	133	4,36%	83	39	17	20	2	11
	Badalona	183	5,99%	99	73	36	30	7	11
	Arenys de Mar	113	3,70%	73	31	15	14	2	9
	Santa Coloma Gramenet	49	1,60%	36	8	3	5	0	5
	Total àrea Maresme	478	15,66%	291	151	71	69	11	36
Barcelona Central	Manresa	142	4,65%	74	60	33	27	0	8
	Vic	54	1,77%	31	20	5	13	2	3
	Berga	24	0,79%	12	9	4	5	0	3
	Total àrea BCN Central	220	7,23%	117	89	42	45	2	14
Total Divisió 2		1.926	63,11%	1.164	619	280	309	30	143

% tipus mort Divisió núm. 2

% etiologia morts violentes Divisió 2

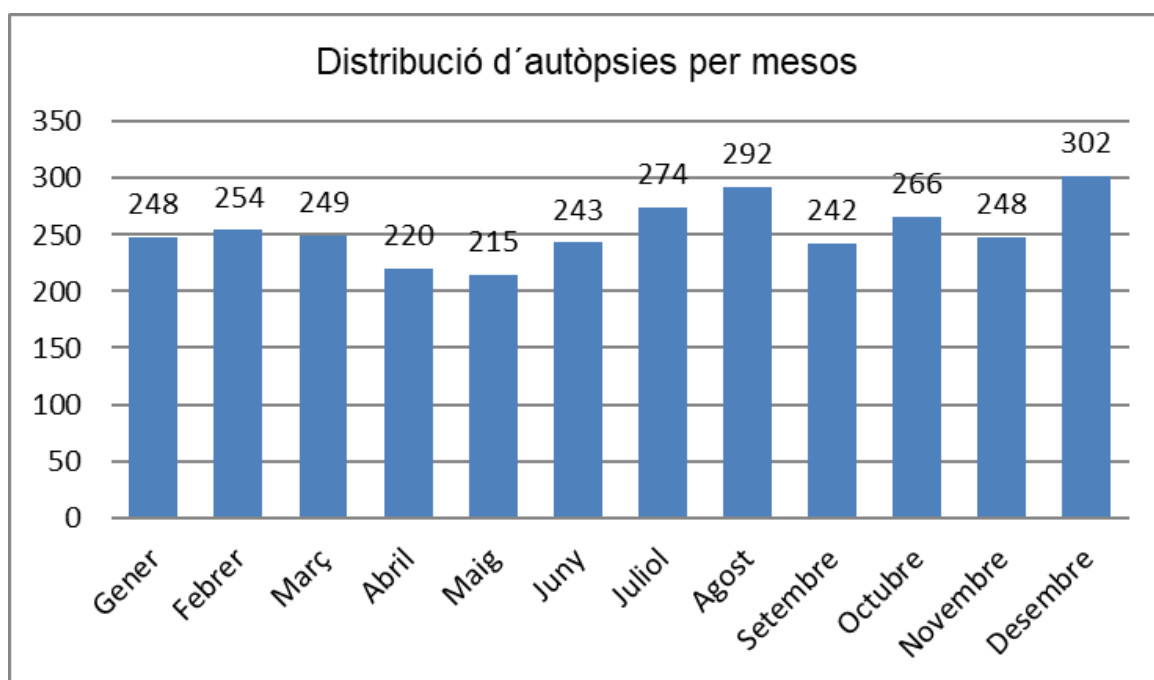

- Dades totals del Centre de Patologia Forense de Barcelona (divisions 1 i 2)

	Autòpsies	% sobre el total CPF BCN	Naturals	Violentes	Accidental	Suïcida	Homicida	Indeterminades
Divisió 1 Barcelona Ciutat i l'Hospitalet	1.118	36,62%	680	349	188	145	16	89
Divisió 2 Barcelona Comarques	1.926	63,09%	1164	619	280	309	30	143
Subtotal	3.044	99,71%	1.844	968	468	454	46	232
Casos origen altres divisions	9	0,29%	0	1	0	0	1	8
Total	3.053		1.844	969	468	454	47	240
	%	100,00%	60,40%	31,74%	15,33%	14,87%	1,54%	7,86%

Al Centre de Patologia Forense de Barcelona s'ha fet una mitjana de 254 autòpsies mensuals (8,3 autòpsies diàries). Durant el 2023 el nombre d'autòpsies mensuals ha estat:

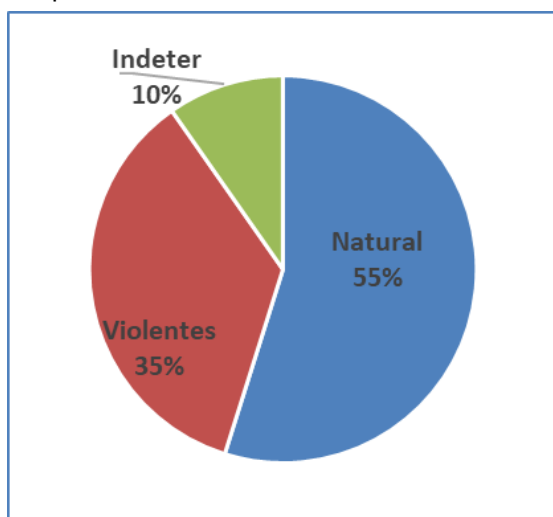

- Girona

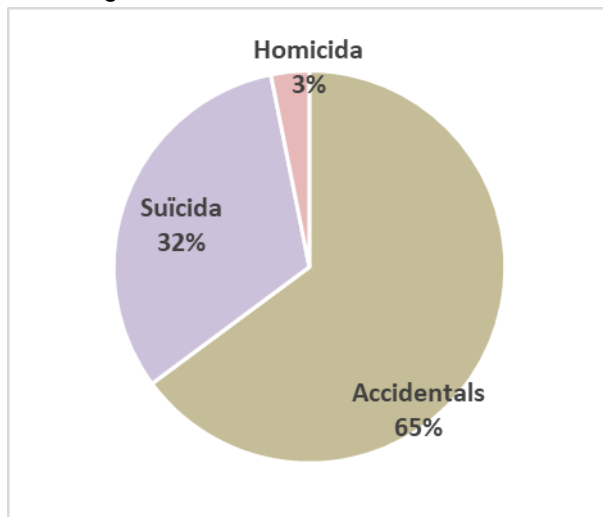
El 2023 es van fer al Centre de Patologia Forense de Girona un total de 627 autòpsies, un 0,64 % més que el 2022 (623).

Àrea	Partit judicial	Autòpsies	% sobre el total CPF Girona	Naturals	Violentes	Accidental	Suïcida	Homicida	Indeterminades/ Pendents
Àrea Girona Central	Girona	195	31,10%	79	93	68	23	2	23
	Total àrea	195	31,10%	79	93	68	23	2	23
Àrea Girona Nord	Figueres	138	22,01%	88	40	27	10	3	10
	La Bisbal d'Empordà	59	9,41%	34	17	8	9	0	8
	Total àrea	197	31,42%	122	57	35	19	3	18
Àrea Girona Sud	Blanes	70	11,16%	50	15	9	6	0	5
	Santa Coloma de Farners	63	10,05%	40	18	7	9	2	5
	Sant Feliu de Guíxols	34	5,42%	20	9	6	3	0	5
	Total àrea	167	26,63%	110	42	22	18	2	15
Àrea Girona Pirenaica	Olot	34	5,42%	17	14	8	6	0	3
	Puigcerdà	21	3,35%	7	12	8	4	0	2
	Ripoll	13	2,07%	9	4	3	1	0	0
	Total àrea	68	10,85%	33	30	19	11	0	5
Total CPF		627	100,00%	344	222	144	71	7	61
%		627	100,00%	54,86%	35,41%	22,97%	11,32%	1,12%	9,73%

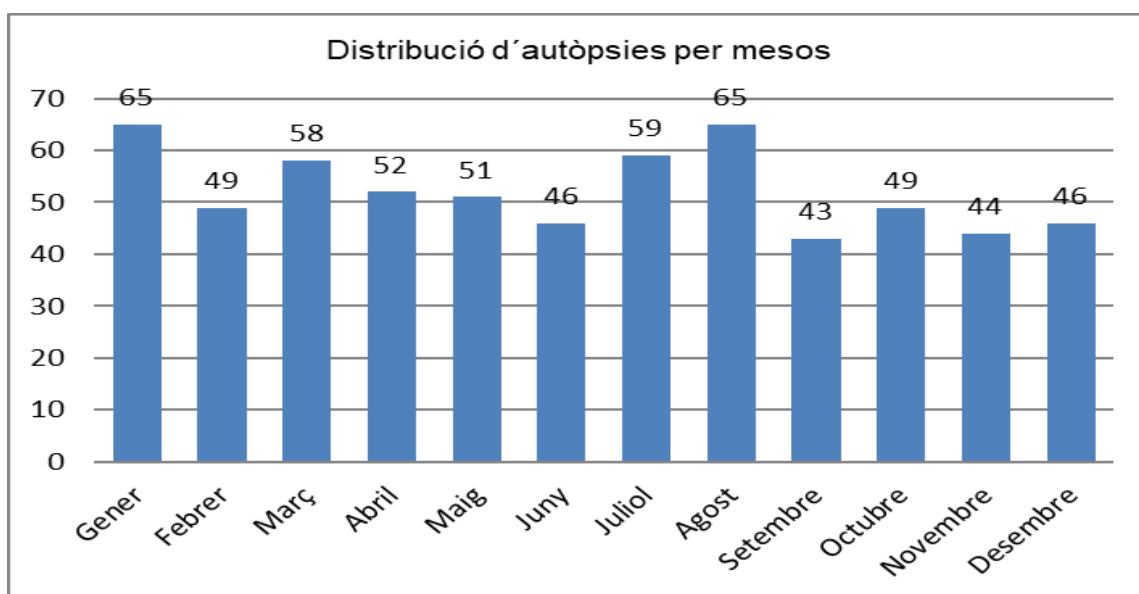
% tipus mort Divisió núm. 3

% etiologia morts violentes Divisió núm. 3

S'hi ha fet una mitjana de 52,25 autòpsies mensuals (1,71 autòpsies diàries):

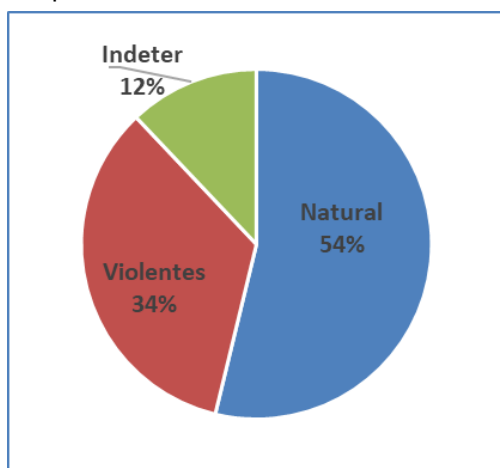

- Lleida

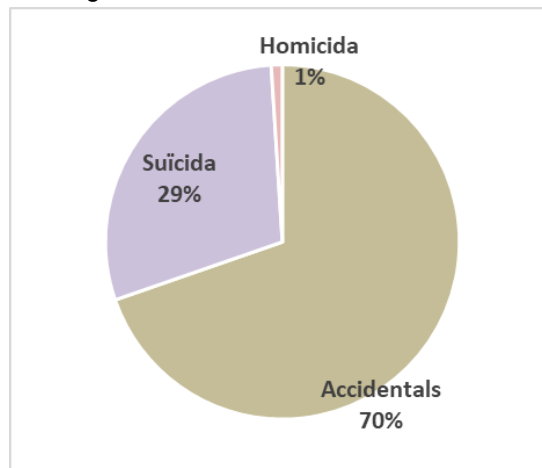
Aquest centre ha fet l'autòpsia de 290 cadàvers, xifra que representa un 5,84 % més respecte de les autòpsies fetes l'any anterior (274) i s'igualava al nombre d'autòpsies fetes el 2022.

Àrea	Partit judicial	Autòpsies	% sobre el total CPF Lleida	Naturals	Violentes	Accidental	Suïcida	Homicida	Indeterminades/Pendents
Àrea Lleida	Lleida	160	55,17%	98	49	31	18	0	13
	Balaguer	44	15,17%	12	18	13	5	0	14
	Cervera	35	12,07%	19	15	11	3	1	1
	Total àrea	239	82,41%	129	82	55	26	1	28
Àrea Lleida - Aran	Tremp	19	6,55%	11	5	5	0	0	3
	Vielha e Mijaran	9	3,10%	5	3	2	1	0	1
	Total àrea	28	9,66%	16	8	7	1	0	4
Àrea Lleida - Alt Pirineu	La Seu d'Urgell	13	4,48%	5	6	4	2	0	2
	Solsona	10	3,45%	6	3	3	0	0	1
	Total àrea	23	7,93%	11	9	7	2	0	3
Total àrees		290	100,00%	156	99	69	29	1	35

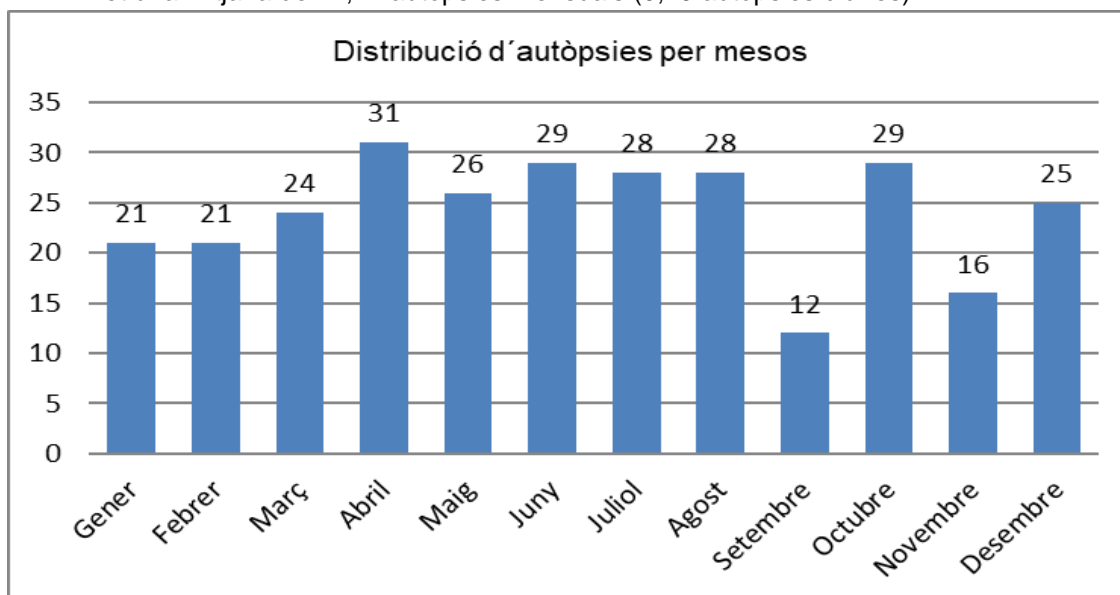
% tipus mort Divisió núm. 4

% etiologia morts violentes Divisió núm. 4

S'hi ha fet una mitjana de 24,17 autòpsies mensuals (0,79 autòpsies diàries):

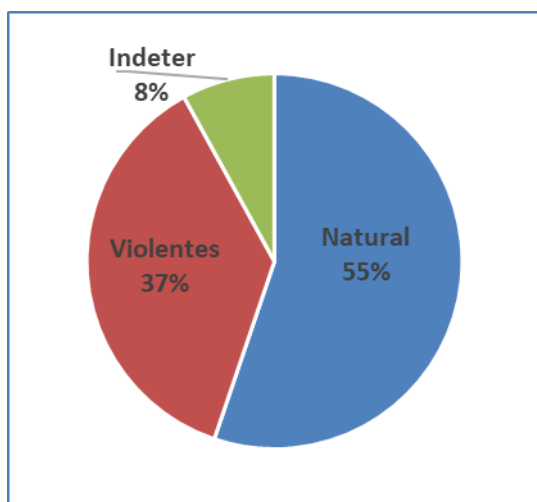

- Tarragona

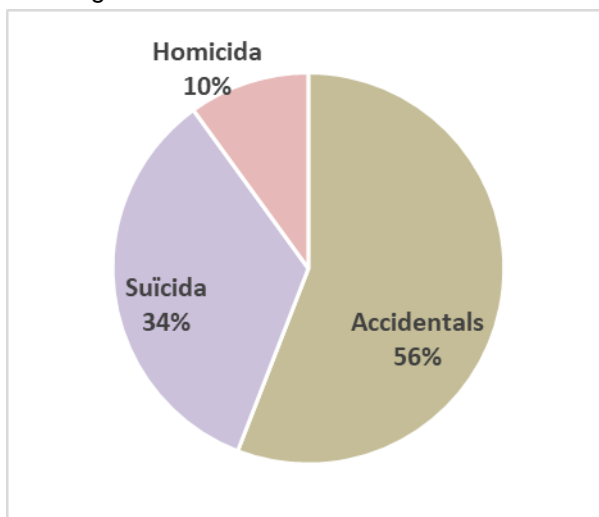
Al Centre de Patologia Forense de Tarragona s'ha fet l'autòpsia de 462 cadàvers, un 2,74 % menys que l'any anterior.

Partit judicial	Autòpsies	% sobre el total CPF Tarragona	Naturals	Violentes	Accidental	Suïcida	Homicida	Indeterminades/Pendents
Tarragona	182	39,39%	97	75	46	18	11	10
Reus	103	22,29%	66	27	9	15	3	10
El Vendrell	114	24,68%	67	33	17	16	0	14
Valls	49	10,61%	18	28	20	6	2	3
Falset	14	3,03%	7	7	3	3	1	0
Total	462	100,00%	255	170	95	58	17	37

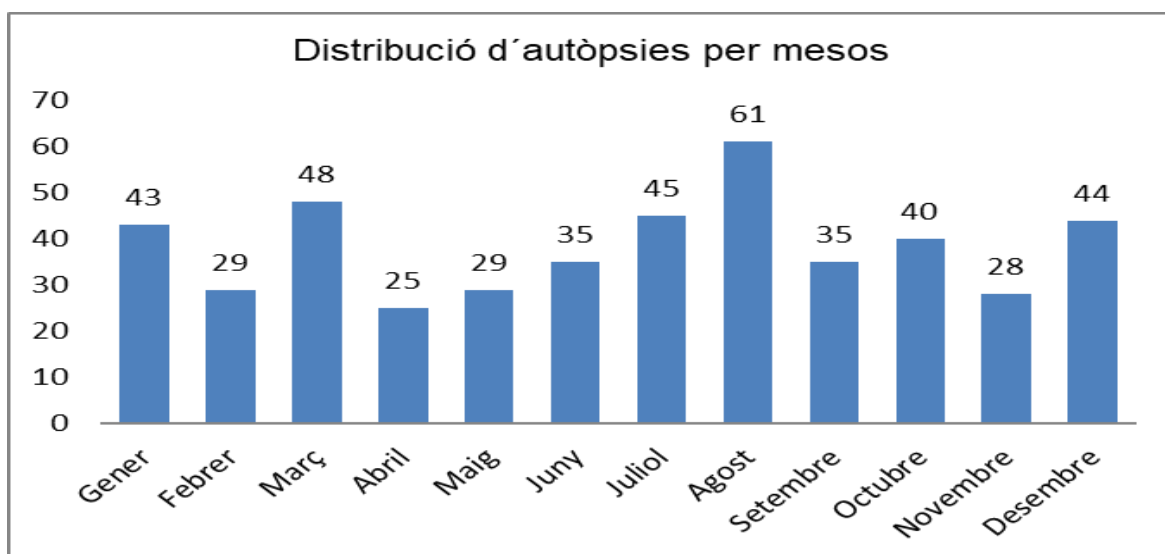
% tipus mort Divisió núm. 5

% etiologia morts violentes Divisió núm. 5

S'hi ha fet una mitjana de 38,5 autòpsies mensuals (1,26 autòpsies diàries):

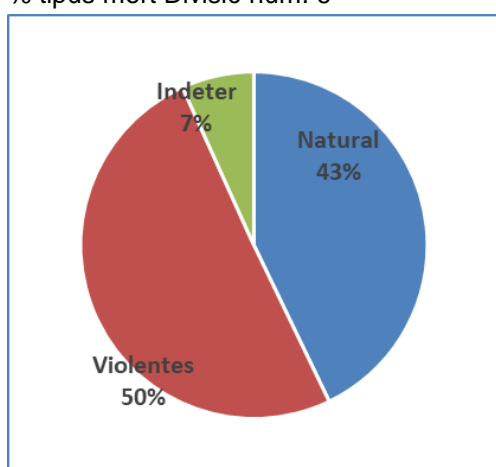

- Terres de l'Ebre

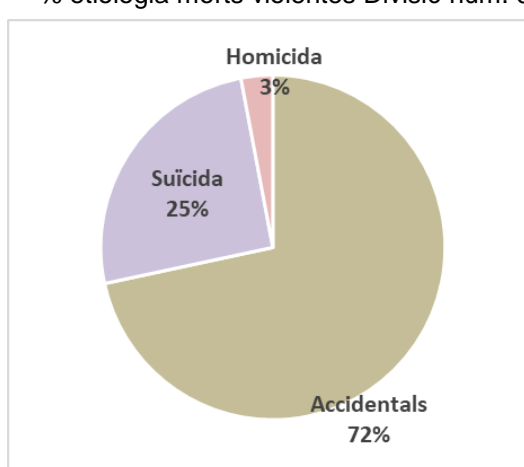
Al Centre de Patologia Forense de Terres de l'Ebre s'ha fet l'autòpsia de 130 cadàvers, un 2,26 % menys que l'any anterior.

Partit judicial	Autòpsies	% sobre el total CPF Tarragona	Naturals	Violentes	Accidental	Suïcida	Homicida	Indeterminades/Pendents
Tortosa	64	49,23%	24	35	27	5	3	5
Amposta	34	26,15%	19	8	6	2	0	7
Gandesa	32	24,62%	15	14	11	2	1	3
Total	130	100,00%	58	57	44	9	4	15

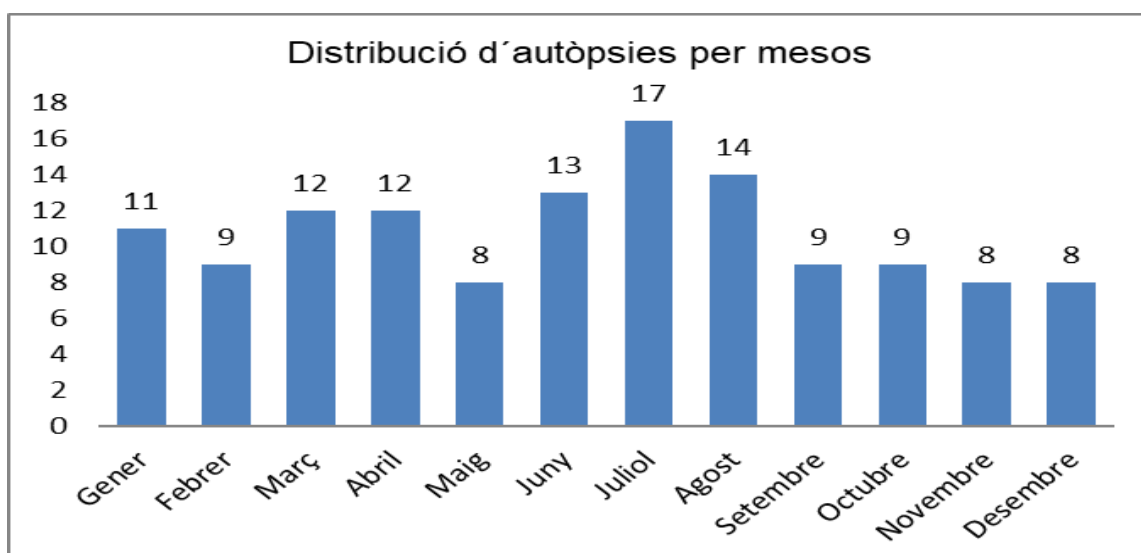
% tipus mort Divisió núm. 6

% etiologia morts violentes Divisió núm. 6

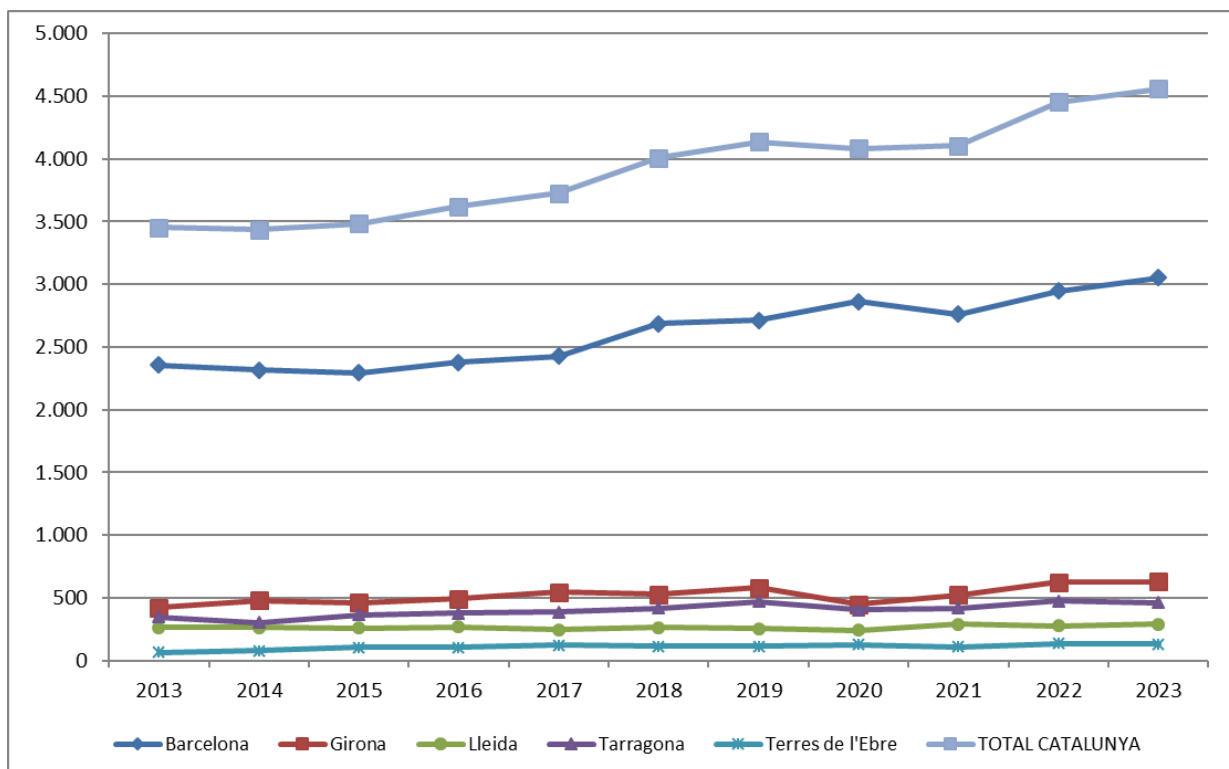

S'hi ha fet una mitjana de 10,83 autòpsies mensuals (0,36 autòpsies diàries):

- Evolució del nombre d'autòpsies els darrers 11 anys

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Barcelona	2.356	2.315	2.293	2.380	2.428	2.687	2.714	2.865	2.762	2.949	3.053
Girona	420	479	462	493	546	529	582	447	525	623	627
Lleida	264	262	259	266	247	263	256	243	290	274	290
Tarragona	347	304	365	376	387	416	471	403	419	475	462
Terres de l'Ebre	66	76	106	105	120	114	115	125	110	133	130
TOTAL CATALUNYA	3.453	3.436	3.485	3.620	3.728	4.009	4.138	4.083	4.106	4.454	4.562

3.2.1. Dades de la Unitat d'Antropologia Forense

La Unitat d'Antropologia Forense del Centre de Patologia Forense de Barcelona ha emès 56 informes antropològics, 29 de l'àmbit territorial del mateix centre i 30 de la resta de centres.

Procedència	TOTALS
Barcelona	29
Girona	0
Lleida	7
Tarragona	13
Terres de l'Ebre	7
	56

A continuació es faciliten les principals dades referents a aquests informes:

Espècie	Humà	Animal	Humà+animal	
	29	22		
Sexe	Home	Dona	No valorable	
	18	9	25	
Edat	Adult mitjà	Adult 3a edat	Subadult	No valorable
	21	3	4	20
Patologia	Natural	Violenta	Absència	No valorable
	1	0	22	6
Antiguitat	<20 anys	>20 anys	No valorable	
	39	6	7	

Resum d'exhumacions de la Unitat d'Antropologia al Centre de Patologia de la Divisió de Barcelona:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Exhumacions civils (filiacions)	4	0	1	0	1	2	1	6	1
Expedients exhumacions sospita de sostracció nadons	4	2	3	0	1	2	0	0	0
Altres exhumacions	1	0	1	0	0	0	0	0	0
Totals	9	2	5	0	2	4	1	6	1

- **Col·laboració amb la Direcció General de Memòria Democràtica**

El Departament de Justícia, Drets i Memòria, mitjançant la Direcció General de Memòria Democràtica, treballa per la recuperació de la memòria promovent la relació amb institucions memorialistes d'arreu del món; organitzant activitats relacionades amb la recuperació de la memòria democràtica; convocant subvencions per recuperar el patrimoni memorial, la recerca científica i la difusió en l'àmbit de la memòria; impulsant la localització de persones desaparegudes durant la Guerra Civil i el franquisme; localitzant les fosses comunes existents a Catalunya; gestionant les indemnitzacions als expresos polítics del franquisme i assessorant les persones represaliades.

L'any 2023 l'IMLCFC ha continuat participant en el Pla de fosses impulsat per la Direcció General de Memòria Democràtica, en els termes que es van establir a [l'Acord de col·laboració, de 7 de setembre de 2016](#), entre el Departament d'Afers i Relacions Institucionals i Exteriors i Transparència i el Departament de Justícia per a l'assistència tècnica de l'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya en l'anàlisi antropològica de restes òssies humanes de la Guerra Civil i la dictadura franquista. Aquesta col·laboració es va concretar l'any 2023 en les actuacions següents:

Nombre casos	Barcelona	Girona	Tarragona	Lleida	Terres de l'Ebre
1	1	0	0	0	0

3.2.2. Dades de la Secció d'Histopatologia

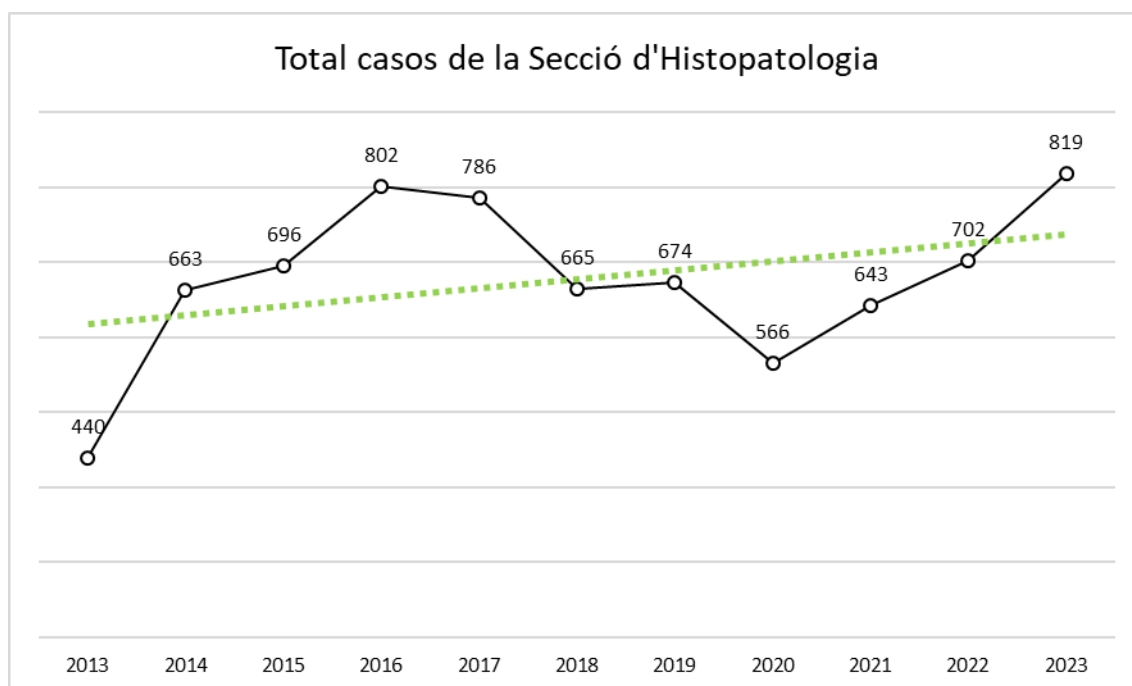
La Secció d'Histopatologia del Centre de Patologia Forense de Barcelona proporciona equipament i suport tècnic per processar les mostres recollides durant l'autòpsia i poder dur a terme el diagnòstic histològic.

L'activitat de la Secció es desenvolupa en 4 zones de treball:

- A la sala A es duen a terme les funcions administratives i de registre de les mostres procedents de la sala d'autòpsies.
- A la sala B es duen a terme la fixació en formol, l'emmagatzematge temporal de la mostra fixada, el tallat de la peça anatòmica i els estudis macroscòpics més acurats.
- A la sala C es duen a terme les activitats tècniques per fer el diagnòstic microscòpic: inclusió, microtomia i tinció de preparacions histològiques. També s'hi duen a terme estudis microscòpics i l'emmagatzematge temporal de blocs de parafina i preparacions histològiques.
- Al despatx de la 4a planta s'arxiven de forma definitiva els blocs, les preparacions histològiques i les cadenes de custòdia, derivades de l'activitat de la Secció.

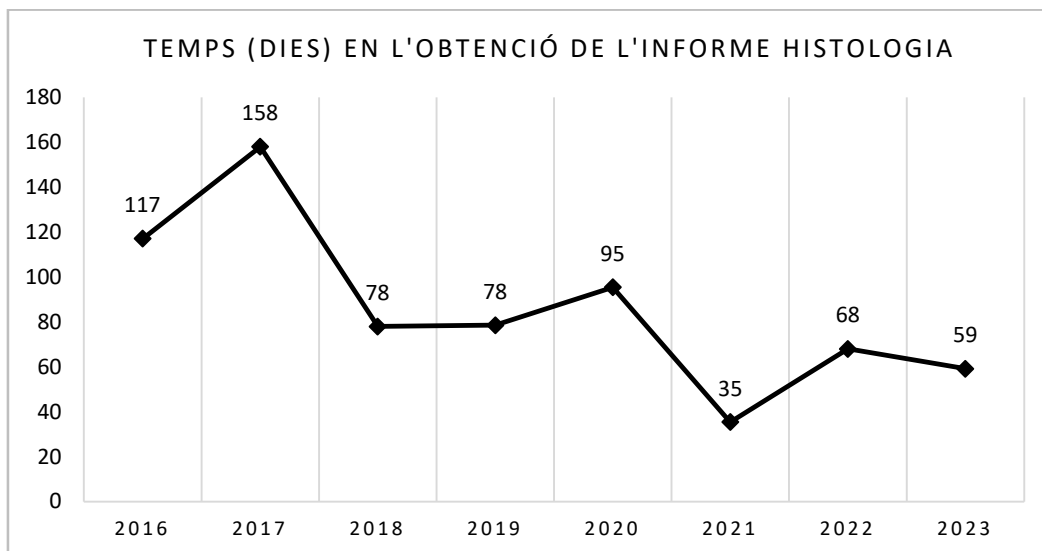
A continuació es faciliten les dades principals de les activitats realitzades per la Secció d'Histopatologia i la seva evolució en els darrers anys.

La importància del diagnòstic histològic en l'àmbit de la medicina forense es concreta en la tendència a l'alça del nombre de casos registrats a la Secció. El 2023, de les 3.053 autòpsies fetes al Centre de Patologia Forense de Barcelona, s'ha requerit l'estudi histològic en 819 casos (26,8 %), la qual cosa representa un augment del 14,28 % respecte de l'any 2022.

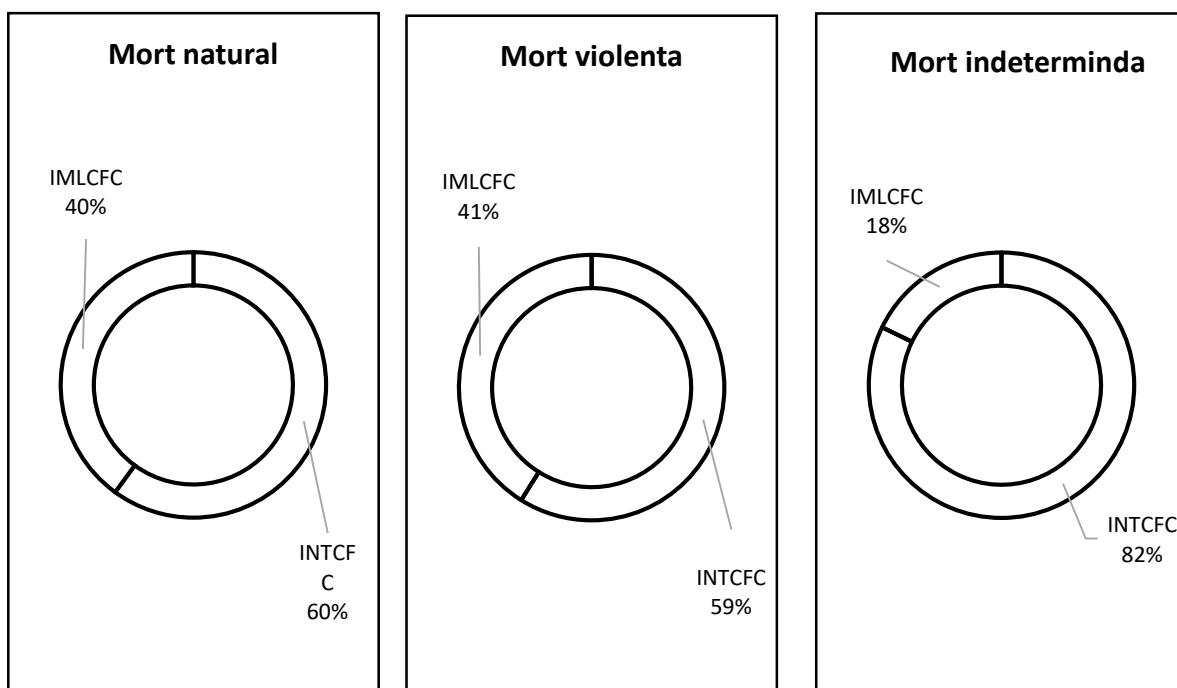

De mitjana, el temps de tancament d'un cas a la Secció és de 59 dies. Respecte del 2022, s'ha reduït en 9 dies el temps que transcorre des que una mostra entra a la Secció fins que es finalitza l'informe histològic.

Un 38 % dels casos (312) s'ha diagnosticat a la Secció. El 62 % restant (507 casos) s'ha derivat a l'Institut Nacional de Toxicologia i Ciències Forenses (INTCFC), incloent-hi 2 casos derivats de la Unitat d'Antropologia en què s'ha requerit un estudi histològic.

Els gràfics següents mostren el centre on s'ha dut a terme l'estudi histològic segons l'etiologia de la mort.

La mort de tipus natural és on, majoritàriament, s'ha requerit un estudi histològic; representa un 73 % dels casos registrats (598). Els casos de morts d'etiologia violenta o indeterminada que han requerit un

estudi histològic han estat 146 i 73 respectivament. Tan sols 2 casos derivats de la Unitat d'Antropologia han requerit un estudi histològic complementari.

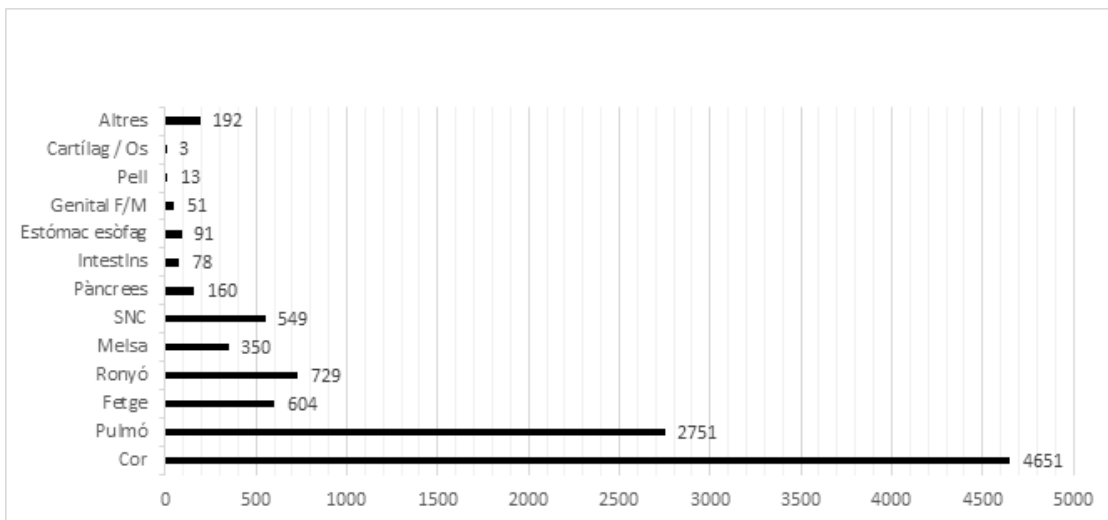
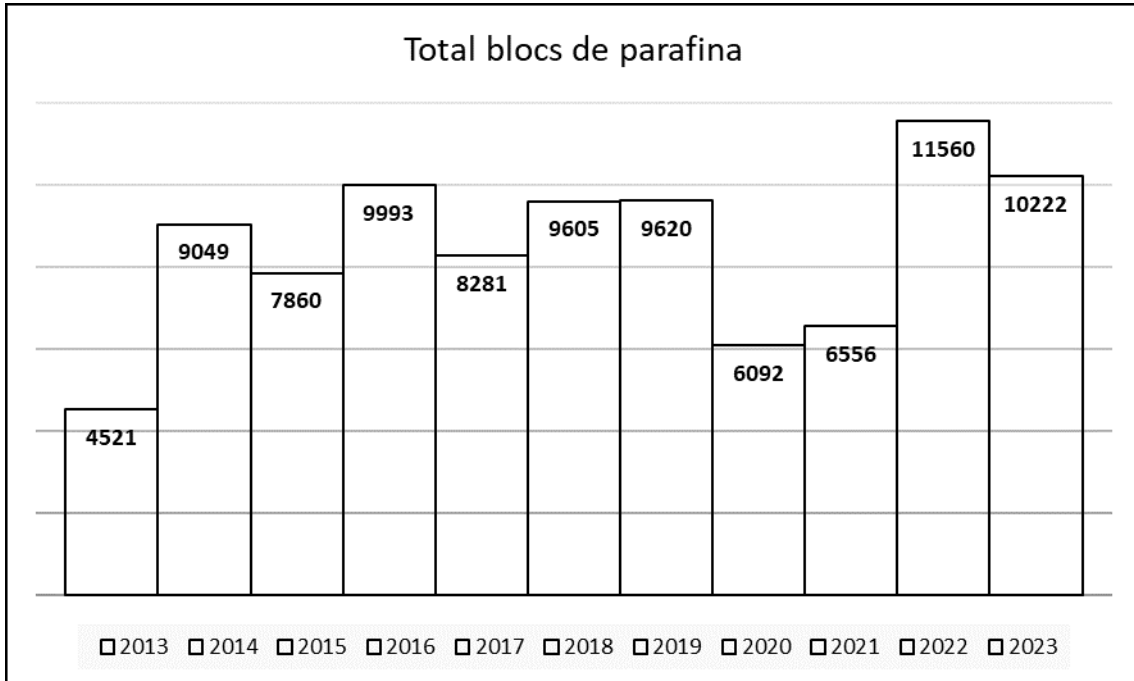
A continuació es presenten dues taules amb les mostres recollides per sexe i etiologia, i també la seva destinació.

Histologia per sexes: Dones				
Etiologia		Total casos	INTCFC	IMLCFC
NATURAL	Altres	6	5	1
	Cardíaques	77	46	31
	Digestives	11	8	3
	Neurològiques	2	2	0
	Respiratòries	27	19	8
	Mort sobtada lactant	5	5	0
	Mort sobtada adult	6	4	2
	Neoplàsica	5	3	2
	Infeciosa	3	3	0
	Vascular	11	8	3
	TOTAL	153	103	50
VIOLENTA	Accidental	17	9	8
	Suïcida	14	6	8
	Homicida	1	1	0
	Pendent investigació	4	4	0
	TOTAL	36	20	16
INDETERMINADA	TOTAL	21	19	2

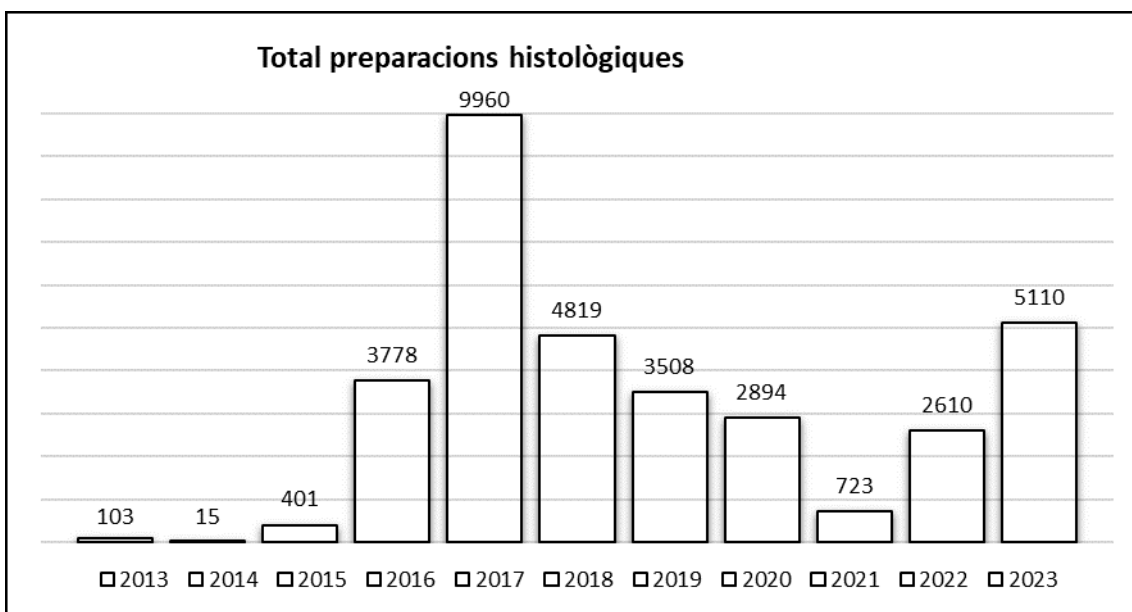

Histologia per sexes: Homes				
Etiologia		Total casos	INTCFC	IMLCFC
NATURAL	Altres	5	5	0
	Cardíaques	297	172	125
	Digestives	17	10	7
	Neurològiques	5	3	2
	Respiratòries	72	36	36
	Mort sobtada lactant	2	2	0
	Mort sobtada adult	11	6	5
	Neoplàsica	8	6	2
	Infeciosa	4	3	1
	Vascular	24	13	11
	TOTAL	445	256	189
VIOLENTA	Accidental	65	35	30
	Suïcida	24	13	11
	Homicida	9	9	0
	Pendent investigació	12	9	3
	TOTAL	110	66	44
INDETERMINADA	TOTAL	52	41	11

El nombre de blocs de parafina processats l'any 2023 a la Secció ha estat de 10.222 (12,5 blocs per cas).

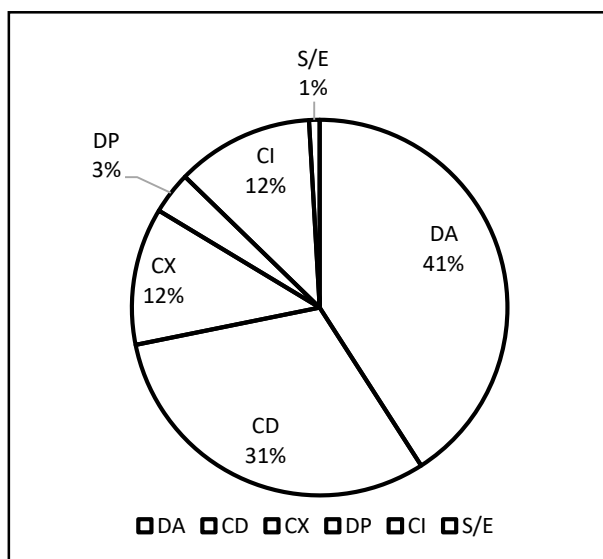

El nombre de preparacions histològiques fetes l'any 2023 a la Secció ha augmentat en un 48,9 % respecte de l'any 2022.

El 2023 la Secció d'Histologia ha implementat com a protocol rutinari l'anàlisi amb microscòpia digital de l'obstrucció de l'artèria coronària. Un total de 51 autòpsies han requerit aquesta anàlisi, la qual cosa representa un total de 110 artèries coronàries.

Coronàries estudiades	
<i>Descendent anterior (DA)</i>	45
<i>Coronària dreta (CD)</i>	34
<i>Coronària circumflexa (CX)</i>	13
<i>Descendent posterior (DP)</i>	4
<i>Coronària esquerra (CI)</i>	13
<i>Sense especificar (S/E)</i>	1
TOTAL CORONÀRIES	110

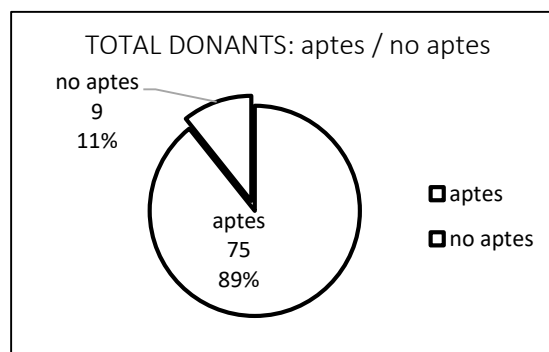

La Secció d'Histologia i el personal del Banc de Sang i Teixits que duu a terme la seva tasca al Servei de Patologia Forense fan el processament i diagnòstic histològic de les mostres extretes dels cadàvers que han estat aptes per a la donació de teixits.

Durant el 2023 s'ha dut a terme el diagnòstic histològic de 84 donants de teixits. El nombre i tipus de teixit és el que s'indica a la taula següent. El gràfic mostra el percentatge total de casos descartats:

Total donants	84

CÒRNIES	TOTAL	13
	<i>Apte</i>	<i>No apte</i>
	13	0
MULTI TEIXITS	TOTAL	71
	<i>Apte</i>	<i>No apte</i>
	62	9

3.2.3. Extracció de teixits humans

L'any 2023 l'IMLCFC ha estat el cinquè centre de Catalunya amb un nombre més alt de cadàvers donants de teixits d'acord amb les dades facilitades per l'[OCATT](#) (Organització Catalana de Trasplantaments).

Donació cadàver de teixits per centre

Posició	Centre sanitari	N Donants	Posició	Centre sanitari	N Donants
1	H. Bellvitge	345	22	H. Mútua de Terrassa	14
2	H. Vall d'Hebron	320	23	Consorci Hospitalari Parc Taulí	13
3	H. Clínic de Barcelona	162	24	H. General Hospitalet	13
4	IMLCFC	138	25	H. Santa Caterina Salt	13
5	H. Josep Trueta (Girona)	121	26	H. Moisès Broggi	13
6	Fund. Althaia (Manresa)	106	27	H. Viladecans	11
7	H. Sant Pau	100	28	H. Joan XXIII (Tarragona)	9
8	H. Figueres	73	29	H. Arnau de Vilanova (Lleida)	8
9	H. Germans Trias i Pujol	68	30	Hospital de Terrassa	7
10	H. Palamós	56	31	Donor Center (BST)	7
11	H. General de Granollers	37	32	H. Barcelona	4
12	H. Sant Joan de Reus	33	33	H. Sant Joan (Esplúgués)	3
13	Hospital d'Olot	29	34	Corachan	3
14	H. Verge de la Cinta (Tortosa)	24	35	ICO L'Hospitalet	2
15	H. del Mar	23	36	Hospital de Blanes	2
16	H. Espert Sant	23	37	H. Pius Valls	1
17	H. Santa Creu (Vic)	21	38	H. General de Catalunya	1
18	Hospital General de Vic	19	39	H. Sant Jaume de Calella	1
19	Centres d'altres CCAA	19	40	Centre Geriàtric Maresme	1
20	MLCFC-Tarragona	18	41	H. Santa Tecla	1
21	Consorci Hospitalari de Mataró	15	42	H. Sant Jaume de Manlleu	1
			43	Clínic Teknon	1

42 centres sanitaris catalans han obtingut almenys 1 donant cadàver de teixits

L'Hospital de Bellvitge ha estat amb 345 donants el centre amb més activitat de donació de cadàver

Salut/OCATT
Organització Catalana de Trasplantaments

Font: Donor Center, Banc de Sang i Teixits

L'any 2023 es van obtenir al Centre de Patologia Forense de Barcelona i l'Hospitalet de Llobregat teixits humans de 138 cadàvers donants; al Centre de Patologia Forense de Tarragona se'n van obtenir de 18 cadàvers donants.

L'actuació d'extracció de teixits per ser donats per al seu ús clínic a la sanitat pública es porta a terme en aplicació del Conveni de col·laboració entre el Departament de Justícia, el Servei Català de la Salut, el Banc de Sang i Teixits, el Sistema d'Emergències Mèdiques (SEM) i l'Hospital Clínic de Barcelona, signat en data 13 de maig de 2021, per a l'obtenció de teixits humans i el seu processament per a ús clínic i d'investigació a la sanitat pública, i que dona continuïtat a l'activitat de col·laboració ja realitzada en convenis anteriors, el darrer dels quals es va signar el juliol de 2015. Aquesta col·laboració implica l'aportació de personal del Banc de Sang i Teixits que duu a terme la seva tasca a la seu del Centre de Patologia de Barcelona, i des de l'any 2021 també a Tarragona.

El nombre i tipus de teixits que s'han extret dels 138 donants de Barcelona, amb les dades comparatives d'anys anteriors, és el que s'indica a la taula següent:

Teixits	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Còrnies	133	118	95	150	149	138
Teixit musculoesquelètic	76	78	57	80	100	71
Pell	22	57	48	72	97	66
Segments vasculars	25	25	15	18	30	21
Teixit osteocondral				7	11	
Vàlvules		7	3	3	2	12

Donants	133	122	95	150	152	138

El nombre de cadàvers avaluats per a donació a l'IMLCFC ha estat de 2.944 el 2023 (molt semblant al nombre de l'any anterior, 2.986, un 1 % menys). D'aquests, n'han estat descartats 2.837 (el 95 %, un percentatge molt similar al de l'any anterior), per diversos motius, entre els quals destaquen principalment la contraindicació de temps i la contraindicació clínica o el risc biològic:

Pel que fa al resultat de la col·laboració al Centre de Patologia Forense de Tarragona, per a l'activitat d'extracció de còrnies, s'han avaluat 306 cadàvers i ha estat possible l'obtenció de 18 donants de còrnies, el mateix nombre que l'any 2022. A continuació es mostra el desglossament d'aquestes dades:

	2021	2022	2023
Avaluacions	211	306	306
Donants	15	18	18

Justícia @justiciacat

L'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses és el 1r centre donant de teixit musculoesquelètic a Catalunya.

“Un únic donant de cadàver pot millorar la vida de 100 malalts. És un exemple de la vessant més social de la medicina legal” -director @eneko70 a @Catinformacio

11:00 a. m. · 22 d'oct. de 2023 · 1.000 Visualitzacions

3.2.4. Unitat de Mort Soltada

Amb l'acord del Consell de Direcció de l'Institut en sessió de data 23.05.2023, s'ha creat la Unitat de Mort Soltada (UMS), a fi de millorar el diagnòstic dels casos i la resposta a les famílies i a la societat en general.

Notícia publicada a la web Gencat:

[L'Institut de Medicina Legal i Ciències Fore... - Govern.cat](#)

L'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses activarà una Unitat de Mort Soltada per prevenir defuncions per aquesta causa amb origen hereditari

L'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya (IMLCFC) crearà una Unitat de Mort Soltada per millorar la detecció d'aquelles patologies hereditàries que podrien desencadenar una mort soltada. La Unitat estarà integrada per metges i metgesses forenses de les diferents divisions que té l'Institut arreu de Catalunya (Barcelona-Hospitalet, Barcelona comarques, Girona, Tarragona, Terres de l'Ebre i Lleida) i estarà operativa a finals de maig. L'objectiu final d'aquesta Unitat és contribuir a la millora de la salut pública dels ciutadans des de la vessant preventiva, especialment d'aquells amb més risc de patir una mort soltada.

La Unitat recollirà mostres d'ADN de totes aquelles autòpsies de mort soltada sense causa clara (les conegudes com a autòpsies blanques) i en demanarà els estudis genètics corresponents a la Unitat de Genètica Cardiovascular (GenCardio), grup de recerca vinculat a l'Institut d'Investigació Biomèdica de Girona Dr. Josep Trueta (IDIBGI) i a la Universitat de Girona (UdG). La creació d'una unitat específica en aquest àmbit també permetrà estrènyer la xarxa de col·laboració amb altres centres hospitalaris i de recerca de referència per compartir i intercanviar coneixements i avançar en la investigació científica.

En funció dels resultats dels estudis genètics, la Unitat de Mort Soltada també s'ocuparà de posar-se en contacte amb les famílies del difunt per comunicar-los, si és el cas, que el decés ha estat causat per una malaltia hereditària i que, per tant, podrien ser portadors del gen. La detecció precoç permetrà activar ràpidament els serveis de salut necessaris orientats a la prevenció. El trasllat d'aquestes informacions agreugen el dol emocional que ja pateixen les famílies, després d'una pèrdua ràpida i inesperada. L'acompanyament en aquests moments per part dels professionals forenses de la Unitat serà una prioritat.

Amb aquesta nova Unitat, en definitiva, el Servei de Patologia de l'IMLCFC donarà una nova dimensió, molt més completa, estructurada i assistencial, a la tasca que ja feia l'Institut en l'àmbit de la mort soltada.

170 estudis genètics de mort soltada

Del total de les autòpsies realitzades a l'IMLCFC, hi ha aproximadament un 10 % en les quals no es pot determinar la causa de la mort. Algunes s'associen a arrítmies, una patologia que no deixa evidència d'alteració anatòmica en el cadàver. Avui es coneix, no obstant, que algunes d'aquestes patologies estan lligades a alteracions genètiques. Per això, quan l'autòpsia no dona una resposta clara, es pot recórrer posteriorment a la pràctica de proves genètiques que sí permetin fer el diagnòstic de la malaltia que ha pogut causar la mort.

Aquestes proves genètiques es practiquen a la Unitat GenCardio com a exploració complementària i posterior a les autòpsies amb un objectiu doble i correlatiu: detectar possibles patologies hereditàries i evitar noves morts, molt especialment en familiars de primer grau. L'any 2022 els professionals de l'IMLCFC van agafar mostres de 214 cadàvers, dels quals es van acabar cursant uns 170 estudis de genètica, una xifra que s'ha mantingut relativament estable al llarg dels anys. En els 44 casos restants, la mateixa autòpsia ja evidenciava alteracions cardiovasculars en el cadàver i, per tant, ja permetia fer-ne el diagnòstic.

El MOSCAT, un projecte pioner de llarga trajectòria

Fa més de deu anys que l'IMLCFC col·labora amb el Centre de Genètica Cardiovascular (GenCardio), un centre punter en l'estudi de les morts soltades liderat pel Dr. Brugada. Tot i que les guies clíniques i

genètiques indiquen la necessitat de fer un estudi d'ADN en aquells casos de mort sobtada a una edat jove, això pràcticament només es fa de forma sistemàtica a Catalunya gràcies al MOSCAT, un projecte pioner a tot el món amb més de deu anys de vida. Els resultats indiquen que fins a un 40 % dels casos de mort sobtada poden tenir una causa hereditària, amb unes implicacions molt importants per a les famílies, que poden estar en risc de patir-ne una, sense saber-ho. Catalunya és l'únic lloc al món que fa estudis genètics a totes les autòpsies blanques de forma sistemàtica des del 2012, amb l'objectiu de facilitar i millorar els diagnòstics en morts sobtades.

Home, menor de 50 i sense patologies prèvies

L'any 2022, el 61,9 % de les morts en què va intervenir l'IMLCFC eren morts sobtades. D'aquestes, 442 (15,6 %) eren de persones de fins a 50 anys, que és l'edat límit en què es demana l'estudi genètic *post mortem* (també conegut com a autòpsia molecular). D'aquest grup de fins a 50 anys, en 291 casos l'edat era entre 41 i 50 anys, majoritàriament homes.

L'IMLCFC: una aposta per la recerca

La creació de l'IMLCFC l'any 2001 va comportar un canvi substancial en l'organització i la gestió de la medicina forense al nostre país. Durant aquests anys, l'IMLCFC ha dut a terme el necessari desplegament orgànic i funcional i, a més, ha seguit una línia de consolidació del desenvolupament i l'impuls de la recerca. L'IMLCFC manté una col·laboració estreta amb les institucions sanitàries de Catalunya, així com amb les universitats i altres organismes de l'àmbit científic, per contribuir a la millora de la salut pública.

Trobada d'experts a l'Hospital Sant Joan de Déu

L'Hospital Sant Joan de Déu (SJD) va organitzar per als passats dijous i divendres, 19 i 20 d'abril, unes trobades amb experts a Esplugues de Llobregat per abordar aquesta problemàtica i compartir els coneixements, experiències i iniciatives, dins del marc del 25è aniversari de la Unitat d'Arrítmies, Malalties Cardíaques Hereditàries i Mort Sobtada de l'Hospital SJD. Per part del Departament de Justícia, Drets i Memòria hi va participar la metgessa forense Marisa Ortega, cap del Servei de Patologia Forense, amb la ponència "A la cerca d'un diagnòstic després d'una mort sobtada".

Visita de la consellera de Justícia a la Unitat el 22.06.2023

Justícia @justiciacat

La consellera @gemmaubasart visita l'Institut de Medicina Legal per conèixer de primera mà els reptes de la nova Unitat de #MortSobtada

"Fem una aposta per la contribució social des de la medicina forense, aprofitant el potencial clínic i preventiu que tenen les autòpsies"

3:12 p. m. · 22 de juny de 2023 · 324 Visualitzacions

Notícia publicada a la intranet del Departament:

<https://justicia.gencat.cat/ca/inici/nota-premsa/?id=531222>

La consellera Ubasart visita l'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses per conèixer de primera mà els reptes de la nova Unitat de Mort Sobtada

- Unes 2.000 autòpsies realitzades a l'IMLCFC (un 62 %) són morts per causes naturals —la majoria morts sobtades— i no sempre es pot determinar quina és la causa de la mort
- Els estudis evidencien que, en la gent jove, la mort sobtada pot estar causada per una malaltia hereditària
- Ubasart: “Fem una aposta clara per la contribució social des de la medicina forense, aprofitant el potencial clínic i preventiu que tenen les autòpsies”

De les prop de 4.500 autòpsies que realitza l'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya (IMLCFC), unes 2.000 són morts sobtades. En la majoria dels casos, la mateixa autòpsia permet fer el diagnòstic de la mort: origen cardiovascular, majoritàriament per cardiopatia isquèmica.

No obstant, hi ha casos—que afecten sobretot persones joves i nens— en què aquestes morts sobtades queden sense resoldre. És un percentatge petit del total (menys de 200), però la incertesa i el neguit que genera en les famílies és molt gran. Primer, perquè acaben de perdre de forma inesperada una persona propera; segon, perquè no tenen respostes que ho puguin explicar, i, tercer, pel temor que altres membres de la família en puguin patir una. És precisament aquest impacte emocional tan gran que pot tenir en les famílies i en la societat una de les raons que justifica la creació de la nova Unitat de Mort Sobtada.

La consellera de Justícia, Drets i Memòria, Gemma Ubasart i González, ha visitat avui les dependències de l'IMLCFC a Barcelona per conèixer de primera mà els reptes d'aquesta iniciativa pionera i innovadora: “Fem una aposta clara per la contribució social des de la medicina forense, aprofitant el potencial clínic i preventiu que tenen les autòpsies”, ha afirmat.

Conèixer, actuar i prevenir

Els estudis al llarg dels anys han evidenciat que, en la gent jove, la mort sobtada pot estar causada per una malaltia hereditària, que es transmet de pares a fills i que, per tant, pot causar una mort sobtada a altres familiars. Des que s'han posat en marxa els estudis genètics en aquestes famílies, ara fa uns 20 anys, es poden detectar alteracions genètiques i predir quins membres de la família tenen un risc més elevat i protegir-los.

En el camp del diagnòstic de les malalties hereditàries cardiovasculars i de la mort sobtada, destaca la important tasca que ha estat fent des de fa més de deu anys la Unitat de Genètica Cardiovascular (GenCardio). Es tracta d'un grup de recerca vinculat a l'Institut d'Investigació Biomèdica de Girona Dr. Josep Trueta (IDIBGI) i a la Universitat de Girona (UdG), amb el suport de la Fundació “la Caixa” i liderat pel Dr. Brugada, un referent mundial en aquest àmbit.

Tot i que les guies clíniques i genètiques indiquen la necessitat de fer un estudi d'ADN en els casos de mort sobtada a una edat jove, això pràcticament només es fa de forma sistemàtica a Catalunya gràcies al MOSCAT, un projecte de la GenCardio, creat l'any 2012 pel Dr. Brugada, i amb el qual col·labora l'IMLCFC.

Coordinació entre els àmbits sanitari i judicial per posar la família al centre

La Unitat col·laborarà amb centres hospitalaris i de recerca de referència per compartir estudis i agilitzar l'activació de tots aquells mecanismes i protocols mèdics orientats a protegir la salut de les persones amb predisposició a patir una mort sobtada. La coordinació entre l'àmbit sanitari i judicial serà de màxima utilitat en els casos de mort sobtada, ja que permetrà una optimització dels recursos materials i personals i assolir, així, un estudi òptim i complet de les possibles causes de la mort en cada cas.

Un punt on es posarà especial èmfasi és poder disminuir el temps entre el diagnòstic de la causa de la mort i la comunicació als familiars per poder iniciar al més aviat possible el triatge (*screening*) familiar en els centres de referència (unitats de cardiopaties familiars). Això passa, necessàriament, per l'actualització dels coneixements pràctics dels metges i metgesses forenses de cara a una futura planificació de programes de prevenció.

L'impacte emocional dels familiars que han patit una mort sobtada cardíaca és molt gran. L'acompanyament per part dels professionals de la Unitat en aquests moments de dol serà un punt prioritari de la Unitat.

Unes 3.500 persones a Catalunya pateixen una mort sobtada cardíaca cada any

La mort sobtada (MS) es defineix com aquella mort que es presenta en una persona aparentment sana, de forma ràpida, inesperada, i que es produeix en el termini d'una hora des de l'inici dels símptomes, dins de les 24 hores posteriors a la darrera vegada que es va veure viu en cas de mort no presenciada o en aquells ressuscitats després d'una aturada cardíaca que van morir durant el mateix ingrés hospitalari.

La incidència de mort sobtada cardíaca en la població general varia en funció dels estudis consultats, però s'estima que està entre 1,3 i 8,5 casos per cada 100.000 persones/any. De fet, en l'edat pediàtrica, la incidència és més propera al límit inferior (1,3/100.000) i en l'edat adulta és més freqüent (8,5/100.000), ja que està associada a una incidència més alta de la miocardiopatia isquèmica.

A Catalunya causa la mort a unes 3.500 persones cada any. Es considera que les cardiopaties familiars són malalties poc freqüents en termes de prevalença i moltes vegades poc conegudes, per la qual cosa el seu maneig requereix un enfocament multidisciplinari i amb una formació especialitzada.

Reptes de la nova Unitat de Mort Sobtada

11/7/2023

Medicina legal

La Unitat de Mort Sobtada a les dependències de l'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses va rebre la visita de la consellera, Gemma Ubasart i González, per conèixer de primera mà els seus reptes. Aquesta nova unitat es va crear per tal de millorar la detecció d'aquelles patologies hereditàries que podrien desencadenar una mort sobtada i contribuir a la millora de la salut pública dels ciutadans des de la vessant preventiva.

Podeu llegir l'article sencer [clicant aquí](#)

Data d'actualització: 11.7.2023

- Formació, docència i recerca:
  - Participació de la Dra. Marisa Ortega i el Dr. Eneko Barbería en l'article científic "Molecular autopsy: Twenty years of post-mortem diagnosis in sudden cardiac death" (Front. Med., 10 February 2023 Sec. Translational Medicine. Volume 10 - 2023 | <https://doi.org/10.3389/fmed.2023.1118585>).

- Participació de la Dra. Marisa Ortega i del Dr. Eneko Barbería en el capítol “Samples Used in Molecular Autopsy: An Update” del llibre *Unlocking the Mysteries of Death - New Perspectives for Post-mortem Examination* (DOI: <http://dx.doi.org/10.5772/intechopen.1002204>).
- Participació com a ponents de la Dra. Marisa Ortega i el Dr. Eneko Barbería al SJD Barcelona Arrhythmia Meeting, organitzat per la Unitat d'Arrítmies, Malalties Cardíaques Hereditàries i Mort Sobtada de l'Hospital Sant Joan de Déu amb motiu del seu 25è aniversari (Barcelona, 14 i 15 d'abril).
- Presentació per part de la Dra. Estela Villanueva d'un pòster sobre mort sobtada al 10th AECVP Biennal Meeting 2023 de l'Association for European Cardiovascular Pathology (Pàdua, Itàlia, 25 de setembre).
- Coordinació del curs *Mort sobtada de l'adult*, organitzat pel Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada en el marc de la formació continuada per a metges forenses (Barcelona, 29 de setembre).
- Participació de la Dra. Estela Villanueva a la VIII edició del Congrés de Mort Sobtada, organitzat per la Fundació Quaes (València, 3 de novembre).
- Publicació de la Dra. Marisa Ortega i el Dr. Eneko Barbería de l'article “La necròpsia medicolegal en pediatria. On? Com? Circuit únic a Catalunya?” a la revista *Pediatria Catalana* (revista de la Societat Catalana de Pediatria, [Pediatr Catalana. 2023;83\(3\):125-7](https://doi.org/10.1016/j.pediatr.2023.03.001)).
- Participació com a ponents de la Dra. Marisa Ortega i el Dr. Eneko Barbería a la II Jornada sobre Cardiopaties Familiars i Síndromes Associades a Mort Sobtada (Hospital Clínic de Barcelona, 15 de novembre).
- Ponència en línia de la Dra. Marisa Ortega i el Dr. Eneko Barbería al II Simposi Internacional de Mort Sobtada Cardiovascular, organitzat pel Grupo de Investigación en Muerte Súbita (L'Habana, Cuba, 15-17 de novembre).
- Participació com a ponent del Dr. Eneko Barbería al curs de formació continuada *Mort sobtada*, organitzat per la Societat Catalana de Cardiologia (Hospital Verge de la Cinta de Tortosa, 17 de novembre).
- Participació com a ponent de la Dra. Sonia Río a la jornada Cardiologia i Esport, organitzada pel Consell Català de l'Esport (Barcelona, 24 de novembre).

3.3. Dades del Servei de Clínica Medicoforense

El Servei de Clínica Medicoforense té les funcions relatives a la realització dels peritatges medicolegals i, en particular, al control periòdic de les persones lesionades amb la valoració dels danys corporals que siguin objecte d'actuacions processals i l'assistència o vigilància facultativa a les persones detingudes que es trobin a disposició judicial o del Ministeri Fiscal.

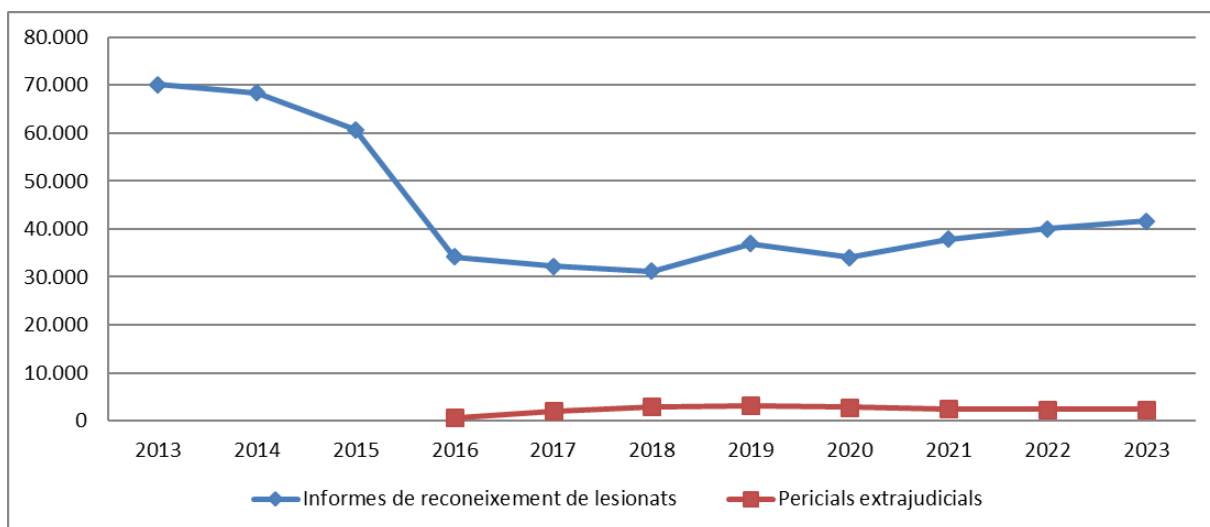
A continuació es faciliten les dades principals de les actuacions realitzades pel Servei de Clínica Medicoforense i la seva evolució els darrers anys.

- **Informes de reconeixement de lesionats**

El nombre d'informes emesos el 2023 ha estat de 41.691 a tot Catalunya, un nombre lleugerament superior al de l'any anterior. Aquest tipus d'actuació va tenir una gran davallada l'any 2016, com a conseqüència de la modificació legislativa que va produir la despenalització d'accidents de trànsit, segons s'exposa en l'apartat 3.5 d'aquesta memòria, que va introduir un nou procediment de reclamació extrajudicial.

A continuació es mostren les dades d'aquests tipus d'informe des de l'any 2013, i a partir del 2016 es comparen amb les sol·licituds de dictamen en pericials extrajudicials:

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Informes de reconeixement de lesionats	70.167	68.358	60.676	34.220	32.233	31.197	36.960	34.028	37.892	40.004	41.691
Pericials extrajudicials				663	1.990	2.951	3.221	2.851	2.453	2.405	2.408

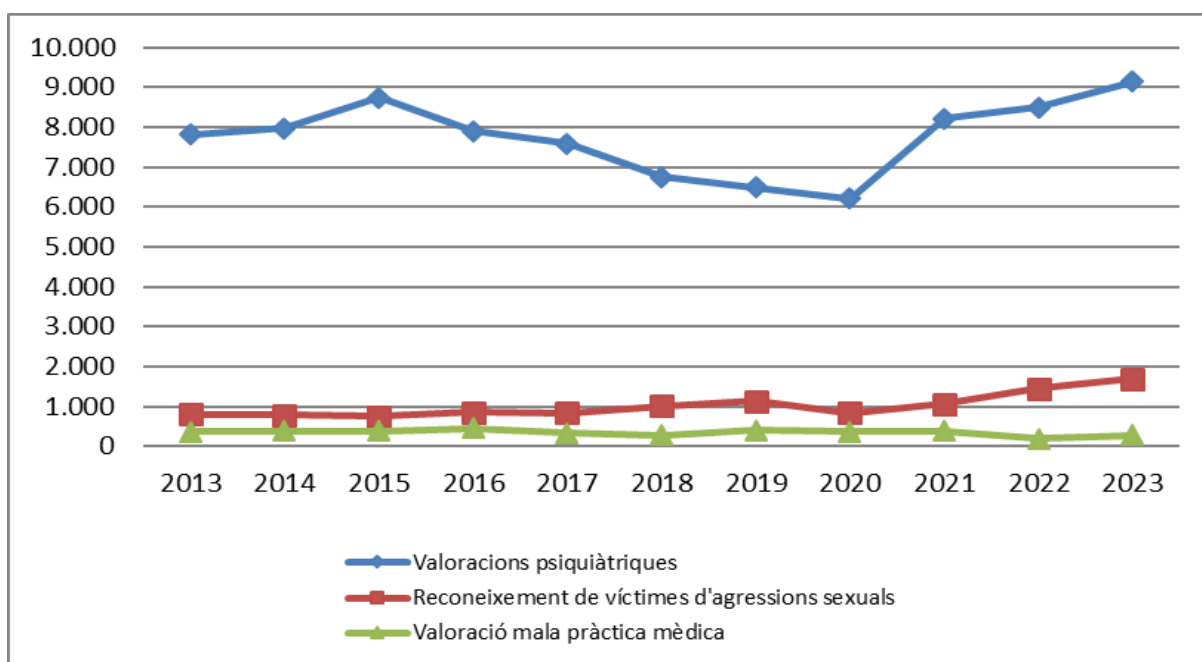

Les 41.691 actuacions de reconeixement de lesionats del 2023 s'han dut a terme en els àmbits següents:

Reconeixement de lesionats (estat i sanitat)	41.691	%
* Instrucció, Penal, secció penal	33.696	80,82%
* Violència sobre la dona	5.788	13,88%
* Fiscalia de menors, jutjat de menors	2.207	5,29%

- **Altres actuacions destacades de l'àmbit penal**

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Valoracions psiquiàtriques	7.822	7.970	8.743	7.909	7.594	6.751	6.494	6.206	8.213	8.487	9.145
Reconeixement de víctimes d'agressions sexuals	801	778	747	848	833	1.011	1.128	830	1.069	1.453	1.696
Valoració mala pràctica mèdica	360	380	377	453	336	278	396	372	382	195	270

Les 9.145 actuacions de valoracions psiquiàtriques del 2023 s'han dut a terme en els àmbits següents:

Valoracions psiquiàtriques	9.145	%
* Instrucció, Penal, secció penal	7.740	84,64%
* Violència sobre la dona	1.266	13,84%
* Fiscalia de menors, jutjat de menors	139	1,52%

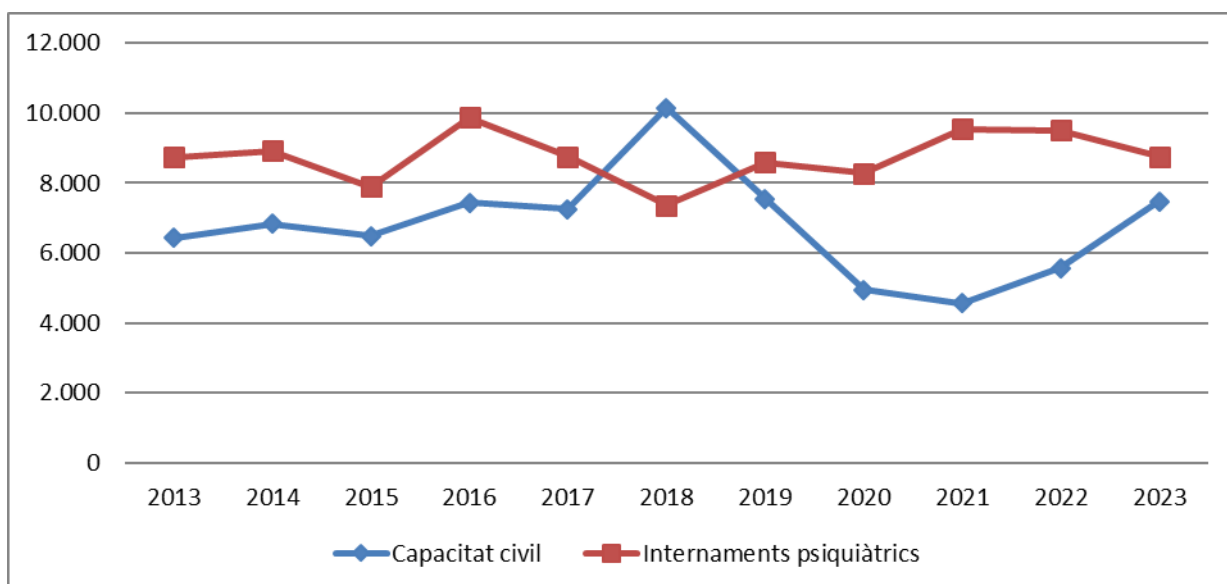
- **Actuacions de violència sobre la dona**

Les actuacions dutes a terme en assumptes de violència sobre la dona el 2023, segons la tipologia d'informe emès, han estat:

	Divisió 1 Barcelona Ciutat i l'RH	Divisió 2 Barcelona Comarques	Divisió 3 Girona	Divisió 4 Lleida	Divisió 5 Tarragona	Divisió 6 Terres de l'Ebre	TOTAL	
Reconeixement de lesionats (estat i sanitat)	1.400	2.597	692	258	711	130	5.788	82%
Valoracions psiquiàtriques	523	414	64	59	196	10	1.266	18%
Valoració del risc o predicció de violència de gènere	5	12	1	0	4	4	26	0%
Total	1.928	3.023	757	317	911	144	7.080	100%

- **Actuacions sobre capacitat civil**

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Capacitat civil	6.438	6.828	6.488	7.433	7.262	10.151	7.542	4.945	4.569	5.575	7.468
Internaments psiquiàtrics	8.728	8.921	7.889	9.879	8.747	7.370	8.587	8.278	9.542	9.503	8.757

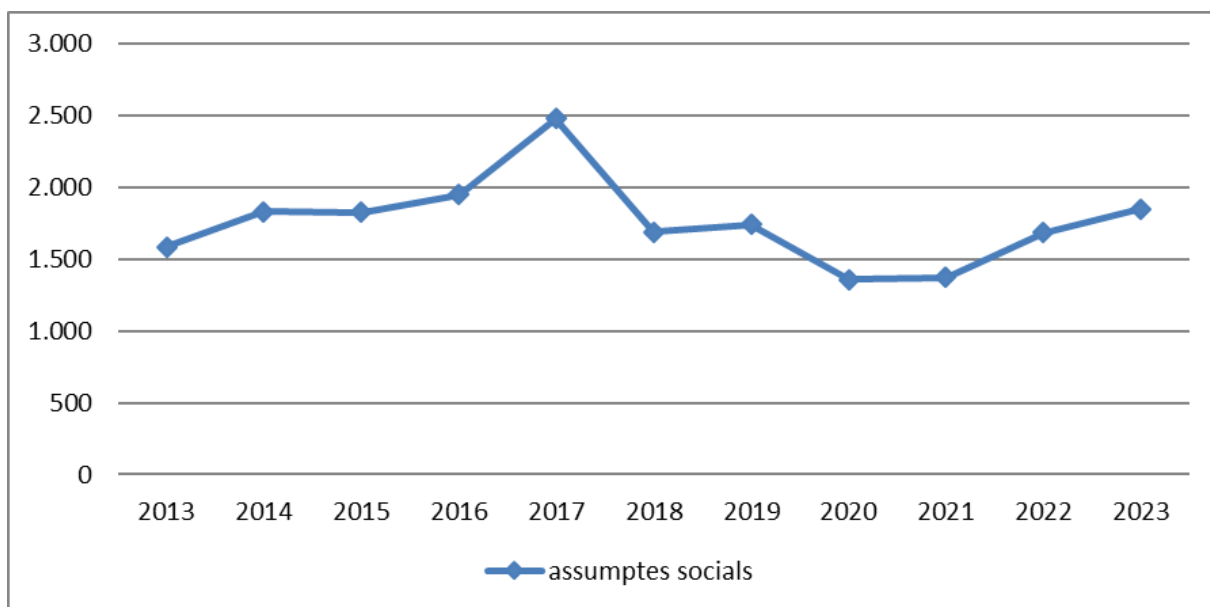

- **Desnonaments**

A la Divisió núm. 1 de Barcelona Ciutat i l'Hospitalet de Llobregat, una de les actuacions que es requereix a l'IMLCFC al partit judicial de Barcelona és acompanyar la comitiva judicial que ha de portar a terme un desnonament d'habitatge, en els casos en què hi pugui haver persones amb una situació que necessiti l'emissió d'un informe forense en relació amb l'estat de salut. Durant l'any 2023 es van fer 6 actuacions d'aquest tipus.

- **Assumptes socials**

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
assumptes socials	1.584	1.831	1.827	1.952	2.480	1.689	1.741	1.360	1.374	1.686	1.849

3.3.1. Dades de la Unitat de Psicologia Forense

La Unitat de Psicologia, formada per dos psicòlegs experts en l'àmbit forense i acreditats com a psicòlegs forenses pel Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya (COPC), està ubicada a Barcelona, si bé dona servei, quan és viable, a la resta de divisions de l'Institut.

Per poder abastar les actuacions sol·licitades pels metges forenses de tot el territori, s'han continuat oferint i combinant les modalitats presencial i telemàtica (teletreball) de prestació del servei. El desenvolupament i la implantació de la modalitat telemàtica, així com de les novetats en telepsicologia, han permès dur a terme entrevistes d'exploració psicològica en línia, bàsicament via WebEx, i també l'administració d'alguns qüestionaris d'avaluació psicològica en línia a través de les plataformes editorials TEA Ediciones i Pearson Clinical.

Al llarg de l'any 2023 s'han sol·licitat de forma efectiva a la Unitat de Psicologia un total de 357 actuacions, que inclouen les peticions de col·laboració amb el psicòleg o psicòloga per avaluar d'acord amb la cartera de serveis (326) i les citacions a judici per ratificar informes o dictàmens (31). També s'ha intervingut en 9 actuacions de valoració forense de víctimes de tràfic de persones.

Les consultes tècniques i de gestió, via bústia de correu electrònic i telèfon, s'han mantingut i han continuat facilitant una comunicació àgil en les interconsultes, de retroacció entre els professionals de l'Institut, i de contacte/coordinació amb altres operadors de l'àmbit judicial (cos de tramitació, oficines judicials, etc.).

Les principals activitats de la Unitat de Psicologia continuen desenvolupant-se en dues grans àrees: l'assessorament tècnic (inclou les col·laboracions complementàries en dictàmens medicoforenses així com en algunes pericials conjuntes de caràcter més integral) i la docència i la investigació, les quals s'exposen a continuació:

- a) Assessorament tècnic

Les col·laboracions del psicòleg o psicòloga, consistents en l'assessorament i l'auxili tècnic als metges forenses de l'IMLCFC en tota la casuística que ho requereixi, representen per a la Unitat de Psicologia la càrrega de treball més gran.

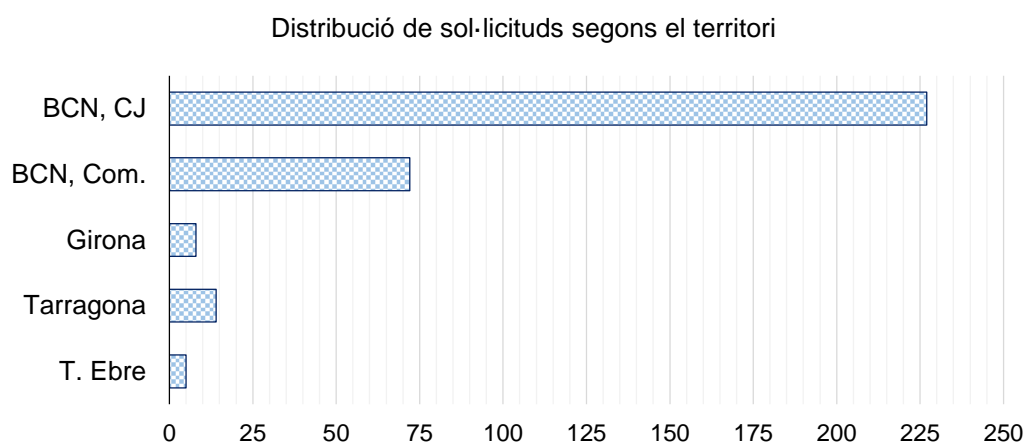
Durant l'any 2023 s'ha mantingut la col·laboració amb la Unitat Funcional de Valoració Forense de Víctimes de Tràfic d'Éssers Humans (TEH) d'un dels professionals de la Unitat de Psicologia, per fer les pericials conjuntament amb els metges forenses i gestionar la coordinació amb les ONG i altres serveis especialitzats.

La cartera de serveis disponible en l'actualitat preveu diferents àrees d'intervenció i d'avaluació que pot realitzar el psicòleg o psicòloga de la Unitat:

- Avaluació psicomètrica: personalitat i psicopatologia
- Avaluació psicomètrica: intel·ligència
- Avaluació neuropsicològica
- Correcció de proves psicomètriques (prèviament les administra el metge o metgessa forense i posteriorment el psicòleg o psicòloga les corregeix, analitza i n'emet l'informe).
- Psicologia del testimoni
- Avaluació de la simulació
- Valoració del dany psíquic (seqüeles)
- Valoració del risc (supòsits de violència de gènere)
- Altres intervencions

Dins d'aquest ventall d'opcions, l'àrea de personalitat i psicopatologia continua sent la més sol·licitada, tant si és sota la forma d'avaluació presencial com telemàtica, i representa la majoria de les sol·licituds efectuades pels metges forenses a la Unitat. El volum restant correspon a valoracions del dany psíquic, avaluacions d'intel·ligència i neuropsicològiques, psicologia del testimoni i estudis de simulació. L'apartat *Altres intervencions* correspon a sol·licituds heterogènies sobre maduresa psicològica, identitat de gènere, víctimes de tràfic de persones, etc.

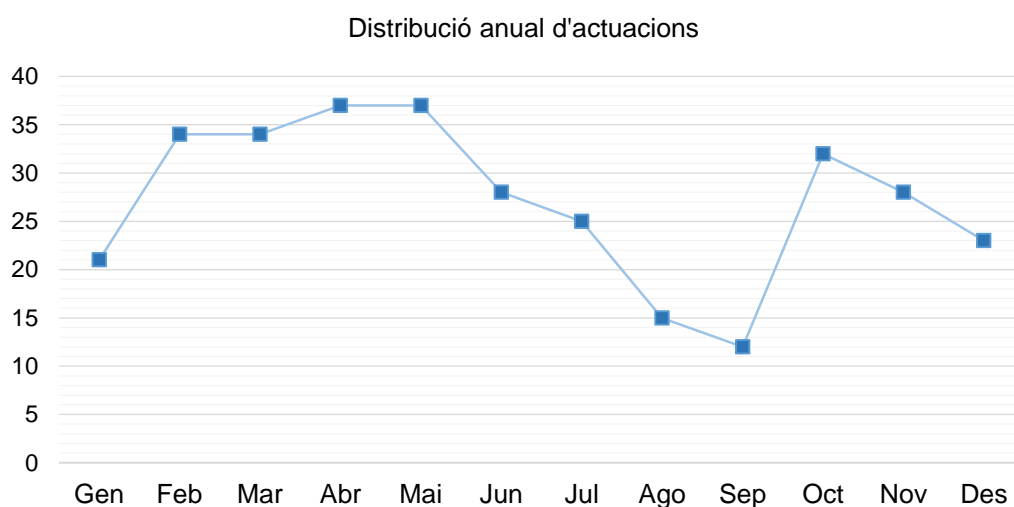
A continuació es mostra el recull estadístic d'enguany en funció de diverses variables. En primer lloc, es mostra la distribució de sol·licituds d'actuació rebudes a la Unitat de Psicologia, segons l'origen, ja siguin instàncies judicials o bé de les diferents divisions de l'IMLCFC. La distribució d'enguany, igual que les anteriors, fa palès que el gruix de peticions prové de Barcelona, Ciutat de la Justícia i la seva àrea metropolitana:

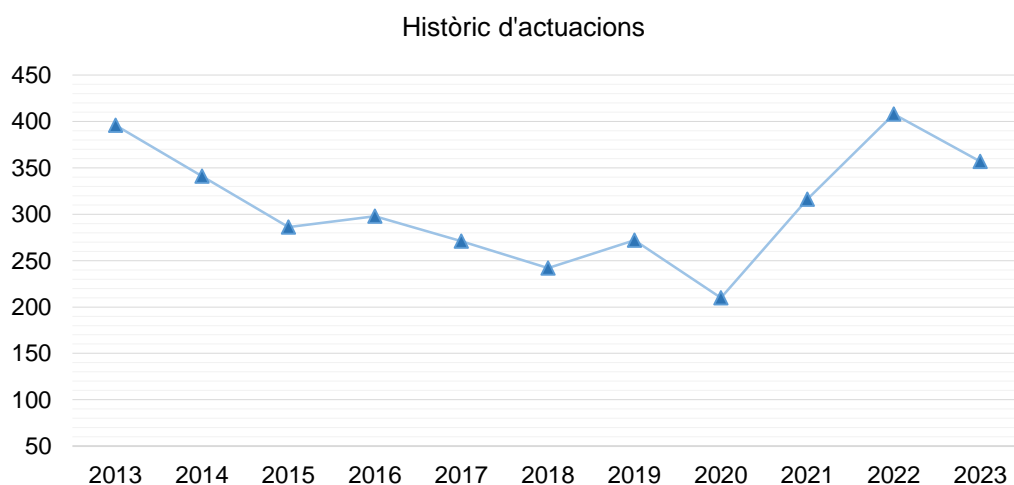

Per raó de proximitat, la Divisió de Barcelona Ciutat i l'Hospitalet és la que més sol·licituds de col·laboració efectua a la Unitat de Psicologia Forense (227), seguida de la Divisió de Barcelona Comarques (72). La resta de divisions limiten les sol·licituds dels serveis que ofereix la Unitat a actuacions puntuals de correcció d'algunes proves de personalitat que administra el mateix professional de la medicina forense, i en casos molt puntuals a exploracions en línia o presencials, en què és el professional de la Unitat qui es desplaça a la divisió corresponent.

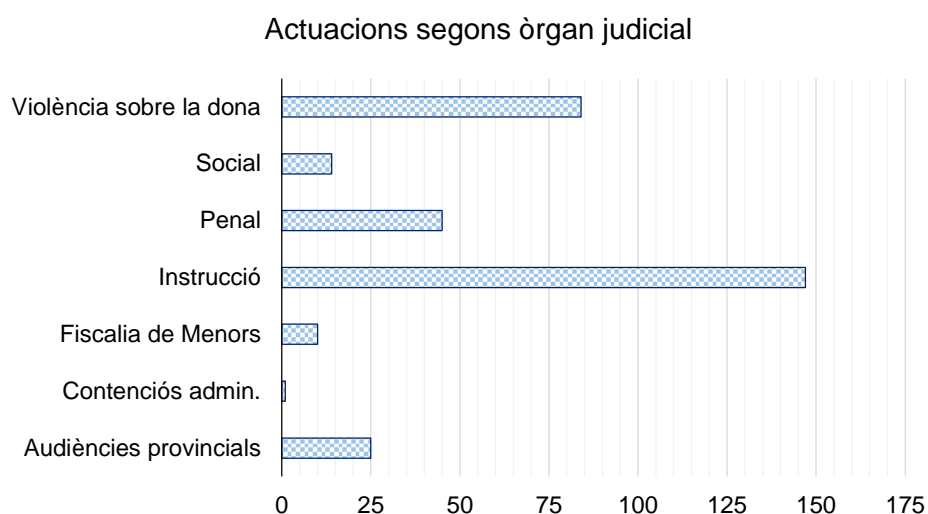
A continuació, s'exposen les dades referents a l'evolució de les sol·licituds en funció dels mesos de l'any; el gràfic palesa una davallada de l'entrada de peticions els mesos que coincideixen amb els períodes de gaudiment de vacances i permisos laborals i, per tant, de menys activitat judicial (estiu i Nadal):

En el gràfic següent es mostra l'evolució comparativa del nombre total de sol·licituds en els darrers deu anys. En aquest sentit, el decrement de l'any 2023 respecte de l'anterior és degut a diversos canvis realitzats a la Unitat de Psicologia; tanmateix, es manté, amb claredat, per sobre de la mitjana dels últims deu anys.

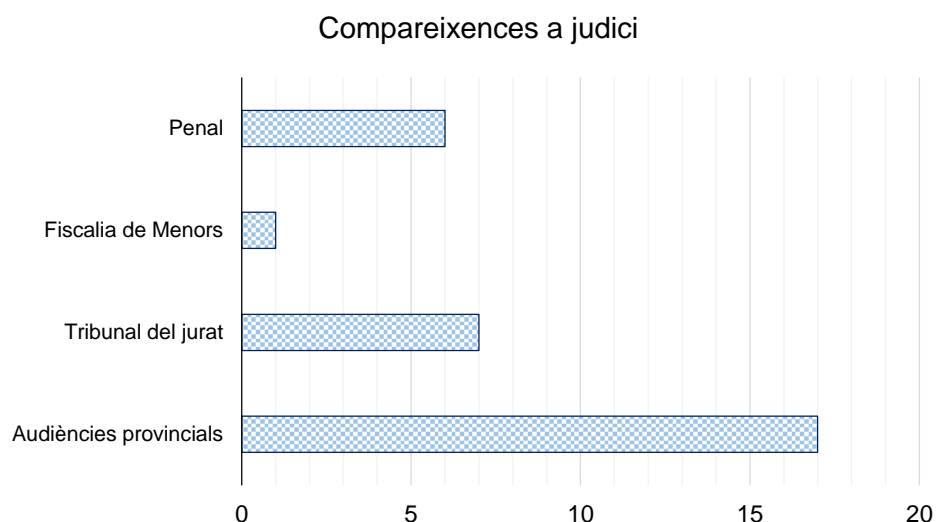

A continuació, es mostren els òrgans judicials i les jurisdiccions en què ha intervingut la Unitat:

L'origen judicial de les actuacions prové principalment dels jutjats d'instrucció i del jutjats de violència sobre la dona; representen el 70,9 % del total d'intervencions. Així mateix, els jutjats penals i les audiències provincials representen un gruix significatiu de les actuacions de la Unitat.

D'altra banda, cal afegir que els professionals de la Unitat han fet 31 compareixences a judici o davant d'instàncies judicials, majoritàriament en procediments de sumari i tribunals del jurat, amb la distribució següent:

3.3.2. Dades de la Unitat d'Infermeria Forense

La Divisió de Barcelona Ciutat i l'Hospitalet de Llobregat té una diplomada en Salut Pública que atén les necessitats de l'àmbit d'infermeria relacionades amb les actuacions medicoforense que es plantegin.

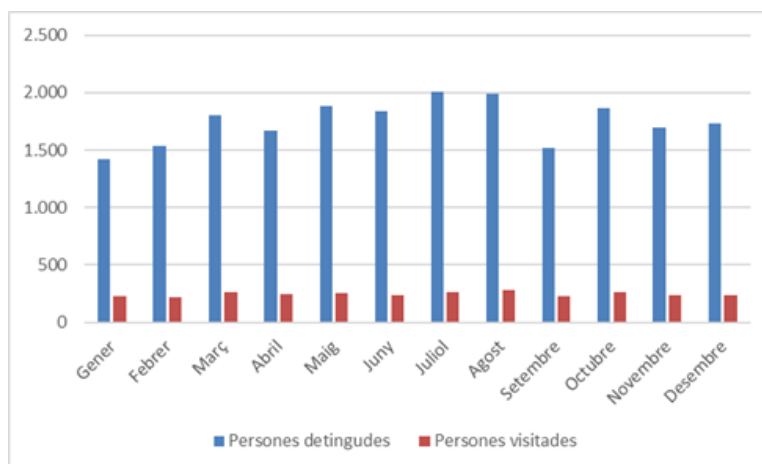
La principal activitat d'aquesta Unitat és l'atenció mèdica a les persones detingudes a Barcelona Ciutat.

Durant les visites dels metges forenses als jutjats de guàrdia de Barcelona es visiten tots els detinguts i excarcerats que així ho sol·licitin, fent ús dels seus drets o bé per requeriment judicial.

A continuació es mostren les dades més importants de l'any 2023 referents a aquestes visites i en relació amb l'assistència mèdica a la persona detinguda (dades demogràfiques, personals i mèdiques), realitzades pels metges forenses i la diplomada d'infermeria als calabossos dels jutjats de guàrdia de Barcelona.

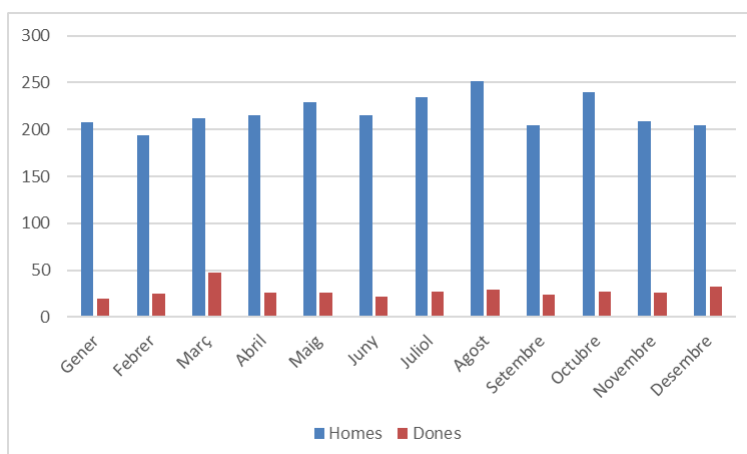
Durant aquest període de temps, d'un total de 20.952 detinguts se n'han visitat 2.948 (el 14,07 %).

	Persones detingudes	Persones visitades
Gener	1.416	228
Febrer	1.535	219
Març	1.801	259
Abril	1.671	241
Maig	1.883	255
Juny	1.834	237
Juliol	2.009	261
Agost	1.989	280
Setembre	1.517	229
Octubre	1.869	267
Novembre	1.694	235
Desembre	1.734	237
TOTAL	20.952	2.948

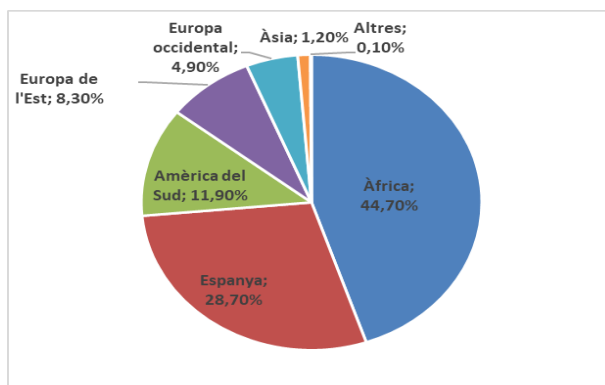
La majoria de les persones visitades han estat homes (88,70 %), amb edats compreses entre els 18 i els 86 anys, amb una mitjana d'edat de 32,98 anys.

	Homes	Dones
Gener	208	20
Febrer	194	25
Març	212	47
Abril	215	26
Maig	229	26
Juny	215	22
Juliol	234	27
Agost	251	29
Setembre	205	24
Octubre	240	27
Novembre	209	26
Desembre	204	33
TOTAL	2.616	332

Quant a les dades demogràfiques, el grup majoritari correspon als detinguts procedents de l'Àfrica (44,7 %, on destaquen els països del Marroc i Algèria), seguit dels procedents de l'Estat espanyol amb un 28,7 %, l'Amèrica del Sud (11,9 %) i l'Europa de l'Est (8,3 %). En un percentatge menor trobem detinguts procedents de països de l'Europa occidental (principalment Itàlia i França) i de països asiàtics (2 %).

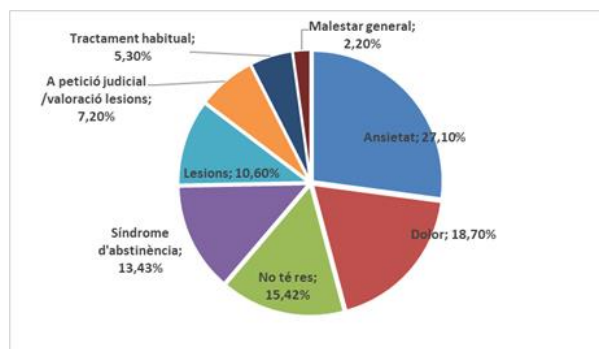
	Nombre	%
Àfrica	1318	44,70%
Espanya	847	28,70%
Amèrica del Sud	352	11,90%
Europa de l'Est	247	8,30%
Europa occidental	146	4,90%
Àsia	35	1,20%
Altres	3	0,10%
TOTAL	2.948	100,00%

Pel que fa als motius de la visita, l'ansietat ha estat el primer motiu de consulta, principalment pel fet que la persona detinguda està privada de llibertat i pendent de passar a disposició judicial. El segueixen el dolor (cefalees, odontàlgia, gastritis, dolor ossi o muscular), la síndrome d'abstinència, per estar privada del consum habitual de tòxics, i la demanda del seu tractament habitual (ja que, a vegades, segueixen un pla terapèutic prescrit pel seu metge o metgessa).

Un grup representatiu s'ha visitat sense cap patologia aparent (15,4 %). Així mateix s'han visitat un total de 14 dones embarassades.

Motiu	Nombre	%
Ansietat	942	27,10%
Dolor	649	18,70%
No té res	536	15,42%
Síndrome d'abstinència	467	13,43%
Lesions	370	10,60%
A petició judicial /valoració lesions	250	7,20%
Tractament habitual	184	5,30%
Malestar general	78	2,20%
TOTAL	3.476	100,00%

Entre els diferents motius de consulta diferenciem les malalties físiques i les psiquiàtriques:

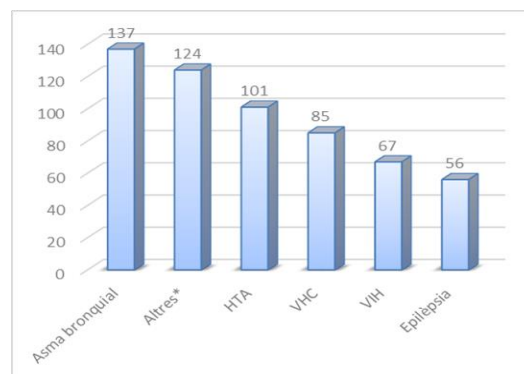
- Les malalties físiques poden ser agudes o cròniques.

Es manifesten principalment de forma aguda per mitjà del dolor, la cefalea i el malestar general provocats per la mateixa situació en què es troba la persona detinguda.

També trobem les malalties cròniques, que, normalment, segueixen un tractament habitual (destaquen portadors del VHC, VIH, problemes respiratoris –asma–, HTA, diabetis mellitus i epilèpsia).

Malaltia	Nombre	%
Asma bronquial	137	22,61%
Altres*	124	5,83%
HTA	101	25,87%
VHC	85	19,58%
VIH	67	17,72%
Epilèpsia	56	8,39%
TOTAL	570	100%

Altres*: TBC, sarna, COVID

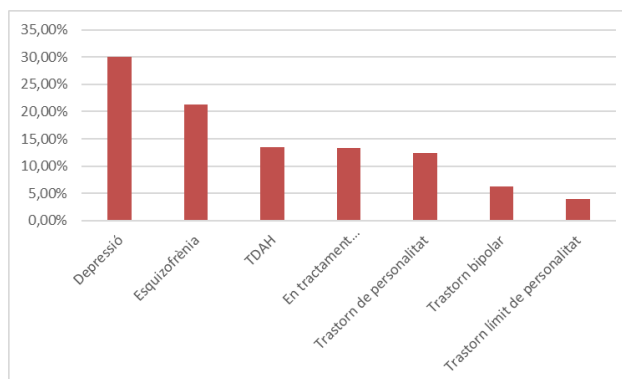

- Les malalties psiquiàtriques més habituals han estat l'esquizofrènia, la depressió i els trastorns de personalitat, entre els quals destaca el TLP (trastorn límit de la personalitat); en menor representació trobem altres trastorns psicòtics i trastorns bipolars.

La majoria estan en tractament psiquiàtric supervisat per un professional, segueixen un tractament habitual o han estat ingressats reiteradament en una institució psiquiàtrica.

Molts d'ells segueixen aquests tractaments de forma intermitent o els acaben abandonant.

Malaltia	Nombre	%
Depressió	143	30,00%
Esquizofrènia	105	21,30%
TDAH	67	13,50%
En tractament psicològic/psiquiàtric	66	13,30%
Trastorn de personalitat	61	12,40%
Trastorn bipolar	31	6,20%
Trastorn límit de personalitat	20	4,00%
TOTAL	493	100%

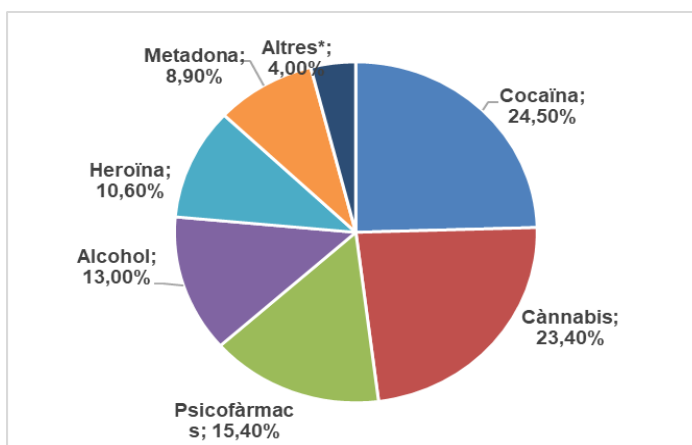

Un dels motius de visita que cal remarcar ha estat la drogodependència i la síndrome d'abstinència, que és un dels principals motius de consulta. La majoria dels detinguts manifesten consumir més d'una droga al mateix temps.

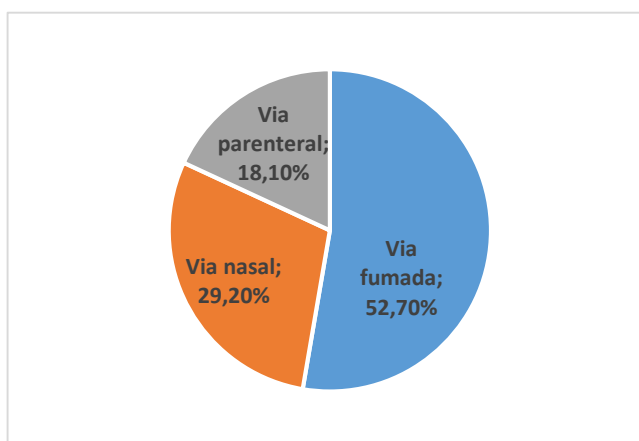
Les drogues més consumides són el cànnabis (23,4 %) i la cocaïna (24,5 %). La cocaïna es consumeix preferentment fumada.

Droga	Nombre	%
Cocaïna	638	24,50%
Cànnabis	609	23,40%
Psicofàrmacs	402	15,40%
Alcohol	339	13,00%
Heroïna	277	10,60%
Metadona	233	8,90%
Altres*	105	4,00%
TOTAL	2603	100%

Altres*: *tusi*, ketamina, MDMA, bolets al·lucinògens

Via administració	Nombre	%
Via fumada	278	52,70%
Via nasal	154	29,20%
Via parenteral	95	18,10%
TOTAL	430	100%

En relació amb anys anteriors, ha disminuït el consum d'heroïna (10,6 %) i el seu consum per via endovenosa (18,1 %).

L'alcohol també hi és present de manera representativa, així com el consum de psicofàrmacs per pal·liar o substituir els efectes de les altres drogues. L'abús de psicofàrmacs, sense prescripció mèdica, també ha augmentat significativament, concretament dels fàrmacs Lyrica i Rivotril.

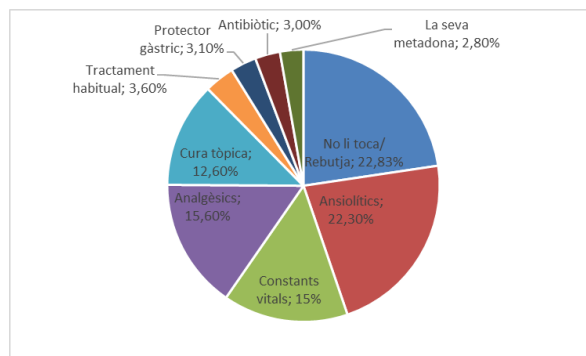
Cada cop és més habitual el consum d'altres tòxics: la metamfetamina, l'èxtasi líquid o GHB, el *shabú*, el *tusi*, etc.

Més del 80 % dels detinguts consumidors de drogues afirmen que segueixen un tractament de desintoxicació; la majoria ho fan amb metadona, amb seguiment mèdic al CAS corresponent. Més de la meitat manifesten que continuen consumint tòxics malgrat que segueixen un tractament de desintoxicació.

El tractament més habitual són els ansiolítics i analgèsics, normalment per al tractament simptomàtic per a la drogoaddicció o les lesions, seguits d'altres medicaments que prenen com a tractament habitual i com a tractament de deshabitació (aporten la seva metadona).

A un 12,6 % dels detinguts se'ls han fet cures tòpiques de les lesions que patien i s'ha fet un seguiment de les seves malalties cròniques (sobretot HTA i diabetis).

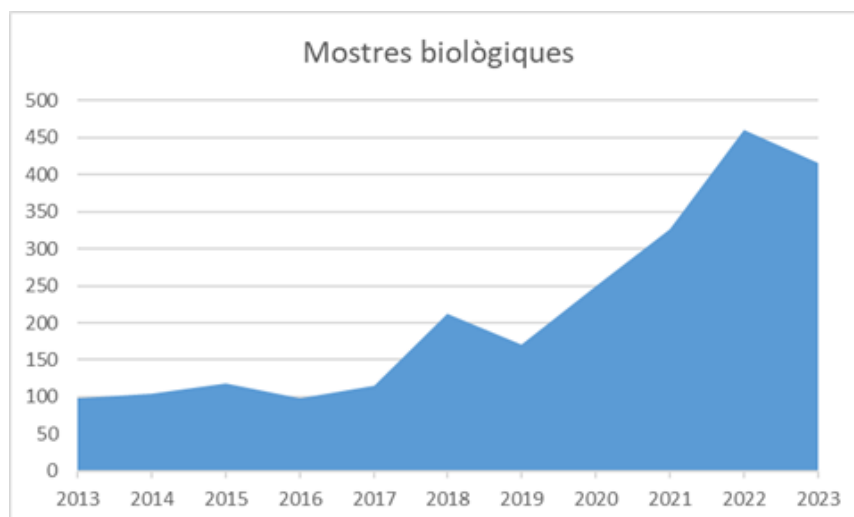
No li toca/ Rebutja	907	22,83%
Ansiolítics	886	22,30%
Constants vitals	598	15%
Analgèsics	583	15,60%
Cura tòpica	502	12,60%
Tractament habitual	143	3,60%
Protector gàstric	122	3,10%
Antibiòtic	120	3,00%
La seva metadona	111	2,80%
TOTAL	3.972	100%

Un percentatge elevat no accepta el tractament prescrit pel metge o metgessa forense o simplement no vol res (més d'un 20 % dels detinguts visitats).

Durant aquest període s'han recollit un total de 416 mostres biològiques (36 d'ADN, 360 de cabell i 20 d'orina), que representen un increment important respecte d'anys anteriors.

Any	Nombre de mostres
2012	105
2013	98
2014	105
2015	119
2016	98
2017	116
2018	213
2019	170
2020	250
2021	326
2022	460
2023	416

S'han fet 23 visites d'urgència a les garjoles mateix, per desmais, atacs epilèptics, crisis de tetània, intents autolesius, crisis d'ansietat o problemes derivats de l'agreujament de patologies cròniques, com ara HTA o híper- i hipoglicèmies. També per baralles entre els mateixos detinguts o amb els agents de l'autoritat, així com per incidències d'interaccions entre medicaments, crisis d'absència o atacs epilèptics en els quals ha estat necessària l'assistència del 112.

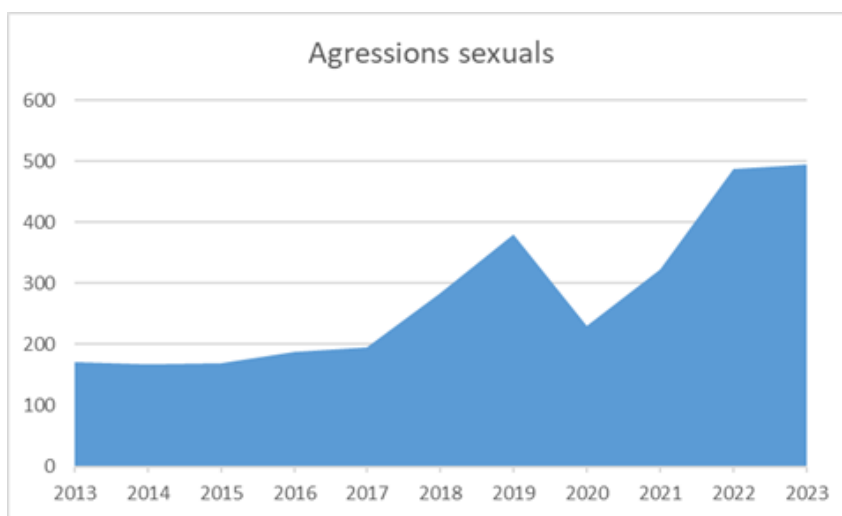
També es donen casos de simulacions per tal de cridar l'atenció o intentar accelerar els tràmits que tenen pendents.

En 6 casos va caldre derivar-los d'urgència a l'hospital o a un centre psiquiàtric.

Finalment, a més de l'atenció als detinguts, durant aquest període s'ha portat el registre d'agressions sexuals de la ciutat de Barcelona, amb 495 casos. En 40 d'aquests casos no s'han pres mostres, en 446 casos s'han pres mostres biològiques i en 316 casos s'han pres mostres toxicològiques.

Els darrers anys hi ha hagut un augment significatiu del registre de les agressions sexuals:

Any	Nombre d'agressions
2013	171
2014	167
2015	170
2016	188
2017	195
2018	284
2019	381
2020	231
2021	323
2022	487
2023	495

3.3.3. Dades de la Unitat de Valoració Forense de Víctimes de Tràfic d'Éssers Humans

El maig de 2022 es va aprovar al Consell de Direcció de l'Institut la posada en funcionament de la Unitat de Valoració Forense de Tràfic d'Éssers Humans (UVFTEH). L'objectiu general de la Unitat és contribuir a prestar un servei forense de qualitat a l'Administració de justícia i a les víctimes mitjançant una intervenció protocol·litzada i qualificada. Durant l'any 2023 els membres de la Unitat han dut a terme activitats en diversos àmbits:

- Àmbit pericial

Es van rebre 11 peticions, 3 més que l'any anterior. Aquestes peticions van estar relacionades amb el tràfic per explotació sexual (9 casos), per explotació laboral (1 cas) i per matrimoni forçós (1 cas). De les 11 peticions, 8 van ser noves i 3 van correspondre a víctimes de les quals s'havia tingut coneixement en anys anteriors i no havien estat reconegudes (en 1 cas per no haver estat localitzada i en 2 casos per haver-se sol·licitat el reconeixement fora de Catalunya). Es va intervenir en la valoració i emissió d'un informe en 9 de les 11 peticions rebudes, mentre que 2 es van assenyalar per al 2024. També es va comparèixer a un judici oral en 1 cas.

- Formació, docència i recerca
  - Participació com a ponent de la Dra. Cano a la taula rodona *Atención a los colectivos vulnerables. El impacto de la LOPIVI y las leyes contra la trata*, a la reunió de directors d'instituts de medicina

legal i ciències forenses organitzada pel Centre d'Estudis Jurídics del Ministeri de Justícia (Cáceres, 27 i 28 de març).

- Coordinació del curs *Avaluació forense de les víctimes de tràfic d'éssers humans*, organitzat pel Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada en el marc de la formació continuada per a metges forenses (Barcelona, 19 i 22 de maig).
- Participació com a ponents al curs sobre tràfic d'éssers humans organitzat per l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya (Mollet del Vallès, 31 de maig).
- Participació com a ponent de la Dra. Cano al curs *Nuevos retos en la respuesta pericial en los casos de violencia sobre la mujer, sobre niños, niñas y adolescentes. Hacia un entorno pericial basado en la eficacia, la innovación y la no victimización*, organitzat pel Centre d'Estudis Jurídics del Ministeri de Justícia en el marc de la formació continuada per a metges forenses (Alacant, 17 i 18 d'octubre).
- Assistència a la jornada formativa *Tràfic d'éssers humans i explotació sexual 2.0*, organitzada per la Paeria (Lleida, 19 d'octubre).
- Publicació a la *Revista Española de Medicina Legal* de l'editorial "Víctimas de trata de seres humanos: una realidad emergente en medicina forense" (Rev Esp Med Legal 2023;49:123-4).
- Presentació a la revista *Medicina Clínica* del manuscrit "Valoración médico-legal de las víctimas de trata de seres humanos. Estudio descriptivo de una serie de casos forenses en Cataluña (España)".
- Àmbit institucional
  - Premi de l'Observatori Català de la Justícia en Violència Masclista 2023 a la millor iniciativa o pràctica elaborada, impulsada o posada en marxa per una administració, organització pública o òrgan judicial amb àmbit d'actuació a Catalunya.
  - Participació al segon grup de treball sobre tràfic d'éssers humans posat en marxa per l'Observatori Català de la Justícia en Violència Masclista, que ha editat el resultat en l'obra *El tràfic d'éssers humans per a criminalitat forçada. Recomanacions d'actuació per a professionals de l'àmbit judicial*.
  - Participació en la VII reunió de la comissió de seguiment del Protocol de protecció de les víctimes de tràfic d'éssers humans per a Catalunya (24 de març).
  - Reunions de presentació i coordinació amb:
    - Unitat de Tràfic d'Éssers Humans (UTEH) de l'Ajuntament de Barcelona (19 de gener).
    - Fundació APIP-ACAM (20 de febrer).
    - Unidad Central de Redes de Inmigración Ilegal y Falsedades Documentales (UCRIF) de la Policia Nacional (27 de novembre).
  - Participació a la reunió del circuit d'actuació contra el tràfic de persones de la província de Tarragona (27 de març).

L'IMLCFC atén 21 casos de víctimes de tràfic d'éssers humans en un any

1/8/2023 Medicina legal

Durant el primer any de vida de la Unitat de Valoració Forense de Víctimes de Tràfic d'Éssers Humans s'han rebut 21 sol·licituds de valoració de casos de víctimes de tràfic d'éssers humans; dels quals 15 han estat casos nous, i els 6 restants han estat actuacions que han ampliat procediments en què ja s'havien fet valoracions forenses prèvies.

Podeu llegir l'article complet clicant [aquí](#).

Data d'actualització: 2.8.2023

[Nota de premsa](#) al web del Departament

L'Institut de Medicina Legal atén 21 casos de víctimes de tràfic d'éssers humans en un any

Dilluns, 31 de juliol de 2023

Majoritàriament són dones víctimes d'explotació sexual, però també laboral, per exercici de la mendicitat i de matrimoni forçós

Amb la posada en marxa fa un any de la Unitat de Valoració Forense de Víctimes de Tràfic d'Éssers Humans s'ha millorat substancialment l'abordatge d'aquests casos i l'assistència a les víctimes

Perspectiva de gènere, formació especialitzada i circuits de col·laboració: eixos del nou model integral d'intervenció forense

Un dels reptes: detectar víctimes de tràfic per explotació criminal, un tipus de tràfic menys conegut i estudiat, i de gravetat extrema

Fa un any, amb motiu del Dia Mundial del Tràfic d'Éssers Humans, l'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya (IMLCFC) va donar a conèixer la creació de la Unitat de Valoració Forense de Víctimes de Tràfic d'Éssers Humans, i es va convertir així en el primer centre a tot l'Estat a crear una unitat especialitzada en l'abordatge multidisciplinari de situacions de tràfic d'éssers humans (TEH). Durant aquest primer any, la Unitat ha rebut 21 sol·licituds de valoració de casos de víctimes de tràfic d'éssers humans, dels quals 15 han estat casos nous, i els 6 restants han estat actuacions que han ampliat procediments en què ja s'havien fet valoracions forenses prèvies.

Es tracta majoritàriament de víctimes d'explotació sexual, sobretot dones, però també, en menor mesura, de víctimes d'explotació laboral, per exercici de la mendicitat i de matrimoni forçós. Si bé la seu professional de la Unitat està ubicada a Barcelona, i la major part de les avaluacions provenien d'aquesta demarcació, la Unitat ha donat suport tècnic i metodològic a professionals de la Divisió de Girona en l'avaluació de diversos casos.

A tots els casos s'han dut a terme un abordatge multidisciplinari i una avaluació global, en què s'han valorat aspectes de la salut física, mental i també del procés de recuperació un cop aquestes víctimes ja han pogut abandonar o ser extretes de les xarxes d'explotació i dels traficants. La Unitat ha intervingut en aquestes avaluacions de forma programada i conjunta amb el metge o metgessa forense responsable del cas.

Des del 2016 a dia d'avui s'han registrat 59 sol·licituds de valoració d'aquest tipus (dins de les quals s'inclouen les 21 rebudes entre el segon trimestre de 2022 i el segon trimestre de 2023, amb la posada en funcionament de la nova Unitat).

Accent a la perspectiva de gènere i consolidació de circuits de col·laboració amb entitats, ONG i equips hospitalaris

La Unitat ofereix un servei pericial integral, d'alta qualitat, amb un enfocament sensible al gènere, que en aquests casos és especialment necessari atès el perfil majoritari de les víctimes de TEH. Aquestes pericials forenses són especialment rellevants de cara al judici perquè aporten coneixement científic i específic que poden ajudar el jutge a prendre decisions més justes i més informades.

Per a l'elaboració d'aquests dictàmens pericials, la coordinació amb altres operadors és una tasca essencial. Per això, la Unitat ha mantingut reunions de coordinació amb la Unitat de Psiquiatria Transcultural de l'Hospital Vall d'Hebron, amb la UTEH de l'Ajuntament de Barcelona, amb ONG vinculades a l'assistència a víctimes de TEH, amb la Unitat Especialitzada del cos de Mossos d'Esquadra, i també amb la Direcció General per a l'Erradicació de les Violències Masclistes (Departament d'Igualtat i Feminismes). L'experiència amb les intervencions efectuades ha posat de manifest la utilitat dels circuits de coordinació creats, especialment per dur a terme les avaluacions dels casos en què calia actuar amb immediatesa per facilitar la tasca judicial i de protecció a la víctima.

Guia pionera per detectar víctimes de TEH per criminalitat forçada

Entre les diferents finalitats d'explotació que persegueix el tràfic de persones –i segons les xifres de l'últim informe global de les Nacions Unides–, l'explotació sexual (un 50 % del tràfic) és la més coneguda i la que ha rebut més atencions i recursos, seguida de l'explotació laboral (un 38 %). En canvi s'ha deixat més al marge l'estudi per a la detecció i tractament d'altres tipus d'explotació, com per exemple la criminal (un 6 %).

El TEH per explotació criminal –o per criminalitat forçada– és aquell que té com a finalitat explotar les víctimes per a la realització d'activitats il·legals, mitjançant coaccions, abusos o enganys. En aquests casos la victimització és doble: primer, pel mateix procés que les ha portades a l'esclavització i, segon, perquè, si no se les detecta com a víctimes, hi ha el risc que siguin perseguides penalment com a infractores dels delictes que han comès de forma forçada durant la fase d'explotació.

Els estudis i treballs a l'Estat entorn d'aquesta forma de tràfic són residuals i es concentren a Catalunya. Entre d'altres iniciatives, l'IMLCFC ha col·laborat en l'elaboració d'una guia pionera, feta de forma col·laborativa entre professionals de diferents àmbits i adreçada als diferents actors de l'Administració de justícia, que vol ajudar a detectar i identificar aquestes víctimes, per tal que, si és el cas, puguin ser tractades en seu judicial com a víctimes de TEH per criminalitat forçada i no com a infractores del delictes.

El document [*El tràfic d'éssers humans per a criminalitat forçada. Recomanacions d'actuació per a professionals de l'àmbit judicial*](#), que s'ha presentat oficialment al Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada aquest mes de juliol, té per objectius principals: aprofundir en el tractament d'aquests casos –molt desconeguts i d'extrema gravetat–, donar pautes que millorin els nivells d'efectivitat en la identificació d'aquestes víctimes, i orientar els professionals sobre com comunicar-ho als òrgans competents (ja siguin judicials o policials) i a les oficines d'atenció a la víctima, si escau.

L'IMLCFC premi de l'Observatori en violència masclista

El tràfic d'éssers humans, la violència de gènere i les trajectòries delictives de les dones privades de llibertat, les temàtiques més guardonades dels III Premis de l'OCJVM 2023

29/11/2023 Administració pública

El Departament de Justícia, Drets i Memòria ha guardonat, per tercer any consecutiu, les cinc millors iniciatives, investigacions i pràctiques per erradicar les violències masclistes en l'àmbit de la justícia. Entre els premiats hi ha la Unitat de valoració forense de tràfic d'éssers humans de l'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya (IMLCFC).

Enguany, els Premis de l'Observatori Català de la Justícia en Violència Masclista (OCJVM), adscrit al Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada (CEJFE), han posat al centre temàtiques com el tràfic d'éssers humans, la violència de gènere i les trajectòries delictives de les dones privades de llibertat.

Més informació a [l'article del web del Departament](#).

[Nota de premsa](#) al web del Departament

28 novembre 2023 17:43

Una caporal dels Mossos i l'IMLCFC distingits amb els premis de l'Observatori Català de la Justícia en Violència Masclista (OCJVM)

El tràfic d'éssers humans, la violència de gènere i les trajectòries delictives de les dones privades de llibertat, les temàtiques més guardonades dels III Premis de l'OCJVM 2023

Ubasart: “La lluita contra les violències masclistes és una qüestió de país. Des de la Conselleria de Justícia volem fer-ho des d'un punt de vista feminista i no punitiu”

El Departament de Justícia, Drets i Memòria ha guardonat, per tercer any consecutiu, les cinc millors iniciatives, investigacions i pràctiques per erradicar les violències masclistes en l'àmbit de la justícia. Entre els premiats hi ha Anna Choy Vilana, caporal i cap del Grup Regional d'Atenció a la Víctima dels Mossos d'Esquadra i la Unitat de Valoració Forense de Tràfic d'Éssers Humans de l'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya (IMLCFC).

Enguany, els premis de l'Observatori Català de la Justícia en Violència Masclista (OCJVM), adscrit al Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada (CEJFE), han posat al centre temàtiques com el tràfic d'éssers humans, la violència de gènere i les trajectòries delictives de les dones privades de llibertat.

La consellera de Justícia, Drets i Memòria, Gemma Ubasart i González, ha clos l'acte del lliurament dels III Premis de l'OCJVM 2023: “Aquests premis se celebren amb motiu del 25 de novembre, Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència vers les Dones, i aquest és un dia de commemoració i de lluita, tal com ens ha ensenyat des de sempre el moviment feminista”. “La lluita contra les violències masclistes és una qüestió de país, un objectiu prioritari de tot el Govern. Des de la Conselleria de Justícia volem fer-ho des d'un punt de vista feminista i no punitiu”, ha subratllat.

L'acte ha tingut lloc al CEJFE, on ha intervingut la directora, Encarna Bodelón González: “La formació i la recerca en un tema tan nou són essencials. Estem parlant d'un àmbit formatiu i de recerca prioritari en la defensa dels drets humans, i en constant transformació, on les persones que tenen una llarga trajectòria han d'estar obertes a l'aprenentatge i la reflexió, per poder desconstruir coneixements que durant segles han ocultat i/o justificat les violències masclistes”.

Tres categories, cinc guardons

Els premis de l'OCJVM distingeixen les millors publicacions, treballs d'investigació –categoria A–, iniciatives i pràctiques orientades a l'erradicació d'aquest tipus de violència en l'àmbit de la justícia –categoria B–, amb una dotació total de 15.000 euros, així com la trajectòria professional, d'un mínim de deu anys, que hagi influït de manera més significativa en la lluita contra la violència de gènere des de la perspectiva jurídica –categoria C.

Enguany, a la categoria A, el premi a la millor tesi doctoral ha sigut per a “Treball sexual, dret a l'habitatge digne i espais d'exercici de la prostitució”, de Paula Arce Becerra. El premi al millor treball de fi de màster o grau l'ha guanyat “Las trayectorias delictivas de las mujeres privadas de libertad: mujeres, prisión y feminismo”, de María Aperador Montoya.

A la categoria B, el premi a la millor iniciativa elaborada per una administració pública s'ha atorgat a l'IMLCFC per la Unitat de Valoració Forense de Tràfic d'Éssers Humans, i el premi a la millor iniciativa posada en marxa per una entitat privada l'ha rebut el projecte “Lluita contra el tràfic d'éssers humans i per la restitució dels drets de les víctimes”, de l'entitat Adoratrius – SICAR cat.

A la categoria C, Ubasart ha entregat el guardó a Anna Choy Vilana, per la trajectòria professional de més de 25 anys com a mossa d'esquadra, ser la caporal del Grup Regional d'Atenció a la Víctima des de l'any 2005, i per dedicar-se especialment a l'atenció de víctimes de violència de gènere. En el seu currículum destaca l'elaboració i l'impuls de diversos protocols policials d'atenció a les víctimes de violència masclista.

Durant la clausura, Ubasart ha agraït la feina de tots els col·lectius, professionals i operadors jurídics implicats en la lluita contra la violència masclista: “Com a administració, necessitem el vostre coneixement, la vostra expertesa i la vostra empenta per poder avançar en la transformació feminista que aquest país necessita, i erradicar d'una vegada per sempre la xacra social que representen les violències masclistes”.

L'entrega dels premis de l'OCJVM 2023 ha anat a càrrec de Gisela Torns Payà, directora general d'Execució Penal a la Comunitat i de Justícia Juvenil; Iolanda Aguilar i Juncosa, secretària per a l'Administració de Justícia; Amand Calderó i Montfort, secretari de Mesures Penals i Atenció a la Víctima, i Lucía Avilés Palacios, magistrada del Jutjat Penal núm. 2 de Mataró.

Observatori Català de la Justícia en Violència Masclista

L'Observatori Català de la Justícia en Violència Masclista és un fòrum d'anàlisi i reflexió sobre la violència masclista a Catalunya, creat pel Govern de la Generalitat l'any 2019. L'Observatori vol ser un instrument que ajudi a millorar la resposta de les institucions i que garanteixi la integritat de les víctimes potencials.

3.3.4. Unitat de Valoració Forense de Praxis Mèdiques

El mes de novembre de 2022 el Consell de Direcció de l'Institut va aprovar la posada en funcionament de la Unitat de Valoració Forense de Praxis Mèdiques de l'IMLCFC, coordinada per la Secció de Valoració del Dany Corporal del Servei de Clínica Medicoforense.

L'objectiu general d'aquesta Unitat és posar a disposició dels metges forenses la col·laboració dels professionals de l'Institut amb especialitats mèdiques o quirúrgiques, per avaluar els casos per responsabilitat mèdica de més dificultat, amb l'objectiu de donar un suport tècnic i metodològic al professional responsable, aspecte que finalment també hauria de comportar una millora de la qualitat d'aquestes pericials. Els objectius específics d'aquesta unitat són:

1. Portar un registre dels casos treballats a l'IMLCFC que permeti la identificació de tendències o de particularitats significatives i la detecció de necessitats de recursos o formatives.
2. L'elaboració de recomanacions, guies o protocols.
3. La formació dels professionals i també dels metges en formació sanitària especialitzada (MIR) de l'Institut mateix, així com d'altres unitats docents de formació sanitària especialitzada d'altres institucions.
4. L'impuls i la intervenció en activitats de recerca i docència.
5. Finalment, en un model de medicina forense de visió àmplia i interrelacionada amb altres institucions (particularment sanitàries), aquesta Unitat donaria suport a la representació institucional de la Direcció de l'IMLCFC.

Durant l'any 2023 les dades estadístiques mostren que s'han generat 190 actuacions de valoració de mala praxi a l'IMLCFC. A la Unitat s'han treballat 9 casos i s'han emès els informes corresponents des de la seva creació.

Procedència:

La majoria procedien de la província de Barcelona (quatre de jutjats d'instrucció de Barcelona, tres de jutjats contenciosos administratius de Barcelona i un cas d'un jutjat d'instrucció de Vilanova i la Geltrú), i un procedia de la província de Girona, d'un jutjat d'instrucció de Blanes.

Subjecte de valoració:

En 7 casos (77,7 %) es valorava l'actuació sanitària sobre una persona viva (en dos es demanava també la valoració del dany corporal en relació amb la quantificació dels danys en forma de seqüeles), i en dos casos hi havia un resultat de mort (en un dels casos es va fer l'autòpsia judicial a l'IMLCFC).

Tipus d'incident:

En el 55,5 % es va denunciar l'assistència d'un metge (2 casos d'especialistes en cirurgia ortopèdica i traumatologia, un de cirurgia de l'aparell digestiu, un d'otorrinolaringologia, un de cirurgia toràcica, un de geriatria i un de cirurgia plàstica i estètica). En un cas es va denunciar personal d'infermeria, concretament una llevadora (11,1 %), i en tres casos es va tractar d'una denúncia conjunta contra el personal assistencial, tant mèdic com d'infermeria (33,3 %).

Lloc de l'assistència denunciada:

Més de la meitat (66,6 %) van tenir lloc en centres hospitalaris o clíniques: quatre casos en hospitals públics (un era de tercer nivell) i 2 casos en clíniques privades; un va tenir lloc en una residència de gent gran; un no estava definit (si es tractava d'un centre de salut o un centre hospitalari); i un era en un domicili.

Motivació de la denúncia:

Predominava (66,6 %) l'aparició d'una complicació o un mal resultat d'una intervenció clínica (dos casos d'infecció postquirúrgica, un cas d'aparició d'una paràlisi recurrent postquirúrgica, una cremada amb làser després d'una cirurgia estètica, un mal resultat després d'una intervenció traumatològica i una possible lesió del nervi ciàtic després d'una administració farmacològica per via intramuscular). En dos casos (22,2 %) la motivació va ser un defecte d'atenció i en un cas la mort d'un fetus durant un part domiciliari.

En quatre casos es va signar l'informe amb un segon metge forense de l'IMLCFC amb una especialitat clínica (tres casos amb una cirurgiana general, un amb un especialista en medicina de l'esport i un amb una especialista en medicina legal).

En 2 casos (22,2 %) es va concloure que hi havia indicis de responsabilitat professional. A la resta es va concloure que no hi havia indicis de mala praxi i en un dels casos no es va constatar un acte mèdic que generés la complicació que es denunciava.

Quant al nombre total de peticions de valoració de mala praxi, el nombre de casos tramitats des de la Unitat és baix (4,7 %), situació que s'atribueix a l'inici de la seva posada en funcionament.

3.3.5 Programa Unitat de Valoració Forense Integral (UVFI)

Mitjançant la [Resolució JUS/3407/2023](#), de 2 d'octubre, de la consellera de Justícia, Drets i Memòria es va crear el Programa temporal per a la implementació del Pla de millora de les unitats de valoració forense integral de l'IMLCFC i de reforç dels equips d'assessorament tècnic penal.

Aquest programa s'ha considerat necessari per tal d'impulsar i de millorar les valoracions forenses en l'àmbit de les violències masclistes, amb personal especialitzat i dedicat de forma exclusiva a la violència de gènere, que pugui atendre les demandes d'actuació dels jutjats de violència sobre la dona de tots els partits judicials de Catalunya, tant en actuacions urgents com programades, i que requereixen diferents professionals.

Tenint en compte la planta judicial i la voluntat d'arribar a tot el territori, el programa i el nombre de professionals que s'hi adscriuen s'ha planificat en funció del volum esperat de feina, la distribució geogràfica i la planta judicial, per garantir que cada jutjat exclusiu de violència sobre la dona disposi d'una unitat de valoració forense integral de referència amb els corresponents professionals tècnics (metges forenses, psicòlegs i treballadors socials) i que aquestes unitats prestin servei a un o més partits judicials, per tal d'evolucionar cap a una comarcalització del servei i millorar-ne l'eficiència.

Amb aquesta visió, el programa preveu la incorporació de 18 efectius adscrits funcionalment a l'IMLCFC:

- 9 del cos de titulació superior de la Generalitat de Catalunya, psicologia (A1 nivell 21)
- 6 del cos de diplomatura de la Generalitat de Catalunya, treball social (A2 nivell 19)
- 1 del cos de metges forenses
- 2 del cos de tramitació processal administrativa

Un aspecte cabdal del programa temporal és evitar la victimització i millorar l'eficàcia del servei pericial; per això s'estableix que l'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya es configuri com a finestra única d'entrada de les peticions judicials mitjançant el mòdul de l'Institut d'e-justícia.cat.

L'IMLCFC participa a les Meses Institucionals de Violència Masclista

19/12/2023 [Medicina legal](#)

L'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya (IMLCFC) va participar el passat dimecres dia 13 de desembre a la Mesa Institucional per a l'abordatge de la violència masclista al Camp de Tarragona que es va dur a terme a la Delegació del Govern de Tarragona.

Conscients de la importància del treball en xarxa i la coordinació entre professionals, l'IMLCFC també participa en diverses comissions territorials, institucionals i tècniques per a l'abordatge i l'eradicació de les violències masclistes tant a nivell provincial (Girona), com comarcal (Camp de Tarragona, Terres de l'Ebre o Lleida) i municipal (com per exemple Terrassa, Manresa, Tarragona o Reus).

Durant l'any 2022, l'IMLCFC va dur a terme quasi 7.000 actuacions relacionades amb violència de gènere i quasi 1.500 actuacions en violències sexuals. L'IMLCFC treballa de manera activa per el desenvolupament de programes de millora que permetin una valoració integral en els assumptes de violència masclista.

El passat mes d'octubre es va publicar el Programa temporal per a la implementació del Pla de millora de les Unitats de valoració forense integral de l'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya, que suposa la incorporació de professionals de la psicologia forense i el treball social a l'IMLCFC així com el reforç dels Equips d'assessorament tècnic penal (EATP). Entraran en funcionament el primer trimestre de 2024 amb l'objectiu d'evitar la revictimització i millorar la qualitat de la prova pericial.

Data d'actualització: 19.12.2023

3.4. Dades del Servei de Laboratori Forense

El Servei de Laboratori Forense, que té com a àmbit territorial d'actuació tot Catalunya, realitza anàlisis toxicològiques en mostres biològiques i no biològiques, bioquímica *post mortem* i determinació del PSA, així com la identificació d'espermatozoides mitjançant visualització microscòpica.

Cada cop més, fa tasques de suport a metges forenses i organismes judicials en matèria de presa de mostres i interpretació de resultats.

Gestió de la qualitat

Les actuacions portades a terme el 2023 que han anat encaminades a una millora en la gestió de la qualitat en el funcionament del Servei de Laboratori Forense han estat les següents:

- Participació en els exercicis interlaboratoris d'anàlisi d'alcohol de l'INTCF (3 exercicis amb 3 mostres cadascun, 2023).
- Participació en l'ICE, programa de la UNODC, interlaboratori internacional per a fluids biològics (2 exercicis, 2023).
- Participació en exercicis intercomparatius d'LGC ESTÀNDARDS de diferents substàncies: carboxihemoglobina, drogues, psicofàrmacs, paracetamol, alcohol i volàtils (14 exercicis, 2023).

- Reunions i formació en sistemes de qualitat (certificació i acreditació). Actualització dels procediments normalitzats de treball (PNT).

Col·laboració amb el Servei Català de Trànsit

S'han aportat al Servei Català de Trànsit les dades toxicològiques dels morts en accident de trànsit del 2023 esdevingudes a tot Catalunya, amb els criteris d'interpretació del Servei de Laboratori.

També s'ha participat en l'estudi [Hallazgos toxicológicos en víctimas mortales de accidentes de tráfico 2022](#), elaborat per l'Institut Nacional de Toxicologia i Ciències Forenses, facilitant les dades de Catalunya de l'any 2022.

Hi ha hagut 271 morts en accidents de trànsit (un més que l'any passat), i es van rebre mostres en 242 casos.

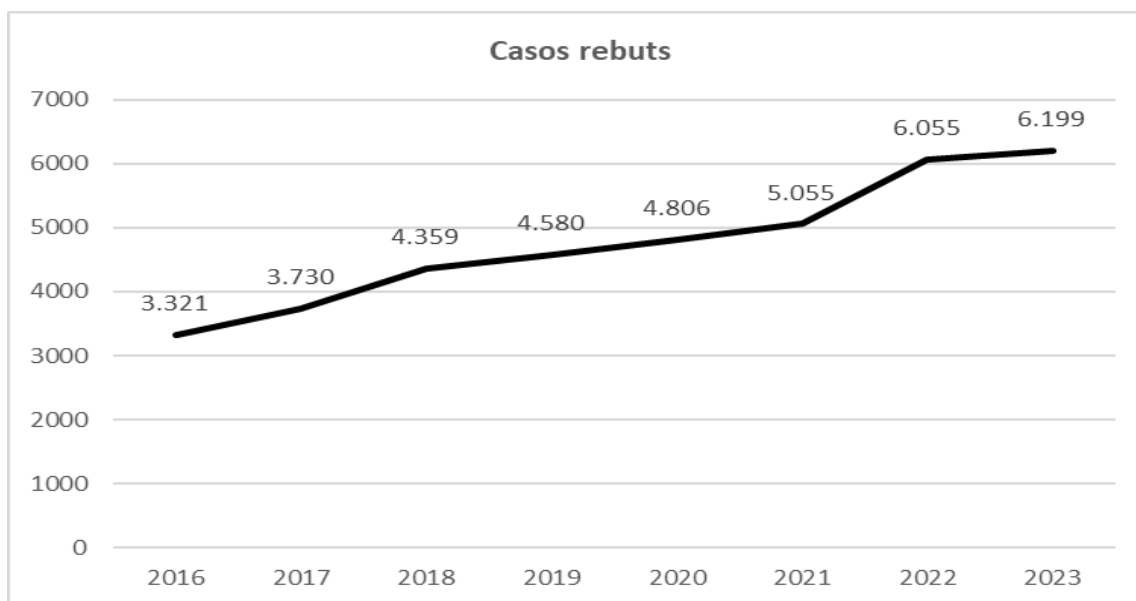
Divisió	Morts	No mostres	Mostra no vàlida	Casos negatius	Casos positius	Etanol positiu	Drogues positiu	Psicofàrmacs positiu
Barcelona Ciutat i l'Hospitalet	48	11	2	25	10	6	7	0
Barcelona Comarques	93	1	1	37	54	39	25	18
Girona	50	9	1	24	16	10	4	6
Tarragona	34	7	1	22	4	1	2	1
Lleida	31	0	1	19	11	7	3	3
Terres de l'Ebre	15	1	0	7	7	4	3	1
Total	271	29	6	134	102	67	44	29

Observacions: es considera mostra "no vàlida" la de les morts diferides de més de 48-72 h.

Dades d'activitat

El volum total de casos rebuts al Servei de Laboratori Forense va ser de 6.199. Cada cas pot comportar al mateix temps diferents tipus d'estudis: toxicològics, biològics, bioquímics i serològics.

S'han rebut 19 mostres per fer exercicis interlaboratoris (procediments de qualitat).

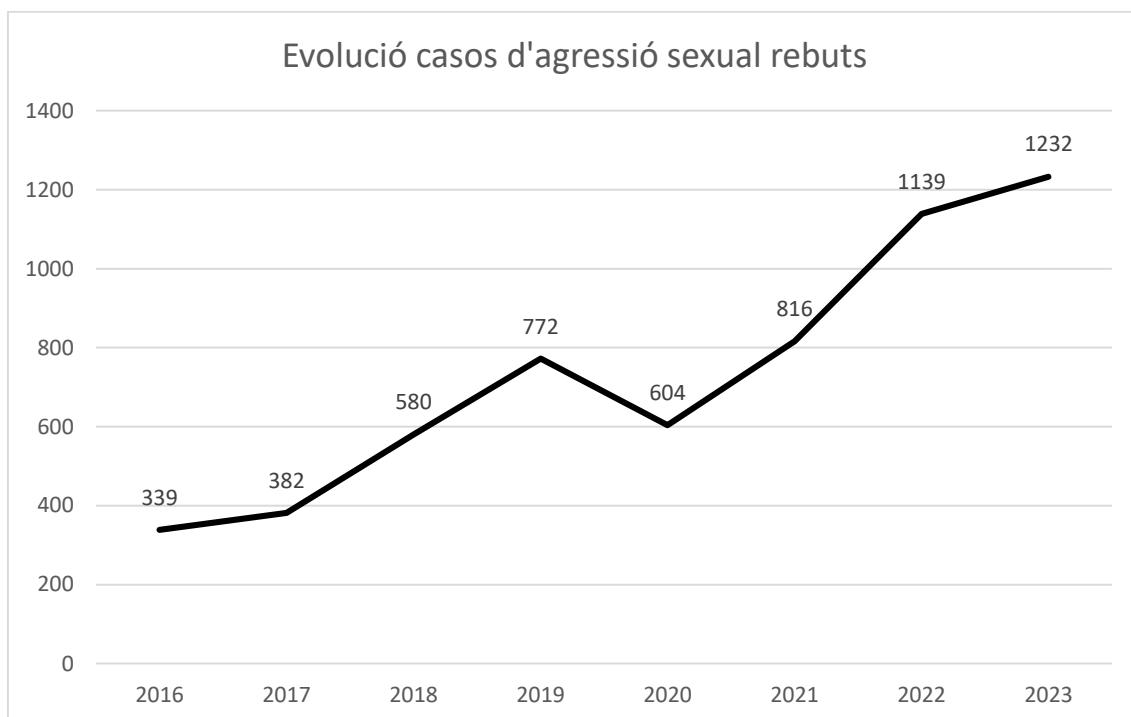
Si bé l'increment de casos d'aquest any no ha estat tan gran com el de l'any anterior, la tendència continua en ascens.

Comparativa de la distribució del nombre i tipus de sol·licituds dels darrers quatre anys:

	2019	2020	2021	2022	2023
Toxicologia	4.001	4.018	4.374	5.319	5.292
Biologia	918	746	1.022	1.324	1.464
Mostres d'agressions sexuals	772	604	816	1.139	1.233
Mostres per identificar ADN	146	177	210	207	231
Bioquímica	312	1.076	1.153	125	1.265
Serologia	10	2.046	5	8	2
Consulta tècnica	9	6	7	7	7

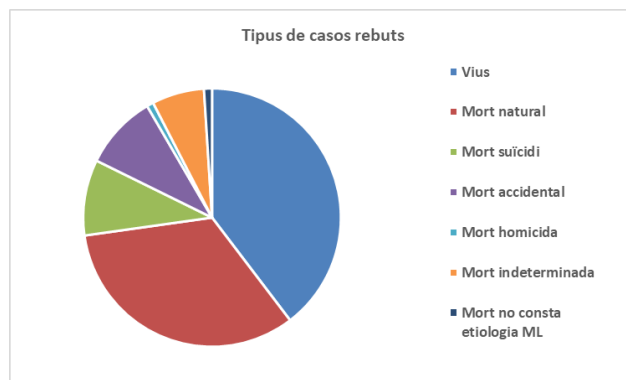
Els casos totals d'agressions sexuals rebuts han estat 1.232.

Total	1.232
Subjecte cadàver	7
Sense mostres de biologia (només toxicologia)	6
Amb mostres per a determinacions bioquímiques	1
Amb mostres de toxicologia	589
Amb mostres de toxicologia i sospita de submissió química	289

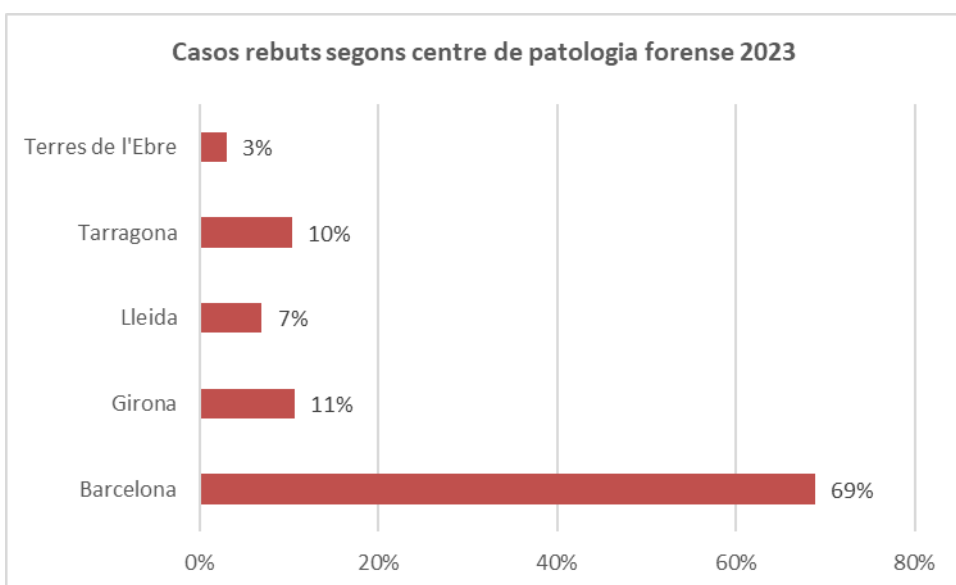
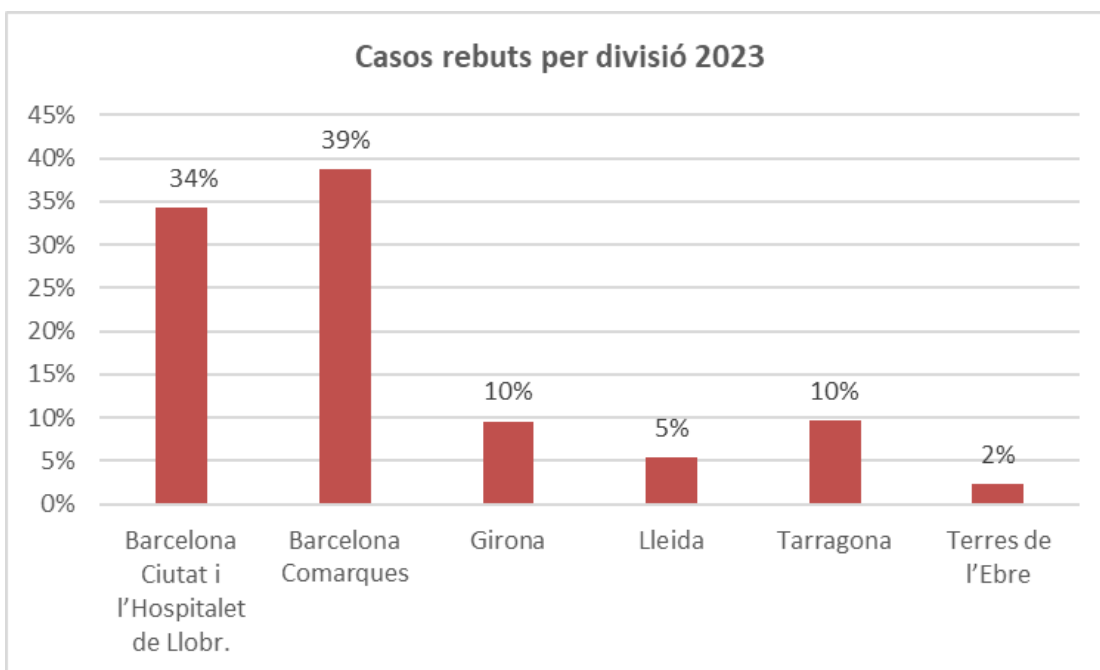
La tendència ascendent dels casos de reconeixement d'agressió sexual amb presa de mostres continua present durant el 2023.

El 40 % de les mostres rebudes són de vius. El 60 % de les mostres de cadàvers es distribueix en: 52 homicidis, 405 morts indeterminades, 586 suïcidis, 575 accidents, 2.046 morts naturals i en 62 casos no constava l'etiologia medicolegal.

El nombre d'assumptes registrats per divisions ha estat el següent:

Divisió	2019	2020	2021	2022	2023
Barcelona Ciutat i l'Hospitalet de Llobr.	1.539	1.479	1.631	1.992	2.119
Barcelona Comarques	1.834	2.027	2.001	2.340	2.388
Girona	260	388	359	525	591
Lleida	309	284	331	361	334
Tarragona	529	494	593	661	599
Terres de l'Ebre	109	128	116	154	146

Desglossament de les mostres rebudes pels diferents tipus d'anàlisi:

Matrius per a estudi toxicològic			
Sangs	3.868	Continguts gàstrics	193
Humors vitris	1.176	Vísceres	739
Orines/Rentats vesicals	2.337	Cabells	877
Bilis	685	Parafernàlies	71
Total de mostres rebudes		9.946	

Matrius per a estudi biològic					
Mostres vaginales	Escovillons	1.417	Mostres bucals	Escovillons	372
	Rentats	894		Rentats	42
Mostres rectals/anals	Escovillons	592	Mostres genitals externs	Escovillons	1.032
	Rentats	45	Mostres superfície corporal	Escovillons	90
Roba		332	Mostres indubitades		608
Total de mostres rebudes			5.424		

Derivacions: s'han derivat un total de 1.944 casos a l'INTCF.

Toxicologia		1.154 casos
Biologia (estudi genètic)	Es tracta de mostres processades al Servei (per a estudi genètic) i mostres sense processar (que es deriven directament)	790 casos

Desglossament per tipus d'activitat realitzada al Servei de Laboratori Forense

L'activitat més important que duu a terme el Servei són les anàlisis de toxicologia i de biologia.

	2019	2020	2021	2022	2023
Etanol	5.504	4.720	5.731	6.154	6.699
Metanol	216	194	399	423	414
Acetona	105	183	357	358	402
Cianur	4	2	5	4	0
Estudis qualitius - sang	4.484	4.744	5.221	3.471	5.707
Estudis quantitius - sang	1.226	1.227	937	769	965
Estudis qualitius - orina	4.023	2.647	4.145	621	5.193
Estudis toxicològics en humor vitri, contingut gàstric i bilis	398	283	397	219	353
Altres estudis toxicològics: parafernàlia, vísceres, etc.	398	228	216	101	215
Carboxihemoglobina	52	74	83	60	50
Estudis bioquímics en sang	377	1271	1805	1.689	1.634
Estudis bioquímics en orina	101	135	362	370	329
Estudis bioquímics en humor vitri	226	543	722	746	650
PSA	626	411	144	456	571
Visualització d'espermatozoides	896	657	756	951	1.042

> 18.238 (*) >17.369(*) >21.280 (*) >16.392(*) >24.288(*)

(*) No s'han comptabilitzat les lisis cel·lulars ni les anàlisis fetes amb immunoassaig.

3.5. Pericials extrajudicials

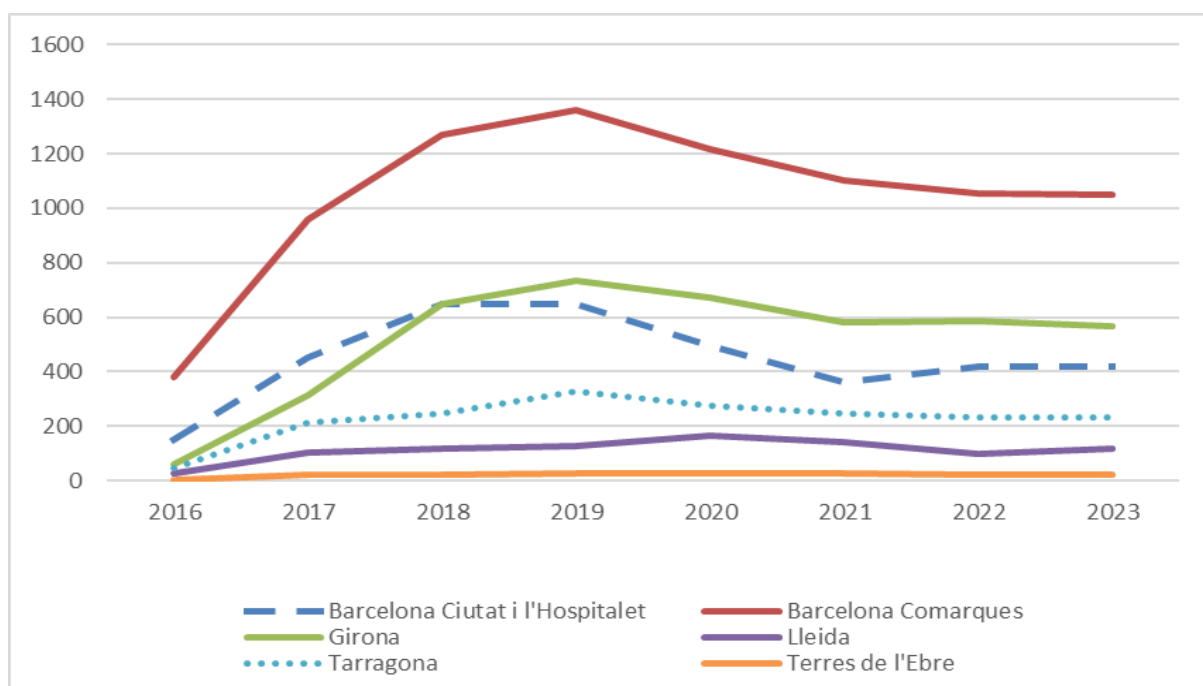
A partir de l'any 2016, amb la despenalització de la majoria de supòsits derivats d'accidents de circulació i l'aprovació de la [Llei 35/2015, de 22 de setembre, de reforma del sistema per a la valoració dels danys i perjudicis causats a les persones en accidents de circulació](#), es va establir un nou procediment de reclamació de danys a les companyies asseguradores, que en cas de disconformitat amb l'oferta que presentessin permetia demanar als IMLCF, en un procediment administratiu, l'emissió d'un dictamen pericial.

Aquest procediment està regulat al [Reial decret 1148/2015, de 18 de desembre, pel qual es regula la realització de pericials a sol·licitud de particulars pels IMLCF, en les reclamacions extrajudicials per fets relatius a la circulació de vehicles de motor](#), i en l'àmbit de competències de Catalunya a l'[Ordre JUS/332/2016, de 30 de novembre, per la qual es fixen els preus públics de les pericials efectuades a sol·licitud de particulars per l'IMLCFC, en les reclamacions extrajudicials per fets relatius a la circulació de vehicles de motor](#).

El 2023 es van presentar a l'IMLCFC 2.408 sol·licituds de pericials extrajudicials (un nombre molt similar al de l'any anterior).

Tot seguit se'n mostra la distribució territorial per divisions i l'evolució des de l'any 2016:

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Barcelona Ciutat i l'Hospitalet	152	454	647	649	496	363	420	420
Barcelona Comarques	378	959	1.271	1.358	1.215	1.101	1.054	1.050
Girona	59	315	647	733	671	581	584	567
Lleida	28	104	119	128	165	142	100	119
Tarragona	46	213	244	327	277	245	234	231
Terres de l'Ebre	1	21	24	26	27	28	24	21
Sol·licituds	664	2.066	2.952	3.221	2.851	2.460	2.416	2.408

A continuació es mostra el registre mensual de sol·licituds presentades a cadascuna de les divisions durant el 2023:

2023	Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Set.	Oct.	Nov.	Des.	Total
Barcelona Ciutat i l'Hospitalet de Llobregat	28	40	43	34	38	33	46	17	35	40	35	31	420
Barcelona Comarques	104	103	99	81	90	103	85	41	99	95	89	61	1.050
Total Barcelona	132	143	142	115	128	136	131	58	134	135	124	92	1.470
Girona	51	48	74	58	45	53	45	23	51	40	44	35	567
Lleida	15	8	12	15	9	17	11	4	9	6	8	5	119
Tarragona	9	22	40	17	24	17	19	7	15	28	21	12	231
Terres de l'Ebre	0	4	1	2	2	0	5	0	2	4	1	0	21
TOTAL CATALUNYA	207	225	269	207	208	223	211	92	211	213	198	144	2.408

4. Formació, docència i recerca

- **Comissió de Formació i Recerca**

L'article 32 del Reglament de l'IMLCFC estableix una comissió de formació i recerca com a òrgan assessor de la Direcció en aquestes matèries, de la qual formen part, a més de membres del mateix Institut, representants de l'INTCF i de les universitats (catedràtics o professors universitaris).

L'any 2023 la Comissió de Formació i Recerca va celebrar tres reunions, en format telemàtic, en les dates següents: 17 de gener, 27 de juny i 20 de novembre.

4.1. Docència, ponències i sessions invitades a congressos i jornades científiques

Les activitats de docència i de presentació de ponències o participació en sessions invitades realitzades per professionals de l'IMLCFC durant l'any 2023 han estat les següents:

- Participació com a ponent de la Dra. Anna Hospital al curs *Aspectes medicolegals a Urgències* organitzat per la Universitat de Girona (Girona, 19 de gener).
- Participació del Dr. Ignasi Galtés com a ponent al curs *Antropologia forense esencial* amb la ponència "Traumatismos Perimortem", organitzat per l'Asociación Española de Antropología y Odontología Forense i l'Asociación Galega de Médicos Forenses (en línia, març-abril).
- Pòster: "Psicopatia, PCL-R i perspectiva de gènere: actualització i propostes de futur". Judith Gavilán i Àngel Cuquerella, organitzat conjuntament per Gestió de Serveis Sanitaris (GSS) i Sant Joan de Déu-Terres de Lleida (SJD), amb la col·laboració de la UdL i l'IRBLleida (Lleida, 3 de març).
- Participació com a professor del Dr. Àngel Cuquerella al curs presencial *La reforma de la legislació civil i processal: provisió de suports per a l'exercici de la capacitat jurídica de les persones amb discapacitat*, organitzat per l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona (Barcelona, 10 de març).
- Participació com a ponent de la Dra. Mariona Cañisa al Primer Congrés de Justícia Feminista i Llibertat Sexual, organitzat per l'Observatori Català de la Justícia en Violència Masclista (Barcelona, 27 de març).

- Participació com a professor del Dr. Àngel Cuquerella a la sessió sobre psicopatia organitzada per la Clínica Psicològica de la Universitat de Barcelona (CPUB) (Barcelona, 12 d'abril).
- Participació de la Dra. Marisa Ortega al curs *La asistencia a detenidos. El nuevo protocolo de Estambul y el protocolo de reconocimiento de detenidos. Protocolo de actuación forense en casos de muerte en custodia*, amb la ponència "La autopsia en los casos de muerte en custodia: protocolo y analisis con especial mención de las muertes en prisión. Autopsia de los casos especiales: Agitación psicomotora y muerte en contención/retención. El informe médico-forense de autòpsia", organitzat pel Centre d'Estudis Jurídics del Ministeri de Justícia (Madrid, 17 d'abril).
- Participació del Dr. Alexandre Xifró al curs *La asistencia a detenidos. El nuevo protocolo de Estambul y el protocolo de reconocimiento de detenidos. Protocolo de actuación forense en casos de muerte en custodia*, amb la ponència "El nuevo protocolo de Estambul, consideraciones generales. La función asistencial del médico forense en caso de detenidos basada en la experiencia del servicio médico forense de Barcelona", organitzat pel Centre d'Estudis Jurídics del Ministeri de Justícia (Madrid, 18 d'abril).
- Participació com a ponent de la Dra. Marisa Ortega al SJD Barcelona Arrhythmia Meeting, organitzat per la Unitat d'Arrítmies, Malalties Cardíaques Hereditàries i Mort Sobtada de l'Hospital Sant Joan de Déu amb motiu del seu 25è aniversari (Barcelona, 14 i 15 d'abril).
- Pòster: "Estudio de los síntomas previos en la muerte súbita cardiaca. Resultados de un estudio prospectivo con múltiples fuentes de información". Youcef Azeli; Esther Granado-Font; Silvia Solà-Muñoz; Silvia García-Vilana; Eneko Barbería; Alfredo Bardají. XXVIII Congrés Nacional Català d'Urgències i Emergències, organitzat per la Societat Catalana de Medicina d'Urgències i Emergències (SOCMUE) (Tarragona, 20 i 21 d'abril).
- Pòster: "Influencia del corazón en las lesiones torácias óseas graves secundarias a la RCP". Silvia García Vilana; Vikas Kumar; Saurav Kumar; Inés Landín; Eneko Barbería; Youcef Azeli. XXVIII Congrés Nacional Català d'Urgències i Emergències, organitzat per la Societat Catalana de Medicina d'Urgències i Emergències (SOCMUE) (Tarragona, 20 i 21 d'abril).
- Pòster: "Atención inicial a la muerte súbita en el deporte durante la pandemia de Covid-19 en Cataluña". Youcef Azeli; Silvia Solà-Muñoz; Sonia Rio; Daniel Brotons; Yobanka Toledo; Marisa Ortega. XXVIII Congrés Nacional Català d'Urgències i Emergències, organitzat per la Societat Catalana de Medicina d'Urgències i Emergències (SOCMUE) (Tarragona, 20 i 21 d'abril).
- Participació com a ponent de la Dra. Mariona Cañisá al *Curs d'especialització per a l'assistència lletrada de víctimes de violència masclista*, de l'Il·lustre Col·legi de l'Advocació de Girona (Girona, 28 d'abril).
- XXXI Congreso Nacional SEAP-IAP, organitzat conjuntament per la Sociedad Española de Anatomía Patológica (SEAP), la Sociedad Española de Citología (SEC) i la Sociedad Española de Patología Forense (SEPAF) (Sevilla, 2-5 maig).
  - Comunicació oral: "Patrón de microfracturas en el traumatismo óseo vital I". Galtés, I.; Schwab, N.; Ortega, M.; Jordana, X.
  - Comunicació oral: "Patrón de microfracturas en el traumatismo óseo vital II". Schwab, N.; Galtés, I.; Ortega, M.; Jordana, X.
  - Comunicació oral: "Estudio de las alteraciones en la microvascularización cerebral y la expresión de la Acuoporina-4 en individuos fallecidos por traumatismo craneoencefálico grave: biomarcador de lesión cerebral?". Ortega, M.; Rodríguez-Baeza, A; Galtés, I.
  - Pòster: "Análisis descriptivo de los valores de troponinas t y estudio histopatológico en muertes de origen cardiovascular: utilidad en la patología forense". Villanueva Linares, Estela; Río Age, Sonia; Galtés Vicente, Joan Ignasi; Ortega Sánchez, Marisa; Gallego Herruzo, Geli; Defez Toran, Francisco Javier.
  - Pòster: "Hallazgos histopatológicos en una serie de casos de muerte súbita en el deporte". Río Aige, Sonia; Toledo Gallego, Yobanka; Ortega Sanchez, Marisa; Grazioli, Gonzalo; Barbería Marcalain, Eneko.

- Pòster: “Homicidios: variaciones en la técnica de apertura y evisceración del cadáver. Sala Mariscal, Cristina; Armando Aguilar, Evelyn; Arango Rodríguez, Montserrat; Fernández Company, Naila.
- Pòster: “La sección de histología y su importancia en la rápida obtención del informe histológico”. Arango Rodríguez, Montserrat; Armando Aguilar, Evelyn; Fernández Company, Naila; Sala Mariscal, Cristina; Crespo Alonso, Santiago; Rojas Soria, Rut María; García Maza, María Carmen; Manyanet López, Paula; García Sánchez, Gisela.
- Pòster: “Intoxicación por paracetamol, necrosis hepática y muerte por coagulación intravascular diseminada (CID)”. Armando Aguilar, Evelyn; Sala Mariscal, Cristina; Fernández Company, Naila; Manyanet López, Paula; García Sánchez, Gisela; Arango Rodríguez, Montserrat; Font Valsecchi, Gabriel.
- Pòster: “Infección por sars-cov-2: abordaje desde el ámbito de la medicina forense”. Fernández Company, Naila; Armando Aguilar, Evelyn; Sala Mariscal, Cristina; Manyanet López, Paula; García Sánchez, Gisela; Arango Rodríguez, Montserrat.
- Participació del Dr. Alexandre Xifró al curs *Impacte de la violència en la salut dels i les menors. Atenció infermera*, amb la xerrada “Paper de la medicina forense: intervenció medicoforense, processos de peritatge, exploració de menors i quan activar-la”, organitzat pel Col·legi d'Infermeres i Infermers de Barcelona (Barcelona, 11 de maig).
- Participació com a ponent de la Dra. Geli Gallego a la sessió científica *Toxicología clínica en el enfermo crítico* (GITAB), de la Societat Catalana de Medicina Intensiva i Crítica (SOCMIC), organitzada per la Fundació Espanyola de Toxicologia Clínica (FETOC) i la Societat Catalana de Medicina d'Urgències i Emergències (SOCMUE) (Barcelona, 14 de juny).
- Participació com a ponent del Dr. Eneko Barbería a la Jornada de Responsabilitat Professional i Seguretat del Pacient, organitzada pel Col·legi Oficial de Metges de Barcelona (Barcelona, 15 de juny).
- Participació com a ponent de la Dra. Inés Landín al curs *El Modelo Barnahus y la mejora de la práctica judicial con niños y niñas víctimas de abusos sexuales*, per a fiscals, jutges, advocats i lletrats de Tarragona, organitzat per Save de Children (Tarragona, 19 de juny).
- Participació com a ponent de la Dra. Elena Cano a les jornades *Protecció de les dones i llurs filles i fills front les violències masclistes a la jurisdicció penal*, organitzades per l'Observatori Català de la Justícia en Violència Masclista (Barcelona, 6 i 7 de juliol).
- Participació com a ponents de la Dra. Geli Gallego, la Dra. Eva Jolís i la Dra. Mariona Cañisà a la sessió *Pinchazos en espacio de ocio*, de la Societat Catalana de Medicina Legal i Toxicologia (Barcelona, 13 de juliol).
- Presentació de la Dra. Estela Villanueva del pòster “Sudden death in a 38 weeks pregnant women: a case report from the forensic and legal point of view” al 10th AECVP (Association for European Cardiovascular Pathology) Biennial Meeting (Pàdua, Itàlia, 12-23 de setembre).
- Participació de la Dra. Sara Milián com a professora al *Curs d'investigació i atenció a les víctimes de delictes contra la llibertat sexual*, organitzat per l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya (Mollet del Vallès, 26 de setembre).
- Presentació de la Dra. Lluïsa Barberà del pòster “Arqueology an autopsy: The case of the maqui Francisco Serrano Irazo” a la 11th Edition of the European Meeting on Forensic Archaeology, organitzada per ENFSI Forensic Archaeology Subgroup (Madrid, 28 i 29 de setembre).
- Participació com a ponent de la Dra. Inés Landín a la jornada per als alumnes de l'Escola Judicial sobre *Las pruebas periciales en el modelo Barnahus*, organitzada per Save de Children (Tarragona, 6 i 20 d'octubre).
- Participació com a ponents de la Dra. Elena Cano i el Dr. Eneko Barbería al curs *Nuevos retos en la respuesta pericial en los casos de violencia sobre la mujer, sobre niños, niñas y adolescentes. Hacia un entorno pericial basado en la eficacia, la innovación y la no victimización*, organitzat pel Centre d'Estudis Jurídics del Ministeri de Justícia (Alacant, 17 i 18 d'octubre).
- Presentació de la Dra. Amaia Martínez de la comunicació “Evolución i perfil sociodemogràfic de las muertes por suicidio en la provincia de Barcelona entre 2020-23. Problemas médico-legales

asociados” a les jornades científiques de l’Asociación Nacional de Médicos Forenses i de l’Asociación Galega de Médicos Forenses (Vigo, 19 i 20 d’octubre).

- Participació del Dr. Eneko Barbería a les XV Jornadas de Valoración del Daño Corporal, organitzades per Mapfre (Madrid, 26 d’octubre).
- Pòster: “Incidence, causes and warning symptoms of sudden cardiac death in the Mediterranean area. Results from a registry with multiple sources of information” (Youcef Azeli; Eneko Barbería; Inés Landín; Silvia García Vilana; Esther Granado Font; Silvia Solà Muñoz; Gil Bonet; Xavier Jiménez Fàbrega; Alfredo Bardají), presentat al Resuscitation 2023 (ERC-European Resuscitation Council- Congress) (Barcelona, 4-6 de novembre).
- Participació del Dr. Cuquerella a la taula rodona de la XXII Jornada de Salut Mental a Nou Barris, organitzada per l’Associació de Famílies per la Salut Mental de Nou Barris (Barcelona, 10 de novembre).
- Participació de la Dra. Marisa Ortega amb les ponències “Diagnóstico por la imagen en la enseñanza de la anatomía humana” i “Situación legislativa actual en Barcelona sobre la utilización de cuerpos” al XLIII Congreso Chileno de Anatomía. I Congreso Latinoamericano de Morfología Clínica. The First Joint Symposium Chilean/Korean of Anatomists. The First Joint Symposium Chilean (IFAA-FIPAE. (Santiago de Chile, 8-10 novembre).
- Comunicació: “Características clínicas de las paradas cardíacas extrahospitalarias secundarias a una trombosis coronaria aguda” (Youcef Azeli; Silvia Solà Muñoz; Xavier Jiménez Fàbrega; Ester Granado Font; Eneko Barbería; Alfredo Bardají), presentada al 6º Congreso Nacional del Consejo Español de la RCP (Salamanca, 10 i 11 de novembre).
- Participació com a ponent de la Dra. Anna Hospital al curs sobre odontologia forense organitzat per la Universitat de Toluca (Toluca, Mèxic, 11 de novembre).
- Comunicació oral: “Lesión penetrante en cráneo por proyectil no balístico”. Galtés, I.; Subirana, M.; Schwab, N.; Riesco, S.; Font, G.; Díaz, M. A.; Codina, A.; Doña-Fernández, A.; Garrido, X. XV Reunión Científica de la Asociación Española de Antropología y Odontología Forense (Madrid, 9-14-novembre).
- Comunicació oral: “Patrón de fractura por proyectil de arma de fuego en hueso largo”. Schwab, N.; Galtés, I.; Jordana, X.; Monreal, J.; Soler, J.; Vega, M.; Garrido, X.; Brillas, P.; Savio, A. XV Reunión Científica de la Asociación Española de Antropología y Odontología Forense (Madrid, 9-14-novembre).
- Comunicació oral: “Los estudios complementarios de la fosa común 126 de Paterna (Valencia)”. Serrulla, F.; Armentano, N.; Galtés, I.; Busquets, F.; Canales, L.; Benet, J.; Ramos, J.; Herrasti, L.; Etxeberria, F. XV Reunión Científica de la Asociación Española de Antropología y Odontología Forense (Madrid, 9-14 novembre).
- Comunicació oral: “La importancia de la antropología de campo: el caso de la exhumación de Cipriano Martos”. Armentano, N.; Benet, J.; Canales, L.; Florensa, F.; Ramos, J.; Amaya, C.; Galtés, I. XV Reunión Científica de la Asociación Española de Antropología y Odontología Forense (Madrid, 9-14 novembre).
- Comunicació oral: “Investigación forense en el Valle de Cuelgamuros: identificación de las víctimas de Pajares de Adaja y Naval Moral de la Sierra (Ávila)”. Albarrán, C.; Aleman, I.; Alonso, A.; Barrio, P. A.; Cabrerizo, E.; Coch, C.; Dorado, E.; Etxeberria, F.; Ferrándis, F.; Galtés, I.; González-Albo, M. C.; Herrasti, L.; Junquera, S.; Martín, P. et al. XV Reunión Científica de la Asociación Española de Antropología y Odontología Forense (Madrid, 9-14 novembre).
- Participació com a ponent del Dr. Cuquerella a la I Jornada de Justícia Restaurativa per a Persones amb Trastorns Neuroconductuals (TAEF, TDAH sever i altres), organitzada per l’Associació TDAH-TEAF Lleida i altres trastorns (Lleida, 15 de novembre).
- Participació com a ponents de la Dra. Marisa Ortega i el Dr. Eneko Barbería a la II Jornada sobre Cardiopaties Familiars i Síndromes Associades a Mort Sòbta (Hospital Clínic de Barcelona, 15 de novembre).

- Ponència en línia de la Dra. Marisa Ortega i el Dr. Eneko Barbería al II Simposi Internacional de Mort Sobtada Cardiovascular, organitzat pel Grupo de Investigación en Muerte Súbita (L'Habana, Cuba, 15-17 de novembre).
- Participació com a ponent del Dr. Eneko Barbería al curs de formació continuada *Mort sobtada*, organitzat per la Societat Catalana de Cardiologia (Hospital Verge de la Cinta de Tortosa, 17 de novembre).
- Conferència de la Dra. Elena Cano: "Informes de valoració integral de les víctimes de violència de gènere i masclista", a l'II·lustre Col·legi d'Advocats de Sabadell (Sabadell, 23 de novembre).
- Participació com a ponent de la Dra. Sonia Río a la jornada Cardiologia i Esport, organitzada pel Consell Català de l'Esport (Barcelona, 24 de novembre).
- Participació com a ponent de la Dra. Geli Gallego a la I Jornada sobre Seguretat Viària: "L'horitzó de la seguretat viària. Reptes en el segle XXI", organitzada per l'Escola de Prevenció i Seguretat Integral de la Universitat Autònoma de Barcelona (Barcelona, 24 de novembre).
- Participació com a ponent de la Dra. Geli Gallego al 29è Fòrum Barcelona de Seguretat Viària sobre "La conducció temerària: la influència de l'alcohol i les drogues" (Barcelona, 30 de novembre).
- Participació del Dr. Ignasi Galtés com a ponent al *Curso-taller on line sobre disecció anterior y posterior del cuello*, amb la ponència "Abordaje de la arteria vertebral y de la parte posterior del cuello", organitzat per l'Asociación Española de Antropología y Odontología Forense i l'Asociación Galega de Médicos Forenses (en línia, desembre).

L'IMLCFC rep el premi del Consell Català de Ressuscitació

16/6/2023 Medicina legal

L'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya (IMLCFC), juntament amb el Servei d'Emergències Mèdiques (SEM) i l'Hospital Joan XXIII de Tarragona, ha rebut el premi del Consell Català de Ressuscitació de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i de Balears a la Millor Comunicació 2023 per l'estudi "Epidemiologia de la Mort Sobtada Cardíaca a l'Àrea Mediterrània".

Aquest estudi s'emmarca dins del projecte *Recapta*, un estudio prospectiu multidisciplinari de la mort sobtada que integra diverses fonts d'informació. L'estudi de la mort sobtada és una de les línies de recerca de l'IMLCFC i el principal tipus de mort sotmesa a autòpsia forense, motiu pel qual l'IMLCFC ha creat recentment una Unitat de Mort Sobtada que permetrà anar més enllà en l'abordatge de la mort sobtada, coordinar-nos amb altres

dispositius assistencials i institucions, millorar l'atenció a les famílies i reforçar la recerca.

Data d'actualització: 15.6.2023

Departament de Justícia, Drets i Memòria

Administració de justícia Qui som Persones Què em cal saber Què necessito

Inici > Administració de justícia > Què em cal saber > Notícies > Participació de l'IMLCFC en dos congressos europeus

Participació de l'IMLCFC en dos congressos europeus

25/10/2023 Medicina legal

L'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya (IMLCFC) va participar la setmana del 25 al 30 del passat mes de setembre en dos congressos europeus de reconegut prestigi. La Dra. Estela Villanueva, metgessa forense de la Divisió de Barcelona ciutat i l'Hospitalet del Llobregat de l'IMLCFC, va presentar un pòster al 10th Biennial Meeting de l'Association of European Cardiovascular Pathology (<https://aecvp.org/aecvp-meeting-padua-2023/>) que es va dur a terme entre el 21-23 de setembre a la ciutat de Padua (Itàlia). La Dra. Cristina Basso és la presidenta de l'Association of European Cardiovascular Pathology (<https://aecvp.org/>) i és una de les referents internacionals en la patologia cardiovascular relacionada amb la mort sobtada, mort sobtada sobre la qual l'IMLCFC ha creat una Unitat específica.

També a finals del mes de setembre, concretament entre els dies 27 al 30 de setembre, es va dur a terme a Madrid l'11th European Meeting on Forensic Archeology, organitzat per ENFSI (European Network of Forensic Science Institutes). La Dra. Lluïsa Barberà, metgessa forense de la Divisió de Terres de l'Ebre de l'IMLCFC va participar amb un pòster sobre els treballs del cas del maqui conegut com "El Rubio". El Director de l'IMLCFC, el Dr. Eneko Barbería, també formava part del comitè científic d'aquesta reunió europea.

Data d'actualització: 25.10.2023

4.2. Docència a màsters universitaris de Catalunya i altres col·laboracions

- **Universitat de Barcelona**

- Postgrau en Toxicologia Forense
F. Javier Defez i Geli Gallego

- Màster en Ciències Forenses
Diversos professionals

- Màster en Antropologia Biològica
Dra. Anna Hospital

- **Universitat Rovira i Virgili**

- Màster en Física, Química i Genètica Forense
Octubre-desembre. H. Martin, R. Zayas

- **Universitat Autònoma de Barcelona i Escola de Prevenció i Seguretat Integral**

- Postgrau en Investigació, Gestió dels Accidents de Trànsit i Seguretat Viària
Especialització en detecció de substàncies psicòtropes
Juny, novembre 2023. Curs. Javier Defez i Geli Gallego

- **Universitat Internacional de Catalunya**

- Màster universitari en Psicopatologia Legal, Forense i Criminològica
À. Cuquerella, E. Barbería

- Diploma en Odontologia Legal i Forense
Gener-Juliol. A. Hospital, J. M. Martínez Calcerrada, M. Cañisá, S. Crespo, H. Martínez, M. Ortega, E. Barbería.

- **Escola Judicial del Consell General del Poder Judicial**

Participació de diversos professionals de l'Institut en les activitats de formació inicial de la 73a promoció de l'Escola Judicial (medicina legal, criminalística, trasplantaments i assistència a autòpsies).

- **Programa formatiu 2023 de l'Asociación Pro-Búsqueda de Niñas y Niños Desaparecidos d'El Salvador**

Programa "Dignificació, apoderament i resiliència de les víctimes de desaparició forçada a El Salvador i Guatemala", executat per Reds (Red de Solidaridad para la Transformación Social) amb finançament de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament.
Juny-octubre 2023. Participació de diversos professionals.

4.3. Formació continuada

El programa de formació continuada per al col·lectiu de metges forenses previst per a l'any 2023, que organitza el Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada (CEJFE), va consistir en la formació següent:

4.3.1. Programa formatiu per al col·lectiu de metges forenses

Els cursos duts a terme en cadascun dels dos semestres van ser els següents:

Codi	Títol	Lloc i modalitat	Persones destinatàries	Calendari
20/01/01/2023	La intervenció dels/les professionals de medicina forense en la jurisdicció social	En línia	Metges/esses forenses	Del 20 de febrer al 3 d'abril
20/02/01/2023	Descripció de les troballes bàsiques en patologia macroscòpica	En línia	Metges/esses forenses i tècnics/ques especialistes en patologia forense	1 i 3 de març
20/03/01/2023	Intoxicació per medicaments III: analgèsics, antiinflamatoris i altres	En línia	Metges/esses forenses, tècnics i facultatius del laboratori, i infermera	28 i 31 de març
20/04/01/2023	Aspectes medicolegals de l'avaluació del testimoni en la persona adulta, criteris psicològics i metodològics	En línia	Metges/esses forenses i psicòleg/òloga	19 i 21 d'abril
20/05/01/2023	Avaluació forense víctimes de tràfic d'éssers humans	Presencial CEJFE	Metges/esses forenses i psicòleg/òloga	19 i 22 de maig
20/06/01/2023	Aspecte teòrics i pràctics del Trastorn del joc	En línia	Metges/esses forenses i psicòleg/òloga	7 i 9 de juny

Codi	Títol	Lloc i modalitat	Persones destinatàries	Calendari
20/20/1/23	L'actuació professional en l'actual context de la discapacitat. La consideració judicial i forense en l'aplicació de la Llei 8/2021	En línia	Metges/esses forenses i psicòleg/òloga	27 de setembre
20/7/1/2023	Mort sobtada de l'adult	Presencial CEJFE	Metges/esses forenses, tècnics de patologia, tècnics i facultatius de laboratori	29 de setembre
20/8/1/2023	Avaluació medicoforense de víctimes d'agressió grupal	En línia	Metges/esses forenses i psicòleg/òloga	9 i 11 d'octubre
20/9/1/2023	Que fem mentre esperem el SEM?	Presencial IMLCFC	Metges/esses forenses, tècnics en patologia i infermera	25 d'octubre
20/10/1/2023	Avaluació de la psicopatia amb la seva versió de cribatge Psychopathy Checklist: Screening Version (PCL:SV)	En línia	Metges/esses forenses i psicòleg/òloga	15 i 17 de novembre

En el marc de les actuacions de formació dutes a terme per l'Observatori Català de la Justícia en Violència Masclista, es van portar a terme les activitats següents:

- *Jornada d'actualització en funcionalitats del sistema VioGén* (10 març 2023), adreçada a metges forenses
- *Valoració del risc en violències sexuals* (novembre 2023).

Adreçades a metges forenses i altres professionals de l'àmbit jurídic:

- *Abordatge psicojurídic de la violència sexual arran de la Llei orgànica 10/2022, de 6 de setembre, de garantia integral de la llibertat sexual* (setembre-octubre 2023).
- *Interseccionalitats en les violències masclistes: tràfic d'éssers humans, matrimonis forçats i mutilació genital femenina* (octubre 2023).

4.3.2. Sessions clíniques de l'IMLCFC

Codi	Títol	Lloc i modalitat	Persones destinatàries	Calendari
20/11/01/2023	Gestió i anàlisi de mostres de microbiologia	En línia	Metges/esses forenses, facultatius, tècnics i auxiliars de laboratori	24 de febrer
20/12/01/2023	L'acetàbul, el delator del temps	En línia	Metges/esses forenses	17 de març
20/13/01/2023	La fotografia en l'aixecament de cadàver	En línia	Metges/esses forenses	14 d'abril
20/14/01/2023	El cocaetilè	En línia	Metges/esses forenses, facultatius, tècnics i auxiliars de laboratori	28 d'abril
20/15/01/2023	Unificació de criteris diagnòstics en la mort sobtada cardiogènica.	En línia	Metges/esses forenses i tècnics/ques en patologia forenses	26 de maig
20/16/01/2023	Punxades en espais d'oci	En línia	Metges/esses forenses, facultatius, tècnics i auxiliars de laboratori	23 de juny

Codi	Títol	Lloc i modalitat	Persones destinatàries	Calendari
20/17/1/2023	Covid Persistent	En línia	Metges/esses forenses	15 de setembre
20/18/1/2023	Problemes medicolegals en anàlisi toxicològiques en casos de putrefacció	En línia	Metges/esses forenses, facultatius, tècnics i auxiliars de laboratori	20 d'octubre
20/19/1/2023	Codificació de causes de mort més freqüents en patologia forense seguint el CIE10	En línia	Metges/esses forenses i tècnics/ques en patologia forenses	10 de novembre

Altra formació

El CEJFE va gestionar també la formació específica adreçada al col·lectiu TEPF, que va consistir en els cursos següents:

- *Estratègies i habilitats per fomentar el treball en equip per a tècnics especialistes en patologia forense.* Del 14 de setembre al 3 d'octubre

Grups de treball i comunitats de pràctica

- Comunitat de pràctica sobre capacitat civil

Aquest grup de treball ha estat finalitzant el document [Protocol de l'Institut de Medicina Legal sobre l'aplicació de la Llei 8/2021](#) sobre l'actualització de la valoració medicoforense en l'aplicació de la Llei 8/2021, de 2 de juny, per la qual es reforma la legislació civil i processal per al suport a les persones amb discapacitat en l'exercici de la seva capacitat jurídica.

- Grup de treball sobre successos amb víctimes múltiples

Després de rebre les al·legacions de Protecció Civil, ha finalitzat els seus treballs durant el 2023 amb l'elaboració del [Pla d'actuació de l'IMLCFC davant successos amb víctimes múltiples](#), un document en què s'incorpora legislació estatal i altres protocols sobre la matèria.

Es posa de manifest la necessitat de coordinació interdepartamental amb els protocols corresponents. És important disposar d'aquest protocol per tal de poder buscar espais idonis i per establir la coordinació amb Protecció Civil.

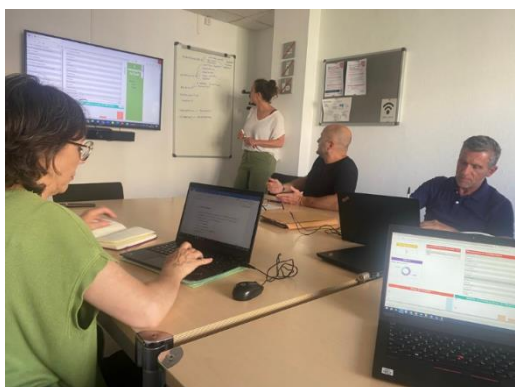
- Grup de treball sobre el [Protocol d'intervenció medicoforense en víctimes de violències sexuals de l'IMLCFC](#)

Aquest grup, creat a l'Observatori Català de la Justícia en Violència Masclista, ha estat coordinat per la Dra. Elena Cano Rodríguez i té com a objectiu l'actualització de la valoració medicoforense en l'aplicació de la Llei orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i adolescència davant la violència.

- Grup de treball per a l'elaboració del codi ètic de l'IMLCFC

Aquest grup va iniciar els seus treballs en data 1 de juny, amb representants de tots els perfils professionals de l'Institut, amb la coordinació d'Isidre Obregon –de la Direcció General de Bon Govern, Innovació i Qualitat Democràtiques– i el consultor Marcel Cano –professor d'ètica a la UB.

El punt de partida va ser una enquesta sobre el projecte de codi ètic a tot el personal de l'IMLCFC.

4.4. Pràctiques d'institucions externes a l'IMLCFC

Durant l'any 2023 es van portar a terme a l'IMLCFC pràctiques d'alumnes dels estudis següents:

- 3 alumnes del cicle formatiu de Gestió Administrativa Orientada a l'Àmbit Jurídic
- Alumnes del cicle formatiu superior d'Anatomia Patològica i Citodiagnòstic a les divisions de Girona i Tarragona
- Alumna del cicle formatiu superior en Química, de l'Escola Santa Maria dels Apòstols, al Servei de Laboratori Forense
- Alumnes del màster universitari en Genètica, Física i Química Forense, de la Universitat Rovira i Virgili (Servei de Laboratori Forense)

4.5. Projectes de recerca

La Comissió de Formació i Recerca de l'IMLCFC també té atribuïdes les funcions d'impulsar les tasques d'investigació i proposar els projectes d'investigació de l'Institut.

Els projectes de recerca de l'IMLCFC analitzats durant el 2023 han estat els següents:

- "Estudi de les morts amb sospita d'intoxicació per monòxid de carboni a Catalunya durant els últims 10 anys"
- "Estudi sistematitzat dels familiars de les persones que presenten una mort sobtada a les Terres de l'Ebre"

El 14 de juny de 2023 es va dur a terme al CEJFE una jornada de recerca en ciències forenses en la qual es van presentar els resultats dels dos estudis que van obtenir una beca de recerca en la convocatòria de 2022:

- "Anàlisi descriptiva sobre una mostra de persones detingudes que han rebut assistència medicoforense a la ciutat de Barcelona"
- "Estudi de les fractures d'os llarg per projectil d'arma de foc"

4.6. Participació en projectes competitius i finançats

Beques del CEJFE

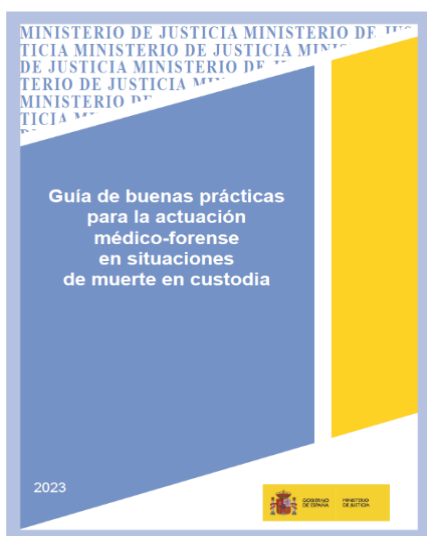
En la convocatòria d'ajuts a la investigació 2023 del CEJFE, mitjançant la [Resolució JUS/83/2023](#), de 16 de gener, es va concedir dins l'àmbit de l'Administració de justícia i el dret civil català una beca als següents projectes de professionals de l'IMLCFC:

- "Coerció sexual en la violència de gènere: utilitat de la Sexual Coercion in Intimate Relationships Scale (SCIRS) en les valoracions medicoforense". Autores: Maria Cristina Garcia Garcia, Antonia Bertomeu Ruiz, Jordina Corrons Perramon, Gemma Matas Heredia, Anna A. Mateu Vidal i Montserrat Vilella Sanchez.

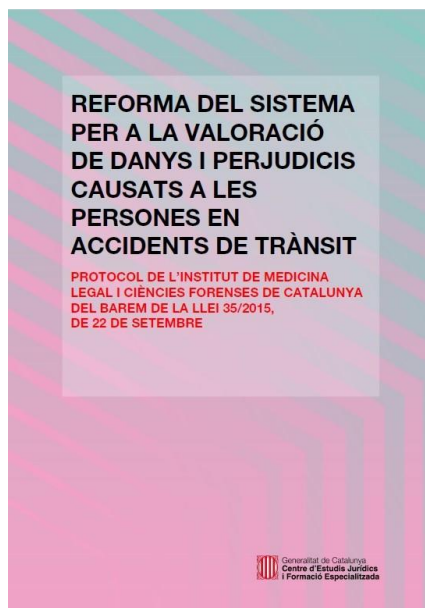
- “Anàlisi i implementació d’indicadors de qualitat en l’activitat del Servei de Laboratori Forense”. Autors: Geli Gallego, F. Javier Defez, Jaume Viladegut, Carlota Guede.
- “Proposta d’intervenció en casos d’homicidi sexual: un estudi de les seves característiques, reptes en la seva gestió i reincidència postencarcerament”. Autors: Àngel Cuquerella Fuentes, Marian Martínez García, Rosa Viñas Racionero i Núria Querol Viñas.

4.7. Publicacions. Articles de metges forenses

Publicacions

El mes de gener de 2023 el Consell Medicoforense va publicar la *Guía de buenas prácticas para la actuación médico-forense en situaciones de muerte en custodia*, en la qual ha col·laborat la Dra. Marisa Ortega, cap del Servei de Patologia Forense de l’Institut.

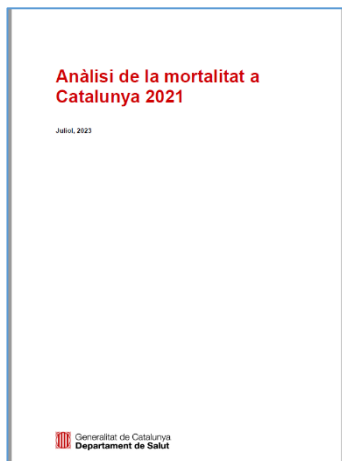

El mes de maig es va presentar el protocol de l’IMLCFC per a la valoració de danys i perjudicis causats a les persones en accidents de trànsit.

[Versió en català](#)

[Versió en castellà](#)

- Col·laboració amb la Direcció General de Planificació i Recerca en Salut, facilitant dades estadístiques d'interès

El mes de juliol de 2023 el Departament de Salut va publicar l'informe anual de la mortalitat a Catalunya - 2021, en format PDF i taules en format Excel.

[Anàlisi de la mortalitat a Catalunya - 2021](#)

[Anàlisi de la mortalitat a Catalunya - 2021 \(gencat.cat\)](#)

[Annex de taules](#)

[Evolució de la mortalitat a Catalunya 1983-2021](#)

Per a l'elaboració d'aquestes dades es tenen en compte també les dades de les defuncions judicials, que es consulten a l'IMLCFC.

A partir de l'any 2020, la informació de les causes de defunció amb intervenció legal la faciliten els forenses directament a través d'una aplicació web (IML-web) del Ministeri de Justícia, i es contrasta a l'IMCFC en alguns casos per millorar-ne l'exhaustivitat i la qualitat.

- Col·laboració amb el Servei Català de Trànsit en la recollida de dades que consten a *l'Anuari estadístic d'accidents de trànsit a Catalunya*

[Estadístiques generals sobre accidentalitat, alcohol i drogues. Servei Català de Trànsit](#)

L'any 2023 el Servei Català de Trànsit va publicar [l'Anuari estadístic d'accidents de trànsit a Catalunya 2022](#).

Aquest anuari es pot consultar també en altres idiomes, com [l'aranès](#), el [castellà](#) i l'[anglès](#).

Nota de premsa del Servei Català de Trànsit (08.07.2023)

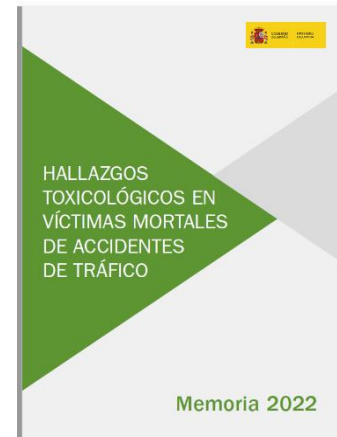
[El 39 % dels conductors o vianants morts el 2... - Govern.cat](#)

- Institut Nacional de Toxicologia i Ciències Forenses (INTCF)

Col·laboració en l'estudi i publicació d'[Hallazgos toxicológicos en víctimas mortales de accidentes de tráfico](#) de l'any 2022, facilitant les dades d'anàlisi toxicològiques de Catalunya dutes a terme pel Servei de Laboratori Forense de l'IMLCFC. La presentació pública de l'estudi es va fer el 2023.

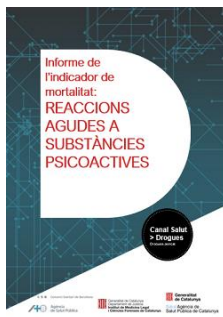
(Versió en anglès de l'estudi: [Toxicological Findings in road traffic fatalities 2022 Annual report](#)).

També s'han facilitat les dades de l'any 2023, que han estat publicades el 2024.

- Subdirecció General de Drogodependències

Col·laboració en l'estudi anual de l'*Informe de mortalitat: reaccions agudes a substàncies psicoactives*.

El desembre de 2023 es va publicar l'informe corresponent a l'any 2021: [Informe de l'indicador de mortalitat. REACCIONS AGUDES A SUBSTÀNCIES PSICOACTIVES. Any 2021 \(gencat.cat\)](#)

Articles en revistes i publicacions científiques

A continuació s'indiquen els articles publicats per professionals de l'IMLCFC (marcats en color blau), d'acord amb la recopilació efectuada per la biblioteca de l'IMLCFC:

[Barbería, E.](#); [Martín-Fumadó, C.](#); [Xifró, A.](#); [Gómez-Durán, E. L.](#); [Arimany-Manso, J.](#); [Pujol-Robinat, A.](#) "Revista Española de Medicina Legal solo en formato online". *Rev Esp Med Leg.* 2023; 49(3):79-81. <https://doi.org/10.1016/j.reml.2023.09.003>

[Cabús, R. M.](#); [Barberà, L.](#); [Salort, B.](#); [Sánchez, I.](#); [Soler, N.](#); [Barbería, E.](#); [Medallo, J.](#); [Hospital, A.](#); [Ortigosa, J. F.](#); [Vidal, C.](#); [Landín, I.](#); [Albiol, M.](#); [Chavarría, L.](#); [Vaquero, L.](#); [Álvarez, R.](#); [Muñoz, C.](#); [Nieto, R.](#) "Intervención forense en el accidente de autobús con 13 víctimas mortales en Freginals, Tarragona, España". *Rev Esp Med Leg.* 2023; 49(2):71-78. <https://doi.org/10.1016/j.reml.2023.03.001>

[Cano, E.](#); [Mateu, A.](#); [Bertomeu, A.](#); [Xifró, A.](#) "Víctimas de trata de seres humanos: una realidad emergente en medicina forense". *Rev Esp Med Leg.* 2023; 49(4):123-4. <https://doi.org/10.1016/j.reml.2023.10.004>

- Casadesús, J. M.; Nieto-Moragas, J.; Serrando, M. T.; Boadas-Vaello, P.; Carrera, A.; Aguirre, F.; Tubbs, R. S.; Reina, F. "Pulmonary barotrauma in SCUBA diving-related fatalities: a histological and histomorphometric analysis". *Forensic Sci Med Pathol*. 2023; 19(4):541-550. <https://doi.org/10.1007/s12024-022-00567-1>
- Gutiérrez-Martín, D.; Marquès, M.; Pons-Escoda, A.; Vidal, N.; Bruna, J.; Restrepo-Montes, E.; López-Serna, R.; García-Sayago, F.; Majos, C.; Gago-Ferrero, P.; Gil-Solsona, R. "Tumoral and normal brain tissue extraction protocol for wide-scope screening of organic pollutants". *MethodsX*. 2023; 10:102069. <https://doi.org/10.1016/j.mex.2023.102069>
- Keller, T.; Desgraz, B.; Lossois, M.; Baccino, E.; Casadesus, J. M.; Tuchtan, L.; Piercecchi, M. D.; Klinguer, P.; Zarattin, M.; Gassend, J. L.; Varlet, V. "Multicentric case series of scuba diving fatalities: The role of intracardiac gaseous carbon dioxide in the forensic diagnosis". *Forensic Sci Int*. 2023; 352:111845. <https://doi.org/10.1016/j.forsciint.2023.111845>
- Martínez-Barrios, E.; Grassi, S.; Brión, M.; Toro, R.; César, S.; Cruzalegui, J.; Coll, M.; Alcalde, M.; Brugada, R.; Greco, A.; Ortega-Sánchez, M. L.; Barbería, E.; Oliva, A.; Sarquella-Brugada, G.; Campuzano, O. "Molecular autopsy: Twenty years of post-mortem diagnosis in sudden cardiac death". *Front Med (Lausanne)*. 2023; 10:1118585. <https://doi.org/10.3389/fmed.2023.1118585>
- Montero, J. M.; González, J.; Andreu, E.; Grijalba, M.; Xifró, A.; Santos V. "Adaptación del protocolo de Estambul a los procesos de evaluación de detenidos en los Institutos de Medicina Legal y Ciencias Forenses". *Cuad Med Forense*. 2023; 26(1):61-66. <https://doi.org/10.59457/cmef.2023.26.01.org.05>
- Ortega, M.; Barbería, E. "La necropsia medicolegal en pediatría. On? Com? Circuit únic a Catalunya?". *Pediatr Catalan*. 2023; 83(3): 83(3):125-127.
- Peraire, M.; Cantos, P.; Sampedro-Vidal, M.; Bonet-Mora, L.; Arnau-Peiró, F. "Caracterización del trastorno del espectro autista dentro de prisión". *Rev Esp Sanid Penit*. 2023; 25(1):30-39. <https://doi.org/10.18176/resp.00064>
- Pereda-Nuñez, A.; Manresa, M.; Webb, S. S.; Pineda, B.; Espuña, M.; Ortega, M.; Rodríguez-Baeza, A. "Pelvic + Anatomy: A new interactive pelvic anatomy model. Prospective randomized control trial with first-year midwife residents". *Anat Sci Educ*. 2023; 16(5):843-857. <https://doi.org/10.1002/ase.2304>
- Sánchez-Molina, D.; Galtés, I.; García-Vilana, S.; Velázquez-Ameijide, J. "A probabilistic model for murder weapon identification using stab-marks in human ribs". *Int J Legal Med*. 2023; 137(5):1555-1567. <https://doi.org/10.1007/s00414-022-02933-8>
- Schwab, N.; Galtés, I.; Winter-Buchwalder, M.; Ortega-Sánchez, M.; Jordana, X. "Osteonal Microcracking Pattern: A Potential Vitality Marker in Human Bone Trauma". *Biology (Basel)*. 2023; 12(3):399. <https://doi.org/10.3390/biology12030399>
- Subirana-Domènech, M.; Martínez-Alcázar, H. "Muerte por sangrado umbilical en el adulto". *Rev Esp Med Leg*. 2023; 49(4):164-165. <https://doi.org/10.1016/j.reml.2023.04.004>
- Subirana-Domènech, M.; Anglada-Gotor, D.; Martínez-Alcázar, H. "Embolismo gaseoso iatrogénico". *Rev Esp Med Leg*. 2023; 49(3):118-119. <https://doi.org/10.1016/j.reml.2023.02.001>
- Taranilla, A. M.; Milián, S.; Badía, M. A.; Pujol-Robinat, A. "Experiencia y problemas médico-forenses en la estimación forense de la edad en menores no acompañados en Barcelona". *Bol Galego Med Leg Forense*. 2023; 32:39-48.
- Taranilla, A. M.; Pujol-Robinat, A.; Badía, M. A.; Milián, S.; Martínez-Alcázar, H.; Pomés, J.; Oleaga, L.; Xifró, A. "Forensic age estimation in Barcelona: analysis of expert reports issued between 2011 and 2018". *Int J Legal Med*. 2023; 137(2):395-402. <https://doi.org/10.1007/s00414-022-02926-7>

Trias, M. E.; Guardia, R.; Trias, R. "Tratamiento de la información de violencia de género. Con aportaciones de la inteligencia artificial". *Rev Esp Med Leg.* 2023; 50(1):29-39. <https://doi.org/10.1016/j.reml.2023.04.002>

5. Unitat Docent de Medicina Legal i Forense

Amb l'entrada en vigor del Reial decret 704/2020, de 28 de juliol, l'IMLCFC es va acreditar provisionalment com a Unitat Docent de l'especialitat de Medicina Legal i Forense, d'acord amb la Resolució de 7 de juliol de 2021 de la Direcció General d'Ordenació Professional del Ministeri de Sanitat, amb una capacitat docent d'1 resident per any.

Un cop aprovat el POE definitiu de l'especialitat de Medicina Legal i Forense mitjançant l'Ordre PCM/997/2022, de 18 d'octubre (BOE de 22.10.2022), es va tramitar l'expedient d'acreditació definitiva segons les instruccions que havia donat el Ministeri de Sanitat.

Finalment, en data 15.02.2023 es va dictar la Resolució de la Direcció General d'Ordenació Professional del Ministeri de Sanitat d'acreditació com a Unitat Docent de l'especialitat de Medicina Legal i Forense amb una capacitat de 4 places de residents anuals.

La Comissió de Docència de la Unitat Docent, constituïda el 2022, està formada pels membres següents:

- Dr. Ignasi Galtés Vicente, nomenat per la Direcció de l'IMLCFC en data 27.10.2020 cap d'estudis de la Unitat Docent i, com a tal, president de la Comissió
- Dra. Montserrat Vilella Sánchez, tutora acreditada per la Resolució del Departament de Salut de data 25.03.2022 i vicepresidenta de la Comissió
- Dra. Amaia Martínez Suescun, resident incorporada a la Unitat Docent en data 31.05.2022 (proves selectives convocades per l'Ordre SND/948/2021)
- Dra. Marisa Ortega Sánchez, vocal designada en representació de la Direcció de l'IMLCFC
- Dra. Irene Cabello Zamora, vocal en representació d'altres nivells hospitalaris, cap d'estudis i presidenta de la Comissió de Docència de l'Hospital Universitari de Bellvitge
- Dra. Maria del Carmen Gomila Moreno, vocal nomenada en representació del Departament de Salut per la Resolució de data 21.07.2022 de la directora de la Direcció General de Professionals de la Salut
- Sr. Daniel Castaño García, gerent de l'IMLCFC i secretari de la Comissió

Mitjançant l'Ordre [SND/840/2022](#), de 26 d'agost, del Ministeri de Sanitat, per la qual s'aprova l'oferta de places i la convocatòria de proves selectives 2022 per a l'accés l'any 2023 a places de formació sanitària especialitzada per a les titulacions universitàries de grau/licenciatura de Medicina, es va convocar la plaça acreditada provisionalment de la Unitat Docent de l'especialitat de Medicina Legal de l'IMLCFC, que es va incorporar el mes de maig de 2023.

La resident que es va incorporar l'any 2022 (convocatòria segons [l'Ordre SND/948/2021](#), de 8 de setembre, del Ministeri de Sanitat) ha continuat la formació com a R2.

La Unitat Docent de Medicina Legal i Forense de l'IMLCFC formarà cada any 4 metges especialistes pel sistema MIR

6/3/2023 **Medicina legal**

El passat dia 15 de febrer el Ministeri de Sanidad va acreditar la Unitat Docent de Medicina Legal i Forense de l'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya (IMLCFC) amb una capacitat docent de 4 places de resident per any.

Aquesta acreditació culmina un procés que es va iniciar a l'any 2020 amb la publicació del RD 704/2020, de 28 de juliol, que estableix l'accés al títol de metge/essa especialista en medicina legal i forense pel sistema de residència.

A l'octubre de 2020 es va presentar la sol·licitud d'acreditació i després d'un Acord de Govern per establir les bases de col·laboració i coordinació per a la formació necessària per obtenir el títol de metge especialista en medicina legal i forense pel sistema de residència, en les mateixes condicions que la resta d'especialistes en ciències de la salut, a Catalunya.

En aquests moments estan acreditats 10 instituts de medicina legal i ciències forenses a l'Estat; l'IMLCFC, però, és l'únic que ho està amb una capacitat per a més d'una plaça de resident.

La formació

Es tracta d'una Unitat Docent on el primer any les persones residents estan a dispositius docents assistencials (Hospital Universitari de Bellvitge i Hospital de Sant Joan de Déu), i els tres anys següents el seu itinerari és als serveis de l'IMLCFC.

Durant aquest 4 anys de formació la persona resident ha d'adquirir un conjunt de competències transversals, comunes a totes les especialitats en ciències de la salut i unes competències específiques en medicina legal i forense als dominis de clínica medicolegal i forense, psiquiatria legal i forense, patologia forense, laboratori forense i dret mèdic, legislació sanitària i ètica clínica.

Data d'actualització: 6.3.2023

L'IMLCFC, acreditat com a Unitat Docent de Medicina Legal i Forense

19/5/2023 **Medicina legal**

A partir de l'entrada en vigor del Reial Decret 704/2020, de 28 de juliol, pel qual s'estableix l'accés al títol de metge especialista en medicina legal i forense pel sistema de residència, l'IMLCFC va ser acreditat com a Unitat Docent de Medicina legal i forense.

Aquesta unitat disposa de diversos dispositius docents associats, principalment l'Hospital Universitari de Bellvitge i l'Hospital de Sant Joan de Déu, on els nostres residents realitzen rotacions específiques durant el primer any de residència.

Cada any es fa l'oferta de places per començar els programes de formació d'acord amb la capacitat docent acreditada, les disponibilitats pressupostàries i les necessitats socials. L'oferta de places a l'IMLCFC per a la convocatòria del proper 2023 és de 2 places de formació sanitària especialitzada.

Més informació

Data d'actualització: 19.5.2023

Visita de la consellera a la Unitat Docent MIR

https://www.elnacional.cat/ca/societat/amaia-carina-primeres-mir-forenses-catalunya-impressiona-mes-persona-viva-morta_1118046_102.html

Amaia i Carina, les primeres MIR forenses a Catalunya: "Impressiona més la persona viva que la morta"

Amaia Martínez Saescun i Carina Fuentes expliquen l'experiència de ser les primeres MIR forenses a Catalunya

Mayte Piulachs

Foto: **Carlos Baglietto**

Barcelona. Diumenge, 5 de novembre de 2023. 05:30

Amaia Martínez Suescun, de 26 anys i de Navarra, i Carina Fuentes, de 34 anys i de la Pobla de Segur, són les primeres metgesses MIR (metge intern resident) de medicina forense que acull Catalunya, amb l'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya (IMLCFC), situat a Barcelona, acreditat com a Unitat Docent pel Ministeri de Sanitat. Fins l'any passat, l'especialitat de Medicina Legal i Forense només es podia realitzar a través d'escoles de formació, sense poder treballar alhora que el metge es forma (l'anomenada residència), com a la resta d'especialitats. Una reforma legal, força temps reclamada, ha permès aquest canvi i en la convocatòria de l'examen MIR de 2022 ja es van incloure aquestes unitats formatives de medicina forense, tot i que només amb 8 places a tot l'Estat espanyol. Amaia va ocupar la primera a Catalunya i Carina, la segona i única que s'ofereix a l'IMLCFC aquest any. El director de l'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya, Eneko Barbería, explica que amb aquest programa es persegueix formar bons professionals i alhora "transformar l'Institut" perquè es mantingui pioner i es doti del millor equip i, per això, el Departament de Justícia sufragava la unitat docent forense, que inclou el sou de les metgesses, fixat per llei. L'any que ve l'IMLCF preveu oferir dues places i, més endavant, quatre.

6. Biblioteca de l'IMLCFC

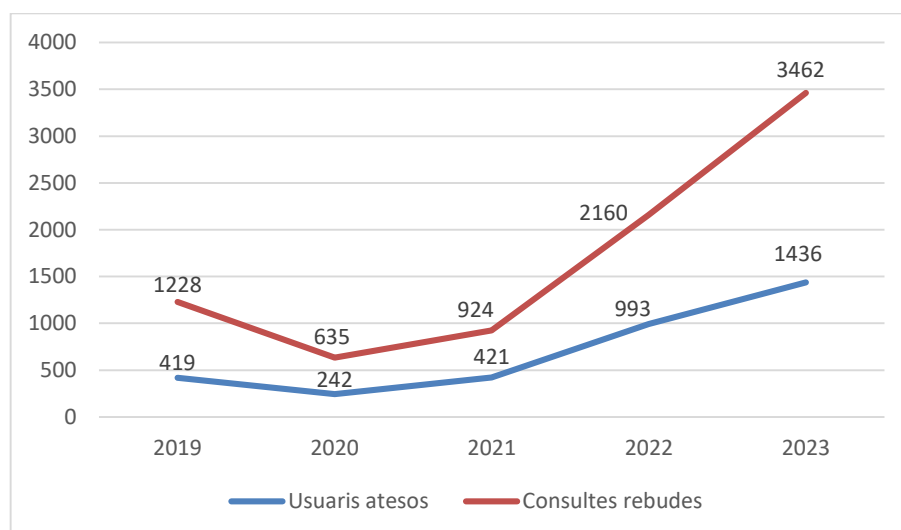
La biblioteca de l'IMLCFC, que depèn del Servei d'Arxius, Biblioteques i Efectes Judicials de la Direcció General de Modernització de l'Administració de Justícia, ofereix serveis de documentació especialitzats al col·lectiu de metges forenses de Catalunya, així com a la resta de professionals de l'Institut (tècnics de laboratori, químics, psicòlegs i tècnics d'anatomia patològica).

Com a part de la Xarxa de Biblioteques Judicials de Catalunya, la biblioteca té la missió de satisfer les necessitats informatives i documentals dels metges forenses, derivades de la pràctica professional, així com d'anticipar-s'hi.

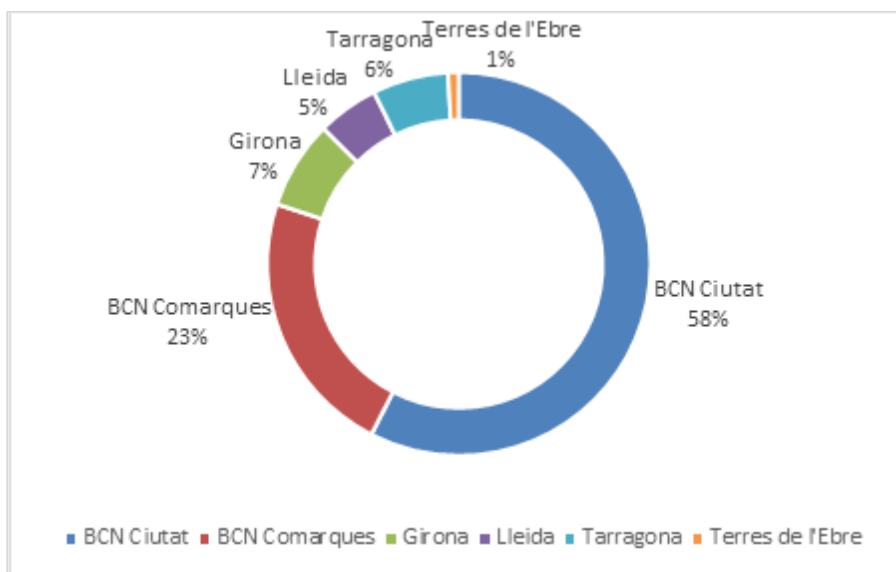
El servei està gestionat per una bibliotecària documentalista responsable i una altra bibliotecària documentalista a temps parcial tres o quatre dies per setmana.

Atenció d'usuaris i servei de referència

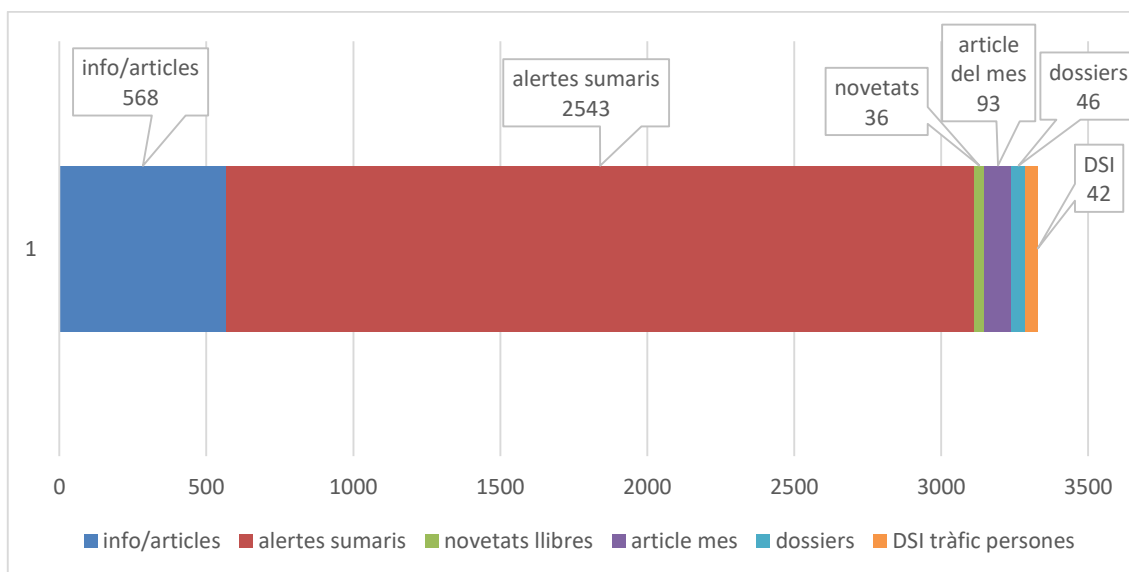
La biblioteca ha resolt al llarg del 2023 un total de 3.462 consultes, formulades per 1.436 usuaris, de manera que s'han consolidat les dades històriques assolides el 2022 pel que fa a usuaris atesos i consultes resoltes.

El 92,5 % de les consultes rebudes han estat formulades per metges forenses, el 57,5 % de la ciutat de Barcelona i/o l'Hospitalet i el 42,5 % per metges forenses de la resta de divisions.

Pel que fa a les consultes resoltes i al tipus de sol·licituds d'informació rebudes, el 79,7 % de les consultes deriven dels productes i/o serveis d'informació elaborats i difosos per la biblioteca: alertes de sumaris, novetats de llibres, article del mes, dossiers, etc.; el 16,4 % correspon a peticions d'articles, informació o bibliografia sobre un tema, i el 3,6 % són altres tipus d'informacions, com ara renovacions de préstec, informació sobre serveis, ajuda TIC o gestions.

Si ens fixem en el grau de dificultat del total de consultes rebudes, les podem classificar segons les dades aportades i la complicació de les gestions necessàries per a resoldre-les:

En un 88 % dels casos les consultes s'han rebut per correu electrònic i en un 10 % personalment. Com a resposta a les consultes i en l'elaboració de resultats s'han lliurat un total de 3.509 documents en paper o electrònics i s'han elaborat 36 bibliografies.

→ Augmenta lleugerament el **percentatge de metges forenses** de fora de Barcelona Ciutat que fan ús de la biblioteca.

→ Augmenten les **consultes generades** a partir de **serveis**, per la posada en funcionament del servei **article del mes** i de l'elaboració de més **dossiers**.

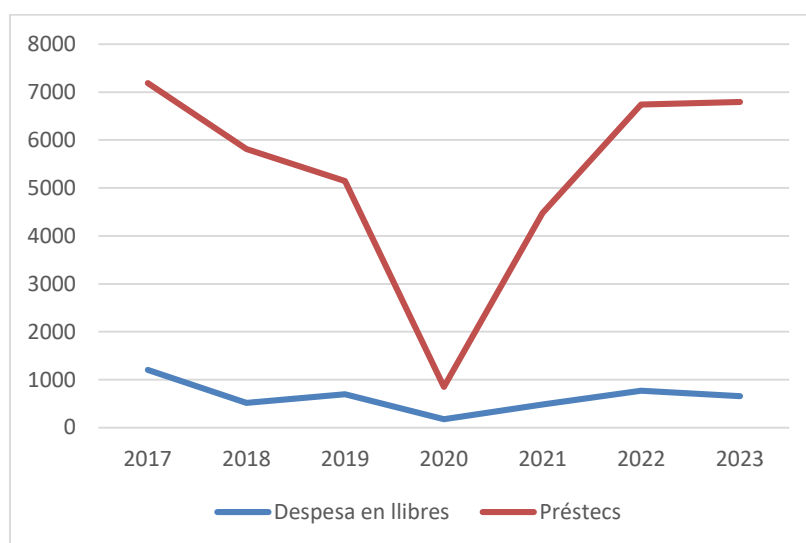
→ S'ha tornat a assolir el **màxim nombre d'usuaris reals**: el 65 % dels usuaris potencials han fet ús del servei.

Fons bibliogràfic

Llibres

El 2023 es van adquirir un total de 98 llibres (6 per desiderates dels usuaris).

El nombre anual de préstecs ha estat de 658 préstecs: 326 a sala, 247 a domicili i 79 renovacions.

Revistes

L'any 2023 s'han mantingut totes les subscripcions en les mateixes modalitats de l'any anterior i amb les mateixes plataformes, i s'ha afegit la subscripció a *Legal Medicine*.

Catàleg C17

La subscripció anual al [C17, Catálogo de Publicaciones Periódicas en Bibliotecas de Ciencias de la Salud Españolas](#) representa disposar d'una eina molt profitosa per a la biblioteca, atès que permet aconseguir articles als quals no es té accés mitjançant l'intercanvi amb altres biblioteques. Al llarg del 2023 s'han sol·licitat a altres centres 81 articles i s'han rebut 21 peticions d'altres biblioteques.

- S'han donat de baixa 270 llibres del fons de dipòsit com a resultat del procés d'esporgada.
- S'han incorporat 135 llibres al fons bibliogràfic.
- A 31 de desembre la biblioteca tenia un total de 3.773 exemplars, la qual cosa representa una decreixença del fons.
- El fons de llibres de la biblioteca de l'IMLCFC representa el 3,2 % del fons de la Xarxa de Biblioteques Judicials de Catalunya.

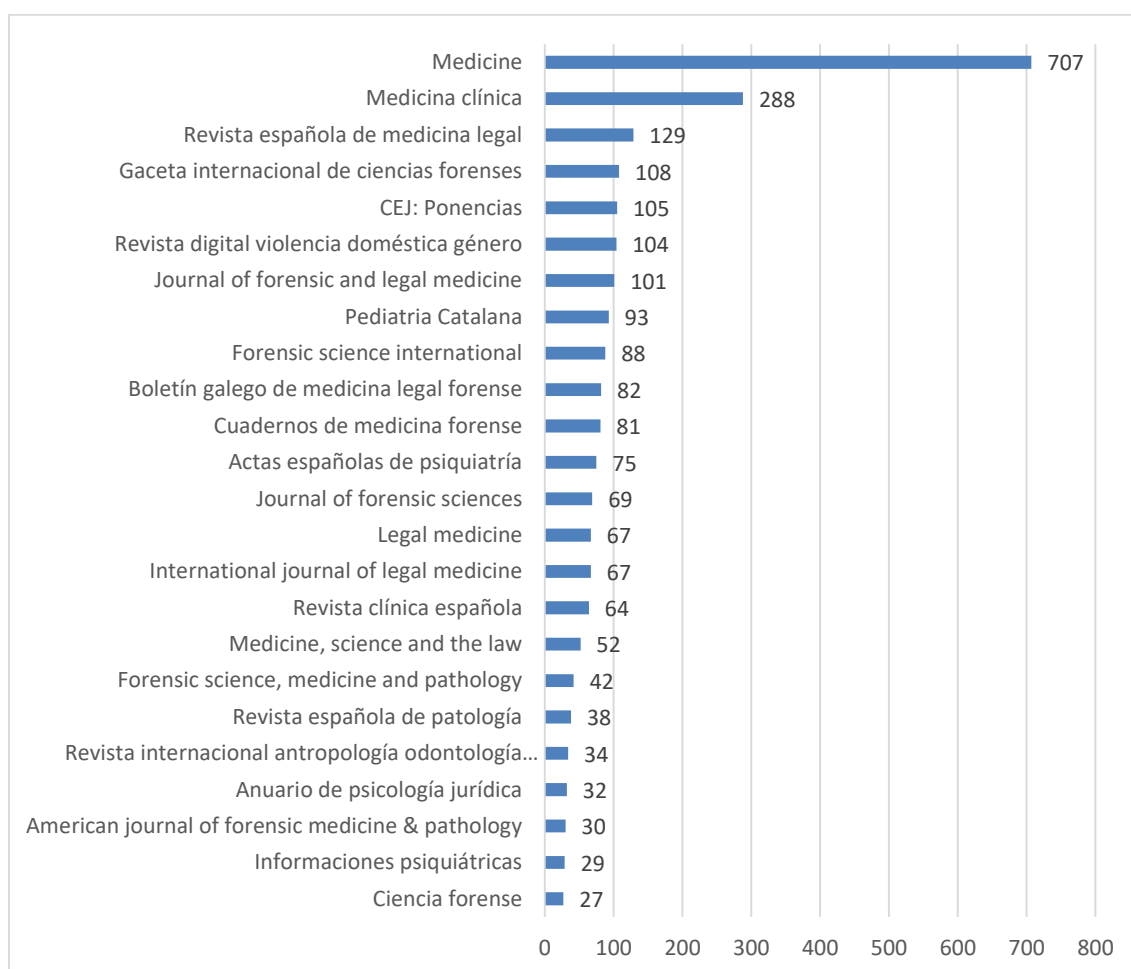
Serveis documentals

S'han mantingut serveis bàsics com el de diaris oficials i novetats bibliogràfiques: el servei BOE/DOGC, enviat setmanalment els divendres amb les disposicions d'interès publicades al llarg de la setmana, i el

servei de novetats bibliogràfiques, que s'ha materialitzat aquest any en 9 butlletins que han generat un total de 29 peticions de préstec.

Alertes de sumaris

El servei d'alertes de sumaris, posat en marxa el 2022, és el que més interès i consultes genera. És el servei més valorat pel conjunt d'usuaris. Al llarg de l'any ha generat 2.543 consultes (1.200 més que el 2022). També és el servei d'informació que requereix més inversió de temps per preparar-lo i difondre'l. Aquest any s'han difós 24 publicacions:

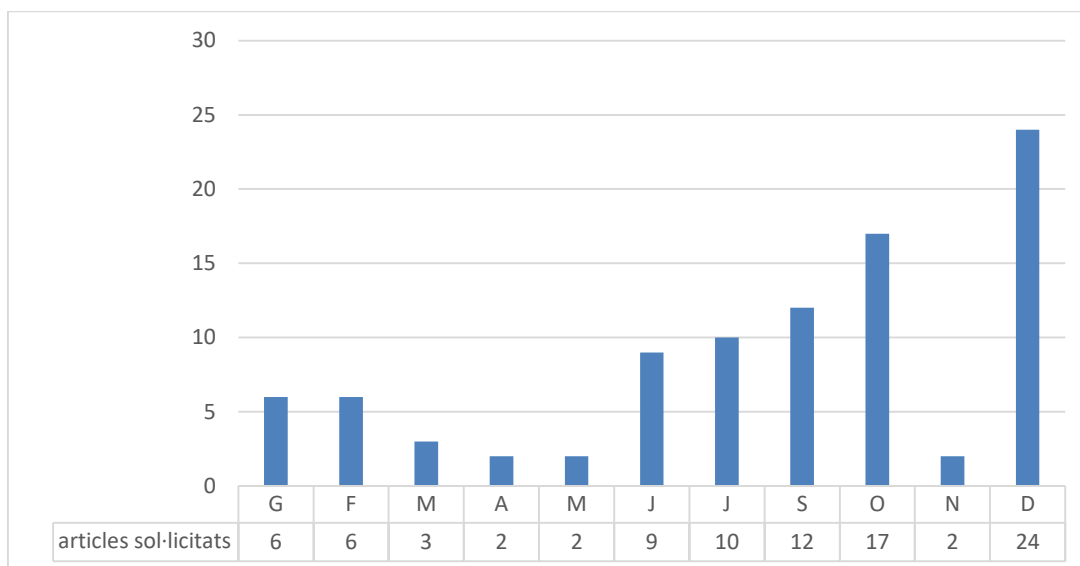

Article del mes

Enguany s'ha posat en marxa un nou servei de difusió d'articles que es fa amb la col·laboració dels usuaris. En un inici va consistir a difondre mensualment un article de publicació recent amb filiació IMLCFC, a mode de divulgació de l'activitat editorial del col·lectiu.

Més endavant s'ha anat combinant amb la selecció d'un article de referència triat pels mateixos usuaris. Per iniciativa de la Direcció de l'Institut i amb el propòsit de generar l'actualització i compartició de coneixement, es va fer una crida a la col·laboració entre els caps de servei i els subdirectors perquè ressenyessin un article que es considerés d'interès o rellevant. Des de la biblioteca enviem la referència de l'article acompanyada del comentari.

L'objectiu d'aquest nou servei és compartir un treball recent, que aportï evidència científica i que pugui tenir interès per a tot el col·lectiu de metges forenses. El servei ha generat al llarg de l'any **93 consultes** amb l'enviament d'11 articles:

Desembre

Ortega, M.; Barbería, E. "La necropsia medicolegal en pediatria. On? Com? Circuit únic a Catalunya?" *Pediatr Catalan*. 2023;83(3): 125-127.

Novembre

Ressenya de la Dra. Marisa Ortega a l'article:

Marijon, E.; Narayanan, K.; Smith, K.; Barra, S.; Basso, C.; Blom, M. T.; Crotti, L.; D'Avila, A. [et al.]. "The Lancet Commission to reduce the global burden of sudden cardiac death: a call for multidisciplinary action". *Lancet*. 2023;402:883-936. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(23\)00875-9](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(23)00875-9)

Octubre

Peraire, M.; Cantos, P.; Sampedro-Vidal, M.; Bonet-Mora, L.; Arnau-Peiró, F. "Caracterización del trastorno del espectro autista dentro de prisión". *Rev Esp Sanid Penit*. 2023; 25(1):30-39.

<https://doi.org/10.18176/resp.00064>

Setembre

Ressenya de la Dra. Geli Gallego a l'article:

Khajuria, H.; Nayak, B. P.; Badiye, A. "Toxicological hair analysis: Pre-analytical, analytical and interpretive aspects". *Med Sci Law*. 2018;58(3):137-146. <https://doi.org/10.1177/0025802418768305>

Juliol

Cabús, R. M.; Barberà, L.; Salort, B.; Sánchez, I.; Soler, N.; Barbería, E.; Medallo, J.; Hospital, A.; Ortigosa, J. F.; Vidal, C.; Landín, I.; Albiol, M.; Chavarría, L.; Vaquero, L.; Álvarez, R.; Muñoz, C.; Nieto, R. "Intervención forense en el accidente de autobús con 13 víctimas mortales en Freginals, Tarragona, España". *Rev Esp Med Leg*. 2023; 49(2):71-78. <https://doi.org/10.1016/j.reml.2023.03.001>

Juny

Ressenya del Dr. Amadeo Pujol i la Dra. Elena Cano a l'article:

Dhawan, E.; Haggard, P. "Neuroscience evidence counters a rape myth". *Nat Hum Behav.* 2023 Jun;7(6):835-838. <https://doi.org/10.1038/s41562-023-01598-6>

Maig

Schwab, N.; Galtés, I.; Winter-Buchwalder, M.; Ortega-Sánchez, M.; Jordana, X. "Osteonal Microcracking Pattern: A Potential Vitality Marker in Human Bone Trauma". *Biology (Basel)*. 2023; 12(3):399. <https://doi.org/10.3390/biology12030399>

Abril

Martínez-Barrios, E.; Grassi, S.; Brión, M.; Toro, R.; César, S.; Cruzalegui, J.; Coll, M.; Alcalde, M.; Brugada, R.; Greco, A.; Ortega-Sánchez, M. L.; Barbería, E.; Oliva, A.; Sarquella-Brugada, G.; Campuzano, O. "Molecular autopsy: Twenty years of post-mortem diagnosis in sudden cardiac death". *Front Med (Lausanne)*. 2023; 10:1118585. <https://doi.org/10.3389/fmed.2023.1118585>

Març

Sánchez-Molina, D.; Galtés, I.; García-Vilana, S.; Velázquez-Ameijide, J. "A probabilistic model for murder weapon identification using stab-marks in human ribs". *Int J Legal Med.* 2023; 137(5):1555-1567. <https://doi.org/10.1007/s00414-022-02933-8>

Febrer

Casadesús, J. M.; Nieto-Moragas, J.; Serrando, M. T.; Boadas-Vaello, P.; Carrera, A.; Aguirre, F.; Tubbs, R. S.; Reina, F. "Pulmonary barotrauma in SCUBA diving-related fatalities: a histological and histomorphometric analysis". *Forensic Sci Med Pathol.* 2023; 19(4):541-550. <https://doi.org/10.1007/s12024-022-00567-1>

Gener

Taranilla, A. M.; Pujol-Robinat, A.; Badía, M. A.; Milián, S.; Martínez-Alcázar, H.; Pomés, J.; Oleaga, L.; Xifró, A. "Forensic age estimation in Barcelona: analysis of expert reports issued between 2011 and 2018". *Int J Legal Med.* 2023; 137(2):395-402. <https://doi.org/10.1007/s00414-022-02926-7>

Dossiers i bibliografies

S'han preparat i difós **4 dossiers** al llarg de l'any, de temàtica diversa, aprofitant temes o dates d'interès i també amb motiu de la posada en funcionament de projectes de l'Institut, els quals han generat un total de **46 consultes**:

Praxi mèdica (gener 2023)

Recull d'articles d'àmbit nacional i internacional recopilat amb motiu de la posada en funcionament de la Unitat d'Avaluació Forense de Praxis Mèdiques de l'IMLCFC. Difós entre tots els usuaris de la biblioteca.

8M: dones i medicina (març 2023)

Selecció d'articles i estudis sobre el paper de les dones en la medicina i la professió mèdica amb perspectiva de gènere. Difós entre tots els usuaris de la biblioteca i amb notícia a la intranet.

Mort per cop de calor (juliol 2023)

Dossier amb articles, llibres i informes sobre els efectes de les altes temperatures en la població i la relació entre calor i mortalitat. Difós entre tots els usuaris de la biblioteca.

Violència contra les dones (novembre 2023)

Recopilació d'articles, protocols, legislació i guies amb motiu del 25N, Dia Internacional per a l'Erradicació de la Violència vers les Dones. Difós entre tots els usuaris de la biblioteca.

Difusió selectiva d'informació

Aquest 2023 s'ha mantingut la difusió selectiva d'informació sobre tràfic d'éssers humans que es va iniciar el 2022 per a la Unitat de Valoració Forense. El servei és mensual i s'han recopilat un total de **212 articles referenciats** al llarg de les **10 alertes enviades**, que han generat **42 consultes**.

→ S'ha incrementat amb **22 usuaris reals** respecte de l'any anterior: el **65 %** dels usuaris han fet ús de la biblioteca almenys una vegada al llarg de l'any.

→ Gairebé el **80 % de les peticions** d'articles/informació venen **derivades d'un servei** o producte elaborat i difós per la biblioteca.

→ S'han enviat **3.545 documents** en la resolució de consultes.

7. Presència de l'IMLCFC als mitjans i les xarxes socials

- Maig 2023

6 LOCAL | DIVENDRES 5 DE MAIG DE 2023

La **Mañana**

Unitat forense per prevenir les patologies hereditàries que causen la mort sobtada

El 61,9% de les defuncions que van comptar amb autopsia l'any 2022 van ser d'aquesta tipologia

L'Institut de Medicina Legal

vinculat a l'Institut d'Investigació Biomèdica de Girona Dr. Josep Trueta i a la Universitat de Girona.

En funció dels resultats dels estudis genètics, la Unitat de Mort Sobtada també s'ocuparà de posar-se en contacte amb les famílies del difunt per comunicar-los, si és el cas, que el decés ha estat causat per una malaltia hereditària i que, per tant, podrien ser portadors del gen. La detecció precoç permetrà activar ràpidament els serveis de salut necessaris orientats a la prevenció. El trasllat d'informacions agreugen el dol emocional que pateixen les famílies, després d'una pèrdua ràpida i inesperada. L'acompanyament en aquests moments per

- Maig 2023

 gemma ubasart @gemmaubasart · 26 de maig

L'@eneko70, director de l'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses Cat, parla en aquesta peça del cas dels suïcidis Sallent i Oviedo. És un dels pocs professionals que ha estudiat el fenomen de "morts diàdiques" o dobles suïcidis. Saber per prevenir

elperiodico.com
De Sallent a Oviedo: ¿qué dice la psicología del pacto suicida entre g...
Los sanitarios advierten de que los adolescentes han incorporado esta conducta como parte de su identidad social y piden más medio...

🗨️ 6 ❤️ 11 📊 798 📤

- *El Periódico*, 2 de juny

[Médicos forenses: "Donar tejidos ayuda mucho a las familias a superar el duelo"](#)

Tras las autopsias

Médicos forenses: "Donar tejidos ayuda a muchas familias a superar el duelo"

- [Sant Pau avança en la cirurgia para curar la depresión resistente y la esquizofrenia](#)
- [Una joven que superó la depresión: "Es como estar en el fondo del mar sin nadar"](#)
- El Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya es líder en extracció de teixidos para después trasplantar

- Diari Ara, 18 de juny de 2023

Societat

JUSTÍCIA

El forense analitza a l'informe els resultats dels exàmens externs i interns, respectivament

Autòpsies que donen vida

L'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses engega una unitat de mort sobtada per acompanyar i assessorar les famílies que perden algú jove inesperadament

MONTSERRAT
BARCELONA

Són tres quartes de quatre de la tarda, el metge forense i dos tècnics entren en una de les sales d'autòpsia de l'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya (IMLFCFC) a Barcelona. Cada any només aquí es fan més de 3.000 autòpsies de persones mortes a les comarques de Barcelona. A les 11 hores hi ha dotze casos. De manera metòdica i precisa els tres professionals examinen un dels cadàvers després de despullar-los tal i com si la vida. Primer cadaverament, per validar des de tots els angles les lesions i les característiques anatòmiques que

s'han descrit en el primer informe d'assistència mèdica al lloc de la mort i extreure'n mostres de sang. Després internament, li obren el tòrax, l'abdomen i el cap i n'examinen minuciosament els òrgans. Perquè els òrgans parlen i poden donar informació clau als forenses per determinar la causa de la mort.

En prop d'un 70% dels casos que inicialment arriba a l'IMLFCFC com a morts indeterminats, els forenses acaben establir la causa de la defunció a través d'aquests exàmens: "El cor és molt gran", diu la cap de servei de l'IMLFCFC, la doctora Marina Ortega, des de l'altre banda del vidre de la sala des d'on se poden seguir les autòpsies, mentre el metge que és a dins anota en una pissarra les mèdies i les le-

Laboratori
El 2022 es van fer 170 estudis genètics per establir la causa de la mort

sió o alteracions observades. Gràcies als seus treballs anys com a forense i els altres dos que va exercir com a metgessa en un hospital, Ortega interpreta que aquesta primera anàlisi poden apuntar a una patologia cardíaca que pugui explicar el decés. Però caldrà observar què diuen la resta d'òrgans i combinar tots els paràmetres en l'informe preliminar.

L'any passat, en 170 ocasions els forenses no van poder establir la causa de la mort. En aquestes ocasions, des del 2012 s'encarrega un estudi genètic de les mostres extretes per veure si detecta la defunció s'hi amaga una malaltia congènita. Per als familiars, explica Ortega, és un doble dot, perquè al donar per la pèrdua de cop d'un ésser estimat s'hi

suma la incertesa de no saber què ha passat. Per això des del mes passat s'ha posat en marxa una unitat de mort sobtada que pretén acompanyar les famílies en aquest procés i alhora assessorar-les mèdicament perquè puguin posar-se en mans de metges des del primer moment en cas que s'acabi determinant un origen congènit de la malaltia que ha provocat la mort.

Són autòpsies que donen vida en un dels casos ja citats hi va de determinar que el difunt patia una cardiopatia isquèmica congènita, una malformació al cor o als vasos sanguinis que pot ser hereditària. En un altre dels casos els resultats de l'estudi genètic van servir per implantar un desfibril·lador a un familiar que patia la mateixa alteració

- elDiario.es, 8 de juliol de 2023

[El cadàver de John McAfee cumple dos años en una morgue de Barcelona: "No se recuerda un caso similar"](#)

La lentitud de la Justicia en decidir si ordena una segunda autopsia para el cuerpo del magnate informático impide repatriar sus restos y celebrar un funeral en Estados Unidos

- *El Periódico*, 10 d'octubre de 2023

INFORMES PERICIALS

El Govern crea les Unitats de Valoració Forense Integral (UVFI), que té com a principals objectius agilitzar els processos per evitar la revictimització de la dona i que no hagi d'explicar els fets diversos cops.

Reforçats els equips forenses de les víctimes de violència masclista

J.G. ALBALAT
Barcelona

La Generalitat ha reforçat els equips per fer els informes pericials integrals sobre les víctimes de violència masclista i agressions sexuals gràcies a la creació d'Unitats de Valoració Forense Integral (UVFI), que comptaran amb 27 especialistes. Aquest grup s'unirà als 80 professionals en diverses matèries que en l'actualitat ja realitzen aquesta tasca. Els dos principals objectius són agilitzar aquests processos amb l'objectiu d'evitar la revictimització de la dona i que, per exemple, l'afectada no hagi d'explicar els fets diverses vegades. Aquests dic-

tàmens, siguin de lesions físiques o psicològiques, sempre es practiquen a petició d'un jutge.

Amb aquest nou organigrama es coordinarà i unificarà tot el servei, que s'estendrà a tot Catalunya. Aquestes unitats començaran a funcionar a partir del primer trimestre del 2024, després de la selecció prèvia del personal que les compondran, segons van anunciar ahir les conselleres de Justícia, Gemma Ubasart, i la d'Igualtat i Feminismes, Tània Verge. La inversió prevista serà de 2,5 milions anuals.

Dret a la reparació

Ubasart va destacar que amb l'activació de les UVFI es facilitarà la construcció de la prova, una de les grans dificultats en els processos

judicials en casos de violència masclista. «Les UVFI són l'aposta del Govern per millorar la resposta pericial especialitzada contra la violència masclista», va afegir. Verge va dir que la lluita contra les violències masclistes és una de les prioritats del Govern, la qual es treballa de forma transversal amb tots els departaments: «Acompanyar de manera integral la recuperació de les dones forma part del dret a la reparació, del dret a veure reparats tots els àmbits que la violència masclista pugui haver afectat».

Fins ara, els equips d'assessorament tècnic penal i l'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya (IMLCFC) assumien aquestes funcions de forma

coordinada. Amb la creació d'aquesta nova estructura amb una única entrada dels casos (finestreta única), el salt qualitatiu és rellevant. Les millores que es persegueixen són la millora de la relació entre els professionals del Dret i les unitats, facilitant la tasca dels òrgans judicials; la introducció de nou personal, més especialització i l'impuls de nous circuits més accessibles per reduir els temps de resposta i que, a tot estirar, arribin als 50 o 60 dies (en menors víctimes d'abusos són de fins a sis mesos).

No repetir les declaracions

La sol·licitud del jutge s'adreçarà a l'IMLCFC, que funcionarà com a finestreta única. A partir d'aquí, i en funció de l'edat de la víctima, es procedirà a desenvolupar l'impuls i monitoratge del cas per part de personal específic dels equips d'assessorament tècnic penal que actuaran en el cas de menors o de l'IMLCFC en el cas d'adults. D'aquesta manera, es busca escurçar els temps i evitar dobles o triples declaracions que són traumàtiques per a la víctima. La unitat entrarà en funcionament el primer trimestre del 2024, i desplegarà els seus serveis a la Ciutat de la Justícia de Barcelona, Granollers, Girona, Lleida, Tarragona i Terres del Ebre. ■

Ferran Nadeu

Dia de la Dona a BCN al març.

- Octubre de 2023

Justícia @justiciacat

📌 L'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses és el 1r centre donant de teixit musculoesquelètic a Catalunya.

🗣️ “Un únic donant de cadàver pot millorar la vida de 100 malalts. És un exemple de la vessant més social de la medicina legal” -director @eneko70 a @Catinformacio

11:00 a. m. · 22 d'oct. de 2023 · 1.000 Visualitzacions

- El Nacional, 25 de novembre

[Investigar les agressions sexuals: el circuit legal per atendre aquestes violències](#)

- Diari Ara, 22 de desembre

ara DIVENDRES, 22 DE DESEMBRE DEL 2023

21
actualitat

JUSTÍCIA

Mil famílies saben que tenen una mutació genètica per una autòpsia

Tres de cada quatre morts naturals analitzades són sobtades

MONTSE RIART
BARCELONA

De cada 100 morts que es produeixen, sis requereixen una autòpsia forense perquè tenen un origen violent o la causa és desconeguda. Aquest examen pot ser clau per a la investigació judicial. Però les autòpsies també poden arribar a salvar vides. Per exemple, a través dels teixits de donants que s'extreuen per a trasplantaments

la meitat són de còrnies. "Dels teixits que s'obté d'un cadàver, se'n poden beneficiar entre 50 i 100 persones", subratlla Barberia. Es tracta d'una iniciativa pionera que ha posicionat l'Institut com el primer donant de teixit muscoesquelètic, vasos i pell de Catalunya, i el quart en còrnies. En els casos d'autòpsies en una mort per suïcida (608 l'any passat), el treball dels forenses pot servir per "millorar el coneixement i reduir les temptatives".

El 2022, l'IMLCFC va arribar al rècord de 102.006 actuacions. Gairebé la meitat van ser reconeixements de lesions (40.004) i valoracions psiquiàtriques (8.487). Cal sumar-hi les assistències mèdiques a detinguts (2.483), aixecaments de cadàvers (3.777), els reconeixements de víctimes d'agressions sexuals (1.453), de mala praxi mèdica (195) i les valoracions d'incapacitat (5.575) i d'internament psiquiàtric voluntari (9.503). —

Dos forenses posant-se els equips especials per començar l'autòpsia. FRANCESC MELCION

El director del IMLCFC, Eneko Barbería, presenta la memoria del centro de 2022 junto a la jefa del servicio de patología forense, Marisa Ortega

Una de cada tres muertes en Cataluña es por causas violentas

► El Instituto de Medicina Legal y Ciencias Forenses bate con más de 100.000 su récord anual de autopsias

Lo explicó ayer el director del instituto, Eneko Barbería, junto a la jefa del servicio de patología forense, Marisa Ortega.

El 20,2 % del trabajo de los forenses catalanes en 2022 se enmarcó en procedimientos judiciales de otras jurisdicciones (por ejemplo, modificaciones de capacidad e internamientos), el 10,3 % de sus actuaciones fueron asistencia a citaciones judiciales (donde suelen comparecer como peritos) y el 2,4% fueron pruebas periciales extrajudiciales, que puede encargar al Imlcfc, a precio público y a través de una aseguradora, cual-

vinculadas a causas penales, los forenses hicieron 40.000 reconocimientos de lesiones, unas 9.000 valoraciones psiquiátricas, 3.300 levantamientos de cadáver y 1.453 atenciones a víctimas de violencias sexuales; de estas últimas, en 2021 hicieron 1.069 y hasta noviembre de este año 1.501.

En casos de delitos sexuales, los forenses reconocen a la víctima para valorar secuelas un tiempo después y también dentro de los primeros diez días después de la agresión para tomar muestras y valorar lesiones, un tipo de actuación que aumentó en los últimos

años y Barbería considera que, en parte, «la sociedad tiene más conocimiento de los recursos a su alcance y hay mayor concienciación».

Barbería detalló que en Cataluña se practica autopsia en el 5,4 % de las muertes: de estas, el 72,7 % son a hombres y el 66 % en Barcelona, y el 60 % de las autopsias hechas son a causa de muerte natural mientras que solo el 1,3% son por homicidios.

«Cada año hacemos una cincuenta de homicidios aproximadamente. No estamos tan vinculados a los crímenes como lo está en el imaginario colectivo», valoró Barbería, que también destacó el valor social de las autopsias en cuanto a la donación de tejidos y para poder investigar casos de muerte súbita.

Aproximadamente tres de cada cuatro muertes naturales son por muerte súbita, la mayoría (73 %) por motivos cardiovasculares y principalmente vinculados a problemas derivados del tabaquismo y el colesterol, ha contado el director del centro con la primera Unidad de Muerte Súbita de España y que en los últimos diez años derivó a unidades especializadas a un millar de familias de personas que murieron de esta forma para valorar posibles patologías genéticas.

Barbería también puso en valor al instituto que dirige como «el principal centro de obtención de tejido» de Cataluña, que recoge el 23 % de las donaciones de piel, tejido musculoesquelético o córneas, y afirmó que de las piezas obtenidas de un solo cadáver se pueden beneficiar entre 50 y 100 pacientes vivos.

Una de cada cuatro actuaciones

- Diversos mitjans, 1 de desembre

Catalunya, pionera en els estudis sobre la mort sobtada a l'esport

En una jornada amb experts en cardiologia i esport, Esportcat presenta els resultats d'un estudi fet amb metges forenses i el SEM

«Quan parlem de mort sobtada relacionada amb l'esport sovint ens referim a les alarmes, ja que sempre és una notícia trista amb un gran impacte mediàtic que genera moltes incerteses, a la vegada, moltes qüestions de difícil resposta. La Unió d'Esport i Salut del Consell Català de l'Esport (CEE) «des de l'any 2008, a través de la Generalitat de Catalunya», promou des de la millor manera la salut mitjançant la prescripció de l'activitat física i temps de la pràctica esportiva federada, seguint sempre d'una perspectiva derivada de la medicina esportiva amb l'objectiu de minimitzar els riscos cardiovasculars per evitar la mort sobtada.

Amb la voluntat d'agregar més dades sobre aquest tema, el CEE va organitzar una jornada a la seu d'Esportcat a l'Hotel de l'Esport per presentar els resultats de l'estudi de registres de la mort sobtada relacionada amb l'esport a Catalunya, treball derivat del conveni de col·laboració entre l'Institut CEE, l'Institut de Medicina Legal (ICML) de l'Universitat de Catalunya (UB), l'Institut de Recerca Biomèdica (IRB) i el Servei d'Intensivisme i Medicina d'Esport (SIMES).

En mot de la jornada, que va aplegar experts en cardiologia i medicina de l'esport, es va posar en valor el paper de Catalunya pionera

en aquest tipus d'estudi, ja que de l'10 mitja constantment treballa col·laborant amb els metges forenses i el SEM. L'objectiu de creuar gran registre d'edades sobre la mort sobtada relacionada amb l'esport al nostre territori per tenir més coneixement epidemiològic i ajudar a la prevenció, així com tenir un registre més complet de la problemàtica a Catalunya. La principal

Esportcat participa en estudis mèdico-esportius per minimitzar el risc de mort sobtada relacionada amb l'esport.

tasca dels centres de medicina de l'esport de Tarradellas en la realització d'estudis esportius se centra com a actuant principal participant per aportar la pràctica esportiva i proporcionar dades cardiovasculars. Per això, és cabdal disposar de totes les dades possibles per tenir més informació.

Segons el cap de la Unió d'Esport i Salut del CEE, el Dr. Daniel Briones, explica que amb la intervenció de la Unió d'Esport i Salut es podria ajudar moltes altres dades de les que ja es disposen en la història clínica esportiva per realitzar estimacions molt més precises,

com, per exemple, saber els nivells de contaminació, les hores d'entrenament, aspectes relacionats amb la salut mental, etc. Investigacions que des del SEM ja s'han posat en marxa. A més, es valoraran altres variables, apart de l'aspecte cardiovascular, per tal de personalitzar més els estudis i fer un estudi més precís del risc de mort sobtada.

Amb motiu, el Dr. Briones creu de vital importància "regular i millorar en la necessitat que les instal·lacions

dels equipaments esportius a tot el país de garantir de qualitat i de gran durada que es pugui garantir. Aquest factor ja millora la taxa de supervivència perquè la pràctica esportiva és més segura i permetria afegir més d'informació. En aquest cas, el paper de la Unió d'Esport i Salut és

La Covid-19 no genera més casos de mort sobtada

Una de les dades que es va mostrar als assistents de la jornada va ser que, després de la pandèmia de la Covid-19, no s'ha observat cap augment de la mort sobtada relacionada amb l'esport. Continuant al que el Dr. Briones, el resultat va mostrar que no s'ha produït cap cas de mort sobtada relacionada amb l'esport. També es va observar que, després del confinament, es van reduir les incidències de mort sobtada en zones amb més intensitat d'entrenament cardiovascular.

Així mateix, la jornada també va servir per fer una actualització en cardiologia esportiva, ja que es va tractar de debatre aspectes com les proves mèdiques que s'han de fer, el maneig de les lesions, l'ús de les proves d'imatges i de l'entrenament participatiu, entre d'altres.

Durant la jornada, el director del Consell Català de l'Esport, Aïx Vilatoro, va afirmar que "hem anat a parar a un punt de partida molt bonic, però també queda plaer en entendre com la qualitat i la seguretat de l'esport són factors claus a les nostres instal·lacions". "Catalunya és país esportiu i país de referència en medicina esportiva. Seguint impulsant projectes d'aquesta naturalesa, innovant... amb l'objectiu de seguir sent pionera", va concloure Vilatoro.

La jornada va servir per presentar els resultats de l'estudi de registres de la mort sobtada relacionada amb l'esport a Catalunya.

La Intel·ligència artificial permetrà obtenir dades diferents i fer estimacions molt més precises

Aïx Vilatoro: "Catalunya és un país esportiu i país de referència en medicina esportiva"